

SULA KOMMUNE

Årsmelding 2018

DEL I

Rådmannen si årsmelding

2018

Innhold

Om årsmeldinga:.....	2
Om rekneskapen:	2
Punkt i årsmeldinga i samsvar med kommunelova § 48 nr 5:	3
Resultat:	3
Gjeld:	4
Finansielle måltall:	4
Likestilling og diskriminering	5
Tiltak for å sikre betryggende kontroll og høy etisk standard i kommunen.	6
Rekneskapsanalyse	7
Sentraladministrasjonen	9
Oppvekst.....	9
Helse og sosial.....	11
Kultur	12
PBD	12
VAR	12
PBO	13
Utgifter og inntekter i rekneskapen for 2018	13
Investeringar og låneopptak	15
Balanserekneskapen	17

Om årsmeldinga:

Etter kommunelova § 48 skal rådmannen legge fram årsmelding.

Årsmeldinga skal etter Forskrift om årsrekneskap og årsmelding (for kommunar og fylkeskommunar) § 10 3. ledd fremjast utan utgrunna opphald og innan 31. mars.

I § 48 nr 5 er det lista opp nokre punkt som årsmeldinga skal omtale.

I tillegg har Institutt for god kommunal rekneskapsskikk 22. januar 2018 fastsett standard for notar og årsmelding.

Denne årsmeldinga er meint å tilfredstille krava både i kommunelova og i standarden.

Om rekneskapen:

Kommunen fører rekneskapen sin etter eit finansielt orientert rekneskapssystem i tråd med forskrifter nedfelt i medhald av kommunelova. Kommunerekneskapen er arbeidskapitalorientert ettersom drifts- og investeringsrekneskapane viser all tilgang på og all bruk av midlar.

Arbeidskapitalen er lik differansen mellom omløpsmidlar og kortsiktig gjeld. Dette medfører at kommunerekneskapen seier noko om kommunen si evne til å dekke betalingsforpliktelsane på kort og lang sikt.

Eit meirforbruk i ein kommunerekneskap fortel dermed at kommunen har fått ein ikkje tilsikta reduksjon i arbeidskapitalens kortsiktige del. Eit mindreforbruk fortel at kommunen har fått ein ikkje tilsikta auke i arbeidskapitalens kortsiktige del.

Det er i eit kommunerekneskap ikkje noko målsetting å bokføre store overskot. Ein kommune skal yte tenester til innbyggjarane og ta sikte på ein sunn kommuneøkonomi. Fokus må heile tida vere på å produsere dei rette tenestene til innbyggjarane på ein mest mogleg rasjonell måte.

Punkt i årsmeldinga i samsvar med kommunelova § 48 nr 5:

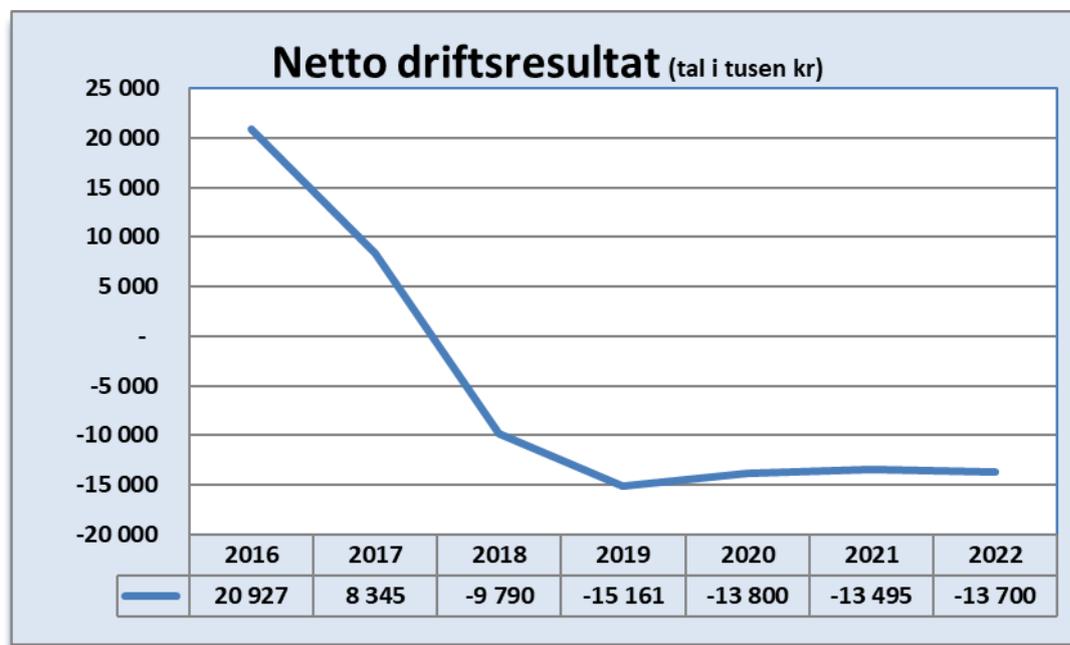
Tilhøve som er viktige for å vurdere den økonomiske stillinga:

Resultat:

Rekneskapet for 2018 viser eit resultat som er 15,6 mill kr betre enn det budsjettet som kommunestyret vedtok (mindreforbruk). Dette skuldast i hovudsak høgare inntekter enn budsjettert på skatt og statlege tilskot, samt at sektorane i sum gjorde det betre enn budsjettert. Sjølv om resultatet er betre enn budsjettert så er netto driftsresultat likevel negativt med 9,8 mill kr. Forskjellen mellom mindreforbruk og netto driftsresultat er interne finanstransaksjonar (bruk av fond og avsetningar til fond). Tabellen nedanfor viser denne samanheng:

Rekneskap (tal i kr)	Rekneskap 18	Budsjett 18	Differanse	Rekneskap 17
Netto driftsresultat (sum av eksterne transaksjonar)	-9 789 960	-26 500 358	16 710 398	8 345 392
Bruk av tidligere års regnsk.messig mindreforbruk	26 049 842	26 049 842	0	21 783 323
Bruk av fond	24 932 375	23 660 358	1 272 017	19 922 370
Avsatt til fond	-25 626 564	-23 209 842	-2 416 722	-24 001 243
Regnskapsmessig mindreforbruk	15 565 693	0	15 565 693	26 049 842

Grafen nedanfor viser netto driftsresultat for dei tre foregåande åra, samt det som ligg budsjettert dei fire neste åra i økonomiplanperioden.

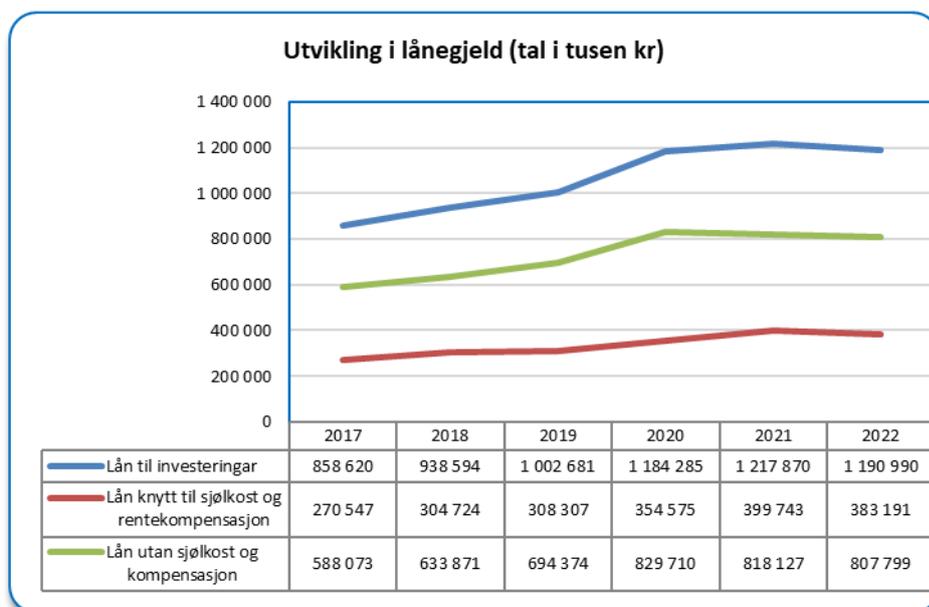

TBU (Teknisk berekningsutval for kommunal økonomi) har rekna ut at ettersom alt kapitalslit ikkje vert ført som utgift i eit finansielt orientert rekneskap, treng kommunane over tid eit netto driftsresultat på 1,75 prosent av driftsinntektene. I 2018 og dei fire neste åra i økonomiplanperioden er prosentsatsen negativ.

Ein viktig årsak til at driftsresultatet til Sula har blitt dårlegare dei siste åra er auka låneopptak. Dette går fram av grafen nedanfor. Lån påverker driftsresultatet i form av renter og avdrag.

Gjeld:

Sjølv om Sula kommune i alle år berre har gjort nøkterne investeringar i nødvendig infrastruktur så begynner lånegjelda nå å tyngje. Lånegjelda har auka kraftig dei siste åra og vil fortsette å auke i åra framover.

Finansielle måltall:

Indikatorane under er foreslått av KS og er ei vuderutvikling av indikatorer foreslått av riksrevisjonen. Ved berekningane er netto driftsresultat korrigert for bundne fondsavsetninger. Disposisjonsfondet er korrigert for regnskapsmessig meir-/mindreforbruk og netto lånegjeld er korrigert for utlån og ubrukte lånemidler.

Indikator	Svært utsatt	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat	< 0	< 1	< 2	> 2
Disposisjonsfond	< 2	< 5	< 8	> 8
Netto lånegjeld	> 85	> 75	< 65	< 65

Tabellen nedanfor viser indikatorane for Sula kommune i perioden 2014 -2018:

Sula kommune 2014 - 2018	Svært utsatt	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat 2018	-1,3 %			
Disposisjonsfond 2018				11,8 %
Netto lånegjeld 2018	123,4 %			
Netto driftsresultat 2017			1,3 %	
Disposisjonsfond 2017				12,3 %
Netto lånegjeld 2017	117,4 %			
Netto driftsresultat 2016				3,3 %
Disposisjonsfond 2016				12,8 %
Netto lånegjeld 2016	110,4 %			
Netto driftsresultat 2015				2,4 %
Disposisjonsfond 2015				11,7 %
Netto lånegjeld 2015	104,7 %			
Netto driftsresultat 2014		0,1 %		
Disposisjonsfond 2014				
Netto lånegjeld 2014	100,9 %			

Netto driftsresultat, det anbefalte frå teknisk berekningsutval er 1,75 %, Sula kommune har vore over dette normalet i 2016 og 2015, i 2017 var det også eit greit netto driftsresultat sjølv om det var under målalet, men i 2018 vart resultatet negativ -1,3 %. . Utviklinga er heller ikkje positiv og i den vedtekte økonomiplanen er det negativt nettodriftsresultat i alle år.

Disposisjonsfond, det er fondet som gjer at kommunen fortsatt har handlingsrom, men det er budsjettert brukt 2/3 av disposisjonsfondet i økonomiplanperioden.

Netto lånegjeld, Riksrevisjonen definerer høg lånegjeld til 75 % av driftsinntektene, KS antyder at ein gjeldsgrad på over 100 % er ugunstig. Sula kommune har hatt ein gjeldsgrad på over 100 % sidan 2014 og gjeldsgraden vil auke sterkt i økonomiplanperioden m.a. på grunn av bygging av Rørstadmarka skule.

Likestilling og diskriminering

Kommunelova § 48 nr 5 seier følgjande:

Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i tilgjengelighetsloven.

Av tiltak som er sett i verk frå kommunen kan det nemnast:

- *Likestilling mellom kjønna*
Harmonisering av løn er kome langt etter ein grundig gjennomgang for nokre år tilbake. Likestilling/likeløn gjennom ein konsekvent personal- og lønspolitikk er eit mål for kommunen, jf Lønspolitisk dokument: Sula kommune skal arbeide for at lønsnivået for kvinnedominerte og mannsdominerte stillingskategoriar i same utdanningsgruppe blir like høgt.

Ved kunngjering av ledige stillingar vert underrepresentert kjønn oppmoda om å søkje der det er aktuelt.

- *Likestilling pga. etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn*

Eitt av hovudmåla i kommuneplanen er å etablere eit harmonisk mangfald ved inkludering av fleirkulturelle folkegrupper. Eit tiltak er kommunens barnehagar som via NAV-systemet har tatt inn personar i arbeidstrening - fordi dei treng språktrening/opplæring.

- *Likestilling uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne*

Krav om universell utforming ved oppføring av kommunale bygg.

Figur: Kvinneandel i leiarstillingar og i kommunestyret

Kvinneandel i Sula kommune (org)	2018	2017	2016	2015
Leiande stillingar	65,00 %	65,0 %	69,00 %	74,00 %
Kvinneandel i kommunestyret	37,90 %	37,90 %	37,90 %	34,50 %

Heiltidskultur, deltidstilsette og ufrivillig deltid.

Sula kommune søker å etablere ein heiltidskultur. Sula har ein kvinneandel på 81 % kvinner. Av desse er over halvparten i deltidstillingar. Det blir arbeidd kontinuerleg med å redusere andelen av ufrivillig deltidstilsette. Ei av utfordringane er at mange ønskjer deltidsarbeide. Det er derfor laga egne system for å fange opp ønske om utviding av stillingsprosent. I tillegg til at den enkelte leiar vurderer egne stillingsressursar og løysingar innafor egne ansvarsområde, er det iverksett ulike prosjekt og tiltak som går på tvers av fagområda.

Kommunestyret har hatt opp eiga sak om etablering av heiltidskultur innan pleie- og omsorg og ein vil 2019 sette fokus på blant anna ufrivillig deltid. Det er no satt i gang ei kartlegging for å undersøke ønska arbeidstid.

Generelt

Både Rådet for Likestilling av funksjonshemma og Eldrerådet er begge viktige pådrivarar for at alle menneske i Sula skal ha like mulegheiter for deltaking og livsutfalding. Råda er med på å kvalitetssikre politiske vedtak, eller gje uttale på planar og strategiar. Kvalitetssikringa ligg i å sjå til at vedtaka tar tilstrekkeleg omsyn til dei spesielle behova som eldre og funksjonshemma kan ha. Likestillingsutvalet (adm.utvalet), behandlar og gir fråsegn i alle saker som har relevans for likestillings spørsmål mellom kjønna.

Tiltak for å sikre betryggande kontroll og høg etisk standard i kommunen.

Kommunen har eit avvikssystem og system for varslings.

Nye etiske retningslinjer, innkjøpspolitikk og hovudprinsipp for eigarstrategi vart vedtatt i kommunestyret 03.05.18.

Det vert arbeidd med kontrollrutiner for innkjøp. Nytt program innstallert i 2018 vil lette arbeidet med utlysing av innkjøpsavtaler og kontrollen med dei avtalane som vert inngått etter at dette programmet er tatt i bruk. Dessverre kan ein ikkje legge inn gamle avtaler.

Det må også etablerast rutiner for eigarskapsmelding.

Finansreglement vart revidert 18.10.18 og vi har tertialvise finansrapporteringer.

Økonomireglementet må reviderast i 2019, reglementet er forelda (vedtatt i 2002) og den nye kommunelova inneber endring i økonomibestemmelsane.

Økonomiavdelinga fekk tilsett kontrollar frå 2018, dette har medført tettere og betre oppfølging av driftseiningane. Meir opplæring og endring av budsjettkontroll-rutinane, dette arbeidet vil halde fram og utviklast i 2019.

Rekneskapsanalyse

2018 rekneskapen vart avslutta med eit mindreforbruk 15,6 mill. kroner. Mindreforbruk er differansen mellom budsjett og rekneskap. Netto driftsresultat var negativt med, 9,8 mill. kroner. Forskjellen mellom mindreforbruk og netto driftsresultat er interne finanstransaksjonar. Forskjellen er nærmare forklart under avsnittet «Resultat» på side 3.

Tal i tusen kr.

Regnskapsskjema 1A - drift	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK
Skatt på inntekt og formue	225 657	223 788	1 869
Ordinært rammetilskudd	289 667	286 413	3 254
Andre generelle statstilskudd	19 290	14 603	4 687
Sum frie disponible inntekter	534 614	524 804	9 810
Renteinntekter og utbytte	3 152	1 448	1 704
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	88	1 442	-1 354
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	15 121	15 703	-582
Avdrag på lån	27 861	29 476	-1 615
Netto finansinnt./utg.	-39 742	-42 288	2 546
Til dekning av tidlige regnsk.m. merforbruk	0	0	0
Til ubundne avsetninger	22 810	22 810	0
Til bundne avsetninger	10	0	10
Bruk av tidlige regnsk.m. mindreforbruk	26 050	26 050	0
Bruk av ubundne avsetninger	22 660	22 660	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0
Netto avsetninger	25 890	25 900	-10
Overført til investeringsregnskapet	300	400	-100
Til fordeling drift	520 462	508 016	12 446
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	504 896	508 016	-3 120
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	15 566	0	15 566

Regnskapsskjema 1B - drift	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK
SENTRALADMINISTRASJONEN	46 290	47 428	-1 138
OPPVEKST	240 916	239 615	1 301
HELSE OG SOSIAL	223 672	223 738	-65
KULTUR	9 535	9 619	-84
PBD	48 366	50 612	-2 246
VAR	-6 096	-4 087	-2 009
PBO	5 021	5 208	-187
			0
KOMMUNESTYRET SITT OMRÅDE			0
Motpost avskrivning	-39 487	-39 487	0
Konsulenttenester	403	340	63
Nto. Pensjon (premieavvik, overskot m.m.)	-4 349	-4 425	77
Ressurskrevjande brukarar	-22 198	-20 544	-1 654
			0
Andre generelle statstilskot ført under sektorane	2 822	0	2 822
SUM	504 896	508 016	-3 120

Mindreforbruket på 15,6 mill kr skuldast i hovudsak meirinntekter på skatt og stalege tilskot, samt at avdragsutgifter og renteutgifter blei lågare enn budsjett:

- Frie inntekter er 5,1 mill høgare enn budsjettet. Dette kjem hovudsakleg av at skatteinntektene og inntektsutjavnning blei 4.4 mill høgare enn budsjettet og at rammetilskot blei 0,7 mill høgare enn budsjettet.
- Tilskot til «ressurskrevjande brukarar» innan pleie og omsorg blei 1,7 mill høgare enn budsjettet
- Tilskot flyktningar blei 2,2 mill høgare enn budsjettet
- Avdragsutgifter blei 1,6 mill og renteutgifter 0,5 mill under budsjett.

Punkta som er liste opp ovanfor forklarar eit mindreforbruk på 11,2 mill. Resterande mindreforbruk på 4,4 mill kjem frå sektorane.

Nedanfor vil vi oppsummere dei største budsjettavvika for kvar sektor.

Sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjonen har mindreforbruk i 2018 på 1,2 mill. Tabellen nedanfor oppsummerer dei største avvika på ansvarsnivå.

Tal i kr.

ANSVAR	NAVN	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK	KOMMENTAR
	SUM SENTRALADMIN.	43 748 873	44 916 466	-1 167 593	
	POLITISK UTVAL	3 466 709	4 675 070	-1 208 361	
11010	POLITISK STYRING	2 324 556	2 457 290	-132 734	Mindreforbruk skuldast i hovusak at møtegodtjersle til folkevalde er 94.000kr under budsjett, annonseutgifter er 28.000kr under budsjett og reiseutgifter er 51.000kr under budsjett. Overføringar til andre private var over budsjett med 45.000kr. Dette skuldast årleg driftstilskot til Utviklingsforum for Ålesund Lufthavn Vigra AS som ikkje var budsjettert.
11020	VAL	0	0	0	
11030	REVISJON	965 366	1 212 610	-247 244	Utgiftene er under budsjett i 2018. Budsjett for 2019 er redusert i forhold til budsjett 2018
11040	ELDRERÅD	48 941	44 125	4 816	
11050	RÅDET FOR FUNK.HEMMA	37 846	56 950	-19 104	
11060	SIVILFORSVAR	90 000	10 190	79 810	Vi har ikkje mottatt faktura frå Ålesund kommune for 2018 enda. Det er derfor lagt inn ei avsetning på 90.000kr. Dette er med bakgrunn i faktura frå Ålesund kommune for 2017 som var på 85.000kr. For 2019 er det budsjettert med utgift på 92.000kr
11070	TIL FORMANNS. SIN DISP.	0	893 905	-893 905	Reserverte løyvingar som ikkje er brukt
	RÅDMANN M/STAB	34 701 864	34 387 396	314 468	
11210	RÅDMANN	1 542 320	1 601 821	-59 501	
11220	ØKONOMIAVDELINGA	7 052 967	7 344 835	-291 868	Mindreforbruk skuldast i hovudsak at lønnskostnadane er ca 200.000kr lågare enn budsjettert, samt at inntektene er høgare enn budsjettert.
11221	FELLESUTG. OG PENSJON	640	0	640	
11230	STØTTESTAB	8 084 401	8 079 589	4 812	
11233	HOVUDSTILLTISVALDE	1 485 048	1 599 473	-114 425	Mindreforbruk skuldast i hovudsak at lønnskostnadane er ca 120.000kr under budsjett
11240	SERVICEKONTORET	5 689 148	5 831 764	-142 616	Lønnsutgiftene er 240.000kr høgare enn budsjett og inntektene er ca 70.000 under budsjett. Det som gjer at det likevel blir eit mindreforbruk er at andre driftsutgifter er ca 420.000kr under budsjett. Dei største postane her er kontormateriell som er 63.000kr under budsjett og telefonetester som er 99.000kr under budsjett.
11241	IKT	10 788 912	9 804 914	983 998	Det som bidreg mest til meirforbruket er kjøp frå andre kommuner som er 600.000kr over budsjett, samt lisens dataprogram som er 257.000kr over budsjett. Kjøp frå andre kommuner gjeld utgifter til eKommune Sunnmøre.
11242	UTLÅN/TILSKOT	58 426	125 000	-66 574	Overføringar til andre private er 50.000kr under budsjett
	OVERF. TIL TRUSAMFUNN	5 580 300	5 854 000	-273 700	
11410	OVERF. TIL SOKNERÅDET	4 164 000	4 164 000	0	
11411	TENESTYTING KYRKJE	120 000	250 000	-130 000	Utgiftsført 130.000kr under budsjett. Utgiftsføring er ein internføring. Utgift gjeld "tenesteyting frå økonomi" som blir inntektsført på Økonomiavdelinga, og "husleige" som blir inntektsført på Rådhuset.
11420	TILSKOTT TRUSSAMFUNN	683 696	640 000	43 696	
11430	GRAVSTADER	612 604	800 000	-187 396	Mindreforbruk skuldast hovudsakeleg at intern utgiftsfordeling er mindre enn budsjettert.

Oppvekst

Oppvekst har eit meirforbruk i 2018 på 1,3 mill.

ANSVAR	NAVN	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK	KOMMENTAR
	SUM OPPVEKST	239 594 100	238 292 842	1 301 258	
	ADMIN. OG FELLESUTGIFTER	7 451 448	7 664 316	-212 868	
21010	OPPVEKST UTVALET	79 995	133 968	-53 973	
21020	ADMINISTRASJON OPPVEKST	1 590 410	964 193	626 217	I budsjett ligg ein effektiviseringsgevinst på 750.000kr, som ikkje blei fordelt ut på dei enkelte ansvar.
22110	FELLES UNDERV. KONTO	5 781 053	6 566 155	-785 102	Det er det store forskjeller mellom budsjett og regnskap på enkelte artar. Lønnskostnad er 317.000kr under budsjett. Leirskule er 180.000kr under budsjett. Kjøp frå kommuner er 1,7 mill under budsjett. Refusjon frå staten er 2 mill høgare enn budsjett. Kurs er 1,7 mill over budsjett. Transport er 1,8 mill over budsjett.
22120	FELLES SFO KONTO	-10	0	-10	
	SOLEVÅG SKULE UNDERV.	19 149 271	18 761 534	387 737	
22210	SOLEVÅG SKULE UNDERV.	18 435 835	17 989 146	446 689	Lønnskostnad er 633.000kr over budsjett. Læreboøker og forbruksmaterieill er 220.000kr lågare enn budsjett. Refusjonar/fordelte utgifter er 96.000kr høgare enn budsjett.
22220	SOLEVÅG SFO	713 436	772 388	-58 952	Lønnskostnad er lågare enn budsjett

ANSVAR	NAVN	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK	KOMMENTAR
	MÅSEIDE SKULE	9 404 927	9 188 584	216 343	
22310	MÅSEIDE SKULE UNDERV.	8 757 493	8 383 578	373 915	Lønnsutgifter 217.000kr over budsjett. Lærebøker 100.000kr under budsjett. Transport er 113.000kr over budsjett. Velferdstiltak for ansatte er 52.000kr under budsjett. Refusjon frå stat og kommune er 217.000kr under budsjett.
22320	MÅSEIDE SFO	647 434	805 006	-157 572	Lønnsutgiftene er 357.000kr lågare enn budsjett. Inventar og utstyr er 110.000kr høgare enn budsjett. SFO-inntekter er 88.000kr lågare enn budsjett
	FISKERSTRAND SKULE	11 841 020	11 834 204	6 816	
22410	FISKARSTRAND SKULE UNDERV.	11 111 606	11 041 776	69 830	Lønnsutgifter er 200.000kr høgare enn budsjett. Refusjon frå kommune er 83.000kr lågare enn budsjett. Andre driftsutgifter er ca 200.000kr lågare enn budsjett. Her er det lærebøker som er den største posten (ca 90.000kr lågare enn budsjett)
22420	FISKARSTRAND SFO	729 413	792 428	-63 015	Refusjon frå kommune er 120.000kr lågare enn budsjett.
	LANGEVÅG SKULE	33 794 693	32 999 345	795 348	
22510	LANGEVÅG SKULE UNDERV.	32 522 786	32 162 425	360 361	Lønnskostnadane er 1,6 mill høgare enn budsjettet. Refusjon frå kommune, fylkeskommune, stat og fordelte utgifter er 1,2 mill høgare enn budsjett.
22520	LANGEVÅG SFO	1 271 907	836 920	434 987	Lønnskostnad er 203.000kr høgare enn budsjett. SFO-inntekt er 185.000kr dårlegare enn budsjett. Matvarer er 75.000kr høgare enn budsjett
22710	SULA UNGDOMSSKULE	29 331 876	28 913 221	418 655	Lønnsutgifter er 933.000kr høgare enn budsjett. Refusjon frå kommune, fylkeskommune, stat og fordelte utgifter er 860.000kr høgare enn budsjett. Lærebøker er 113.000kr høgare enn budsjett. Transport er 94.000kr høgare og kjøp av andre tenester er 87.000kr høgare enn budsjett.
23110	FELLESUTGIFTER BARNEHAGE	1 108 903	975 930	132 973	
	SUNDE BARNEHAGE	4 860 140	4 913 912	-53 772	
23120	SUNDE BARNEHAGE	4 806 301	4 917 992	-111 691	
23121	STYRKING SUNDE BARNEHAGE	53 839	-4 080	57 919	
	MÅSEIDE BARNEHAGE	8 529 004	8 493 827	35 177	
23130	MÅSEIDE BARNEHAGE	8 499 495	8 452 653	46 842	
23131	STYRKING MÅSEIDE BARNEHAGE	29 509	41 174	-11 665	
	LANGEVÅG BARNEHAGE	13 156 788	12 858 284	298 504	
23150	LANGEVÅG BARNEHAGE	13 210 174	12 865 224	344 950	Lønnsutgiftene er 560.000kr høgare enn budsjett. Inntekter/refusjoner er 323.000kr høgare enn budsjett. Inventar og utstyr er 105.000kr høgare enn budsjett.
23151	STYRKING LANGEVÅG BARNEHAGE	-53 386	-6 940	-46 446	
	MOLVÆR BARNEHAGE	8 660 060	8 616 912	43 148	
23160	MOLVÆR BARNEHAGE	8 657 351	8 622 841	34 510	
23161	STYRKING MOLVÆR BARNEHAGE	2 709	-5 929	8 638	
23210	PRIVATE BARNEHAGAR	52 262 553	52 883 497	-620 944	Denne er vanskeleg å budsjettere presist. Nokre få barn frå eller til i dei private barnehagane gir store utslag. Vi traff veldig bra i 2018 på budsjetterte overføringar til dei private barnehagane. Hovedårsaken til mindreforbruket er refusjon frå kommuner som er ca 520.000kr høgare enn budsjettet. Dette gjeld refusjon frå Ålesund kommune for Ålesund-barn i barnehagar i Sula.
	VAKSEN OPPLÆRING	2 724 069	2 322 100	401 969	
24010	VAKSEN OPPLÆRING -REHAB/HAE	2 093 550	2 115 446	-21 896	
24020	OPPLÆRING INVANDARAR	-102 031	30 400	-132 431	Kjøp frå kommuner er 746.000kr lågare enn budsjett. Refusjon frå staten er 607.000kr lågare enn budsjett
24030	GRUNNSKULE VAKSNE OPPL.L \$4	732 549	176 254	556 295	Meiforbruk skuldast i hovudsak at kjøp frå kommuner er høgare enn budsjett
	TBU	37 319 349	37 867 176	-547 827	
25100	FELLES TBU	1 130 173	1 075 887	54 286	
25110	PPT	4 315 648	4 376 413	-60 765	
25120	SPESPED. HJELP. BHG	3 100 927	3 041 586	59 341	
25121	STYRKA BARNEHAGETILBOD	2 582 937	2 506 357	76 580	
25122	STYRKA BHG. TOSPRÅK	0	4 503	-4 503	
25130	HELSESTASJON	5 404 772	5 595 864	-191 092	Lønnskostnadar er 1,1 mill høgare enn budsjett. Refusjon frå staten er 1,9 mill høgare enn budsjett. Ein del av dette er avsett til bundne fond, 315.000kr. Kurs er 190.000kr høgare enn budsjett. Dette gjeld prosjektet "Styrking helsestasjon/skulehelse. Her har ein også fått midler.
25131	TILTAKSKOORDINATOR - FØREBYG	530 052	784 123	-254 071	Lønnsutgift er 260.000kr lågare enn budsjett
25140	BARNEVERN	19 720 870	21 713 358	-1 992 488	Mindreforbruk skuldast først og fremst fosterheimsgodtgjersle som er 1,7 mill lågare enn budsjett
25150	BUFELLESKAPET EM	533 970	-1 230 915	1 764 885	Lønnsutgifter er ca 1,3 mill lågare enn budsjett. Refusjon frå staten og andre statelege overføringar er 3,3 mill lågare enn budsjett. EMF blei budsjettet feil på bakgrunn av for høgt budsjettet inntekt.

Helse og sosial

Helse og sosial gjekk totalt sett ca balanse i 2018.

Tal i kr.

ANSVAR	NAVN	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK	KOMMENTAR
	SUM HELSE OG SOSIAL	222 874 255	222 939 374	-65 119	
	ADMIN. OG FELLESUTGIFTER	3 197 531	3 198 606	-1 075	
30110	HELSE OG SOSIAL UTVALET	87 631	97 803	-10 172	
30120	ADMIN. HELSE OG SOSIAL	1 684 694	1 592 433	92 261	Lønnsutgifter er 75.000kr over budsjett. Opplæring/kurs er 50.000kr over budsjett.
30125	TILSKOT VTA-BEDRIFTER	1 492 326	1 522 800	-30 474	
30130	ALKOHOLMSETTING	-86 045	-14 430	-71 615	
30160	FELLESPOST FAGUTVIKLING	18 925	0	18 925	
	HELSEAVDELINGA	16 594 969	16 956 922	-361 953	
30210	SAMF. MEDISIN OPPGÅVER	269 520	296 551	-27 031	
30220	LEGETENESTA	12 384 901	12 707 894	-322 993	Lønnsutgifter er 448.000kr under budsjett. Dette skuldast vakanse psykolog.
30250	REHABILITERING	3 940 548	3 952 477	-11 929	
	NAV	14 661 419	17 424 978	-2 763 559	
30310	NAV KOMMUNE	4 127 744	3 787 131	340 613	
30320	ØKONOMISK SOSIALHJELP	404 816	561 400	-156 584	
30340	KVALIFISERINGSORDNINGA	184 073	550 000	-365 928	
30350	INT.TENESTE FLYKTNINGAR	9 944 787	12 526 447	-2 581 660	Mindreforbruket kjem i hovudsak av at refusjoner frå staten er på 1,9 mill høgare enn budsjett, samt at utgift til stønad med arbeid er 450.000kr under budsjett.
	SULATUNET	39 848 324	41 359 802	-1 511 478	
35510	ADM. FELLES OMSORG	3 108 118	3 596 187	-488 069	Lønnsutgift er 118.000kr under budsjett. Andre avgifter og gebyrer er 70.000kr under budsjett. Andre diverse utgifter er også under budsjett.
35520	FELLES DRIFT SULATUNET	3 075 932	2 495 676	580 256	Meirforbruk skuldast bruk av vikarbyrå på 1 mill. Det som dreg ned meirforbruket er inventar og utstyr som er 126.000kr under budsjett og reinhaldstenester som er 192.000kr under budsjett.
35530	AVD. BUKOLLEKTIV	16 105 727	16 705 284	-599 557	Lønnsutgift inkludert bruk av vikarbyrå (1,6mill) er 600.000kr under budsjett.
35540	AVD. KORTTID OG REHAB.	15 319 772	16 281 003	-961 231	Lønnsutgift inkludert bruk av vikarbyrå (1,1mill) er 960.000kr under budsjett.
35550	KJØKKEN	2 238 776	2 281 652	-42 876	
	HEIMETENESTER	49 153 828	47 109 025	2 044 803	
35560	STØTTEKONTAKT OG PRI. HJELP	1 241 239	1 114 964	126 275	
35610	FELLES DRIFT HEIMETENESTA	3 767 822	5 440 721	-1 672 899	Mindreforbruket kjem i hovudsak av kjøp frå kommuner som er 1,3 mill under budsjett. Det var budsjettert med kostnad for kjøp frå Ålesund kommune angående institusjonsplass for ein person. På grunn av regelendring i kva tenester ein kan fakturere andre kommuner så blei denne institusjonsplassen ikkje fakturert for. Dei andre største postane som er under budsjett er medisiner som er 48.000kr under budsjett, bilutgifter som er 99.000kr under budsjett og reinhaldstenester som er 52.000kr under budsjett.
35620	HEIMETENESTA YTRE DISTRIKT	16 416 858	14 925 279	1 491 579	Lønnsutgift inkludert bruk av vikarbyrå (1,2 mill) er 1,5 mill over budsjett.
35630	HEIMETEN. INDRÉ DISTRIKT	16 972 727	16 614 398	358 329	Lønnsutgift inkludert bruk av vikarbyrå (679.000kr) er 377.000kr over budsjett.
35650	PSYKIATRITENESTA	10 755 181	9 013 663	1 741 518	Lønnsutgift inkludert bruk av vikarbyrå (700.000kr) er 1,7 mill over budsjett
	BUKOLLEKTIVA	37 776 451	36 021 330	1 755 121	
35710	BUKOLLEKTIV FELLESNR.	3 184 803	1 840 492	1 344 311	Utgift til vikarbyrå på 1,7 mill over budsjett. Utgift til vikarbyrå for alle ansvar i denne eininga blir ført her. Refusjon frå staten (i hovudsak frå NAV) er 275.000kr høgare enn budsjett.
35720	MOLVÆRSVEGEN 15/17/19	21 024 857	20 589 811	435 046	Lønnsutgifter er 435.000kr over budsjett.
35730	SLOGHAUGVEGEN 28	10 104 594	9 786 567	318 027	Lønnsutgifter over budsjett.
35740	DAGSENTER	3 462 197	3 804 460	-342 263	Lønnsutgifter under budsjett
	BU- OG AKTIVITETSTENESTA	61 641 733	60 868 711	773 022	
35810	FELLES DRIFT BUA	1 148 892	1 344 011	-195 119	Lønnskostnadane er ca 250.000kr lågare enn budsjettert. Inntekter/refusjonar er 90.000kr høgare enn budsjettert. Andre driftsutgifter er 170.000kr høgare enn budsjettert. I sum gir dette eit mindreforbruk
35830	BUA NYMARKVEGEN	17 746 952	19 008 623	-1 261 671	Mindreforbruket skuldast at lønnsutgiftene inkl bruk av vikarbyrå er 1,2 mill lågare enn budsjettert.
35840	BUA GEILNESET	19 342 947	18 869 930	473 017	Mindreforbruket skuldast at lønnsutgiftene inkl bruk av vikarbyrå er høgare enn budsjettert.
35850	BUA BERNGARDEN	18 780 879	16 927 685	1 853 194	Lønnskostnadar inkl. vikarbyrå forklarar meirforbruk. Fra og med juni er det leigd inn ei ekstra nattevakt kvar natt. Dette skuldast auka behov og pålegg både frå Fylkesmann og politi
35860	MOLVÆR SENTER	4 622 063	4 718 462	-96 399	Lønnskostnadane er litt høgare enn budsjettert (ca 35.000kr). Inntekter/refusjonar er lågare enn budsjettert (ca 140.000). Kjøp av matvarer er langt under budsjettert (ca 310.000). I sum har dette gitt eit mindreforbruk.

Kultur

Kultur gjekk totalt sett ca i balanse i 2018.

Tal i kr.

ANSVAR	NAVN	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK	KOMMENTAR
	SUM KULTUR	9 535 055	9 618 596	-83 541	
41010	KULTURUTVALET	78 826	79 531	-705	
41020	KULTURKONTORET	1 136 966	1 185 537	-48 571	Mindreforbruk kjem i hovudsak av at billettinntekter er høgare enn budsjettert og at kjøp av tenester er lågare enn budsjett.
42010	MUSIKK OG KULTURSKULEN	3 026 537	2 928 450	98 087	Lønnsutgift er 36.000kr lågare enn budsjett. Refusjon frå stat og kommune er 20.000kr høgare enn budsjett. Det som gjer at det likevel blir meirforbruk er at inntektene inkludert tap på krav er er 100.000kr dårlegare enn budsjett, samt at anna forbruksmateriell (11209) er 42.000kr høgare enn budsjettert.
43010	SULA BIBLIOTEK	2 054 568	2 079 647	-25 079	Eit lite mindreforbruk. Biblioteket har mottatt midlar frå Nasjonalbiblioteket på 40.000kr. Halvparten er brukt. Den andre halvparten er overført til bundet fond.
45010	FRIIDSKLUBBEN	522 332	523 888	-1 556	
45011	ANDRE TILTAK BARN OG UNGE	140 655	211 979	-71 324	Mindreforbruket skuldast i hovudsak at det er inntektsført refusjonar som ikkje var budsjettert. Refusjonar frå kommune var på 30.000kr (Ålesund kommune) og refusjon frå private var på 54.000kr. Refusjon frå private er frå Sunnmøre Data og kultur / billettinntekter LAN
45012	UTEKONTAKTEN	591 226	623 493	-32 268	Mindreforbruket skuldast at lønnsutgiftene er lågare enn budsjettert.
46010	ANNA KULTUR	1 983 944	1 986 071	-2 127	

TEO

TEO har eit mindreforbruk i 2018 på 2,2 mill.

Tal i kr.

ANSVAR	NAVN	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK	KOMMENTAR
	SUM TEO	21 960 030	24 205 639	-2 245 609	
511	ADMIN. OG FELLES KOMMUNAL TEKNISK	2 059 465	3 520 286	-1 460 821	Mindreforbruk kjem i hovudsak av at fordelte utgifter (16900, inntekt) er 1,3 mill høgare enn budsjettert.
520	VEGER	3 706 622	3 297 246	409 376	Kostnadsfordeling etter timeliste er 668.000kr over budsjett. Kjemikalar og vegsilt er 86.000kr over budsjett. Straum er 127.000kr over budsjett. Kjøp av vedlikehald er 110.000kr over budsjett. Det som dreg ned meirforbruket er snøbrøyting som er 330.000kr under budsjett og refusjon frå staten som er 263.000kr over budsjett.
530	EIGEDOMSFORV. OG PARK/GRØNT	3 381 779	3 966 635	-584 856	Mindreforbruket skuldast i hovudsak lågare kostnader til stell av park og grøntareal enn budsjettert.
531	KOMMUNALE BYGG	6 610 224	7 125 709	-515 485	Mindreforbruket skuldast i hovudsak at det har vore jobba meir på investeringsprosjekt og mindre på driftsprosjekt enn budsjettert.
541	BRANN	6 201 940	6 295 763	-93 823	

VAR

VAR har eit mindreforbruk i 2018 på 2 mill.

Tal i kr.

ANSVAR	NAVN	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK	KOMMENTAR
	SUM VAR	-14 325 084	-12 342 419	-1 982 665	
61110	VASSFORSYNING	1 716 968	1 773 060	-56 092	
61120	DISTRIBUSJON AV VATN	-6 438 550	-6 144 656	-293 894	
62110	REINSEANLEGG	683 536	739 183	-55 648	
62120	AVLØPSNETT	-9 602 266	-7 970 841	-1 631 425	Kjøp av vedlikehald er 1,4 mill under budsjett. Materialar er 900.000kr under budsjett. Inntekter er 300.000kr over budsjett. Arbeid fordelt etter timeliste er 700.000kr over budsjett. Kjøp av andre tenester er 380.000kr over budsjett.
63110	SLAM	-42 707	-53 426	10 719	Avvik i forhold til sjølvkostanalyse skuldast kapitalkostnad (kalkylerente)
64110	INNSAMLING AV AVFALL	-583 451	-614 315	30 864	
64120	AVFALLSBEHANDLING	0	0	0	
65110	FEIARVESEN	-59 431	-71 424	11 993	
67110	FORUREINING	818	0	818	

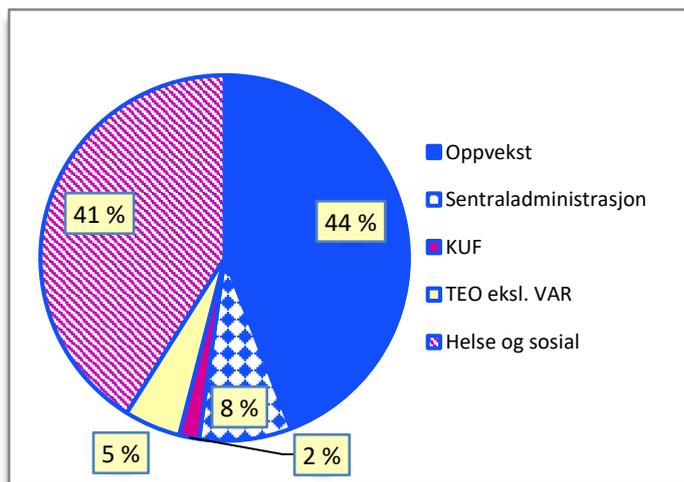
PBO

PBO har eit mindreforbruk i 2018 på 0,2 mill

Tal i kr.

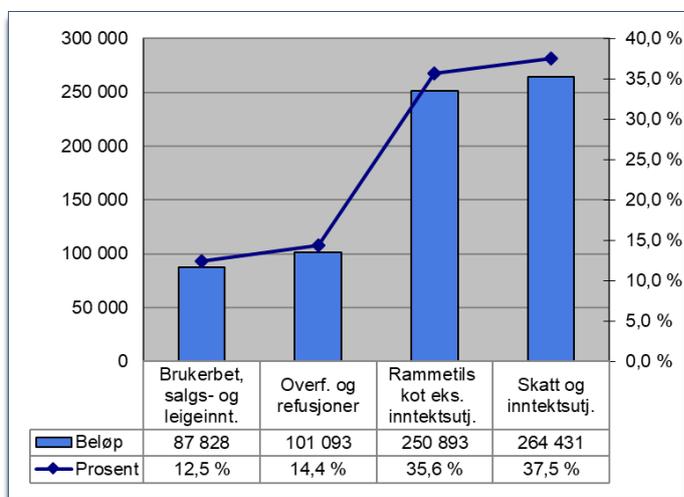
ANSVAR	NAVN	REGNSKAP	BUDSJETT	AVVIK	KOMMENTAR
	SUM PBO	4 902 578	5 089 493	-186 915	
71010	PLAN OG OPPMÅLING	4 726 492	4 827 970	-101 478	Gebyrinntektene er 1,5 mill under budsjett. Det er spesielt inntektene frå funksjon 303 (Kart og oppmåling) som er langt under budsjett. Budsjettert inntekt på funksjon 303 var på 2,2 mill. Faktisk inntekt blei 800.000kr. Grunnen til at det likevel blir eit mindreforbruk er at kjøp av andre tenester er 1,1 mill under budsjett, lønnsutgifter er 271.000kr under budsjett, lisens dataprogram er 112.000kr under budsjett, samt at refusjon frå fylkeskommune er 227.000kr betre enn budsjett. Refusjonen på 227.000 er frå MR Fylkeskommune og vedrører støtte til tettstadanalyse for Langevåg sentrum. Forklaringa på kvifor kjøp av andre tenester er så mykje lavare enn budsjett er i hovudsak at det er gitt budsjettløyvingar til tre prosjekter som ikkje er ferdigstilt. Dette gjeld prosjekta "D7101 Utviklings-områdeplan, Langevåg sentrum", D7102 Kulturhusutgreiing", D7103 Trafikale analyser, Langevåg sentrum". Det må lagast nye budsjettsaker for 2019 i forbindelse med ferdigstilling av prosjekta.
72020	VILTNEIEND	0	0	0	
72030	LANDBRUKSKONTORET	176 086	261 523	-85 437	

Utgifter og inntekter i rekneskapen for 2018

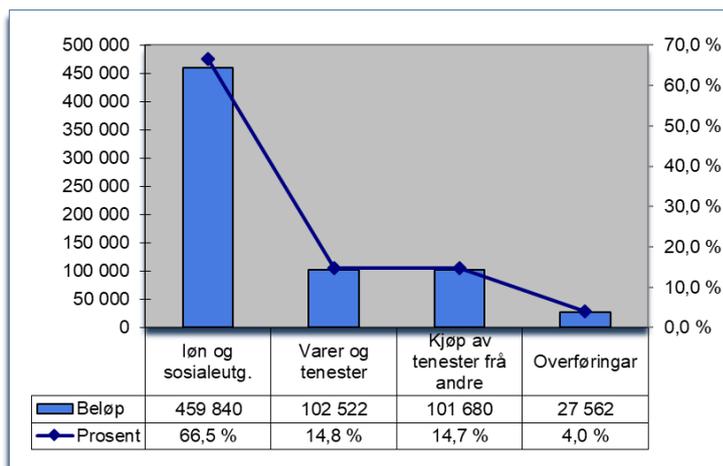

Denne tabellen viser bruttodriftsutgifter eksklusiv avskrivningar og utgifter VAR.

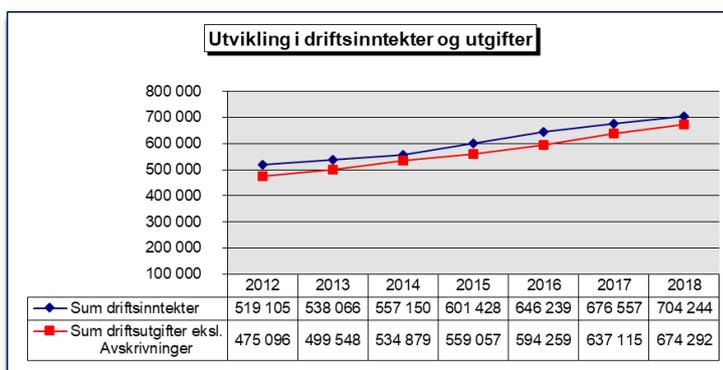
Oppvekst og helse- og sosial har til saman 85 % av kommunen sine bruttodriftsutgifter.

Rammetilskot og skatt utgjer 73,1 % av alle inntekter. Brukarbetalingar oppvekst og helse utgjer 26,2 mill. kroner, eigedomsavgifter 37,4 mill. kroner og husleige 17,4 mill. kroner. Når det gjeld overføringar og refusjonar så utgjer statstilskot 62 mill., sjukeløn 21,2 mill., mva kompensasjonar 12,3 mill. og refusjon frå kommuner 4 mill.

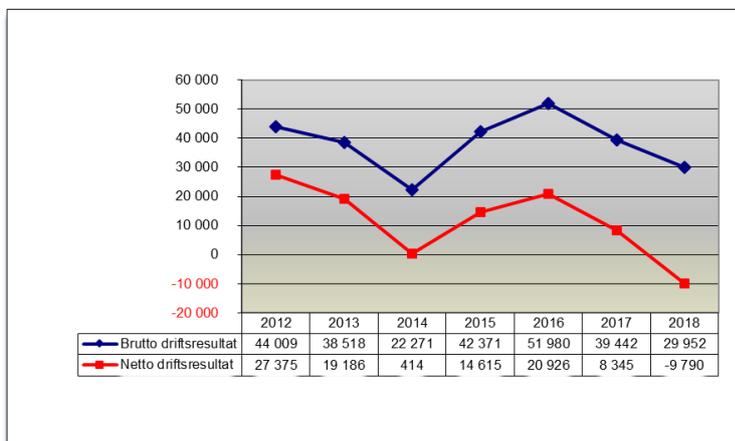

Lønsandelen av utgiftene er på 66,5%. Den største posten under ”kjøp av tenester frå andre” er tilskot til private banehagar, med til saman 53,5 mill. kroner.

I 2018 auker driftsutgiftene (+5.84%) sterkere enn driftsinntektene (+4,09%).

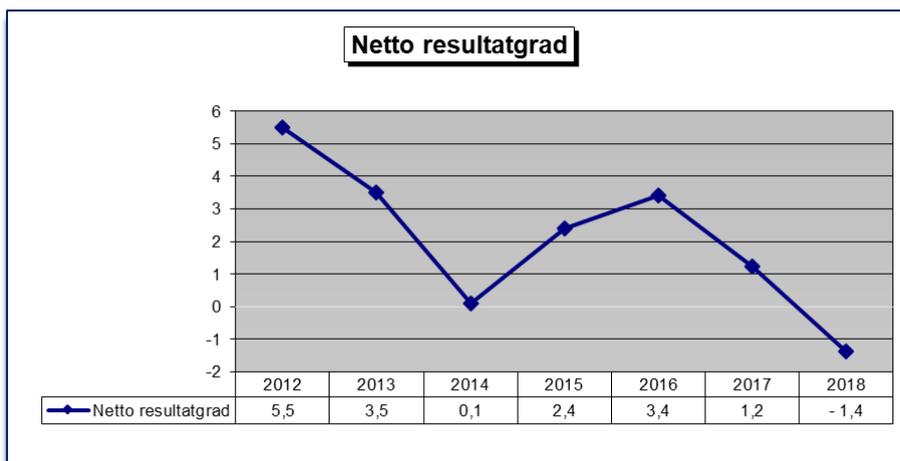
Resultatutvikling:

Både brutto og netto driftsresultat er svakere enn i både 2015, 2016 og 2017. Netto driftsresultatet varierer sterkt, og tap/inntekter på finansielle instrument og kompensert mva på investeringar før 2015 er av dei faktorane som har varierer mest.

Tal i tusen kr

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nto. Renter, avdrag og finans.							
Nto avdrag	12 456	16 297	18 129	18 858	23 355	25 894	27 861
Renteutgifter	15 683	17 112	15 368	15 351	14 785	14 438	15 121
Renteinntekter og finansielleinst	-11 505	-14 077	-11 640	-6 453	-7 086	-9 235	-3 240
Sum	16634	19332	21 857	27756	31054	31097	39 742

Anbefalt resultatgrad er på 1,75 %. Resultatgraden dei to siste åra har vore under det anbefalte.

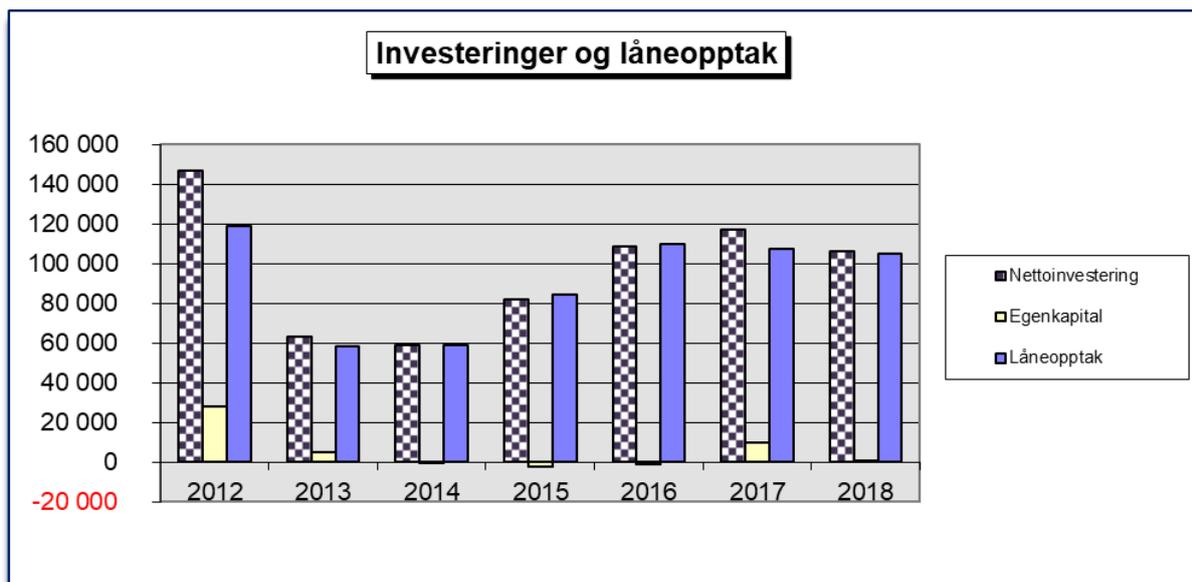
Konklusjon

2018 gir eit mindreforbruk på 15,6 mill. kroner. Dette skuldast i hovudsak meirinntekter på skatt og stalege tilskot, samt at sektorane også gjekk med eit mindreforbruk totalt sett. Netto driftsresultat er negativt med 9,8 mill. kroner (1,2 %). Dette medfører bruk av disposisjonsfond.

Investeringar og låneoptak

Tal i tusen kr.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nettoinvestering	146 720	63 178	58 787	82 061	108 595	116 736	105 936
Egenkapital	28 168	4 722	-19	-2 321	-1 196	9 554	798
Låneoptak	118 552	58 456	58 806	84 382	109 791	107 182	105 138
Eigenkapitalandel	19%	7%	0%	-3%	-1%	8%	1%
LÅNEANDEL	81%	93%	100%	103%	101%	92%	99%

Investeringane i 2018 er nesten 100% lånefinansiert. Årsaken til at lånefinansieringa vert over 100 % enkelte år er tilskot og refusjonar som ikkje er brukt. Investeringsrekneskapen er avslutta utan udisponerte eller udekkka midlar.

Tal i tusen kr.

Regnskapsskjema 2A - investering	Regnskap	Budsjett	Differanse
Investeringer i anleggsmidler	118 918	273 431	-154 513
Utlån og forskutteringer	22 456	24 700	-2 244
Kjøp av aksjer og andeler	1 697	1 600	97
Avdrag på lån	2 006	550	1 456
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsetninger	4 431	4 331	100
Årets finansieringsbehov	149 507	304 612	-155 105
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	127 593	262 459	-134 866
Inntekter fra salg av anleggsmidler	160	100	60
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	12 131	24 692	-12 561
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	1 735	11 130	-9 395
Andre inntekter	514	0	514
Sum eksternt finansiering	142 133	298 381	-156 248
Overført fra driftsregnskapet	300	400	-100
Bruk av tidligere års udisponert	4 231	4 231	0
Bruk av avsetninger	2 843	1 600	1 243
Sum finansiering	149 507	304 612	-155 105
Udekket/udisponert	0	0	0

Regnskapsskjema 2B - investering	Regnskap	Budsjett	Differanse
SENTRALADMINISTRASJONEN	6 082	28 122	-22 039
OPPVEKST	1 107	1 428	-321
HELSE OG SOSIAL	2 348	3 771	-1 423
TEO	59 515	114 428	-54 913
VAR	49 866	125 682	-75 816
SUM INVESTERINGER	118 918	273 431	-154 513

Som det framgår av tabellen ovanfor så er investeringane lavere enn budsjettet. Hovudgrunnen til dette er at planlagde investeringsprosjekt blir utsett. Investeringsutgifta kjem då i seinare perioder.

Sentraladministrasjonen

Budsjettet investeringsutgift var på 28,1 mill. Regnskapsført investeringsutgift blei på 6,1 mill. Differansen på 22 mill forklarast i hovudsak av følgjande prosjekt:

Tal i tusen kr.

Prosjekt	Budsjett	Regnskap	Avvik	Kommentar
AVSETT TIL GRUNNKJØP	5 400	0	5 400	Ubrukt løyving
LØYVING IKT	4 084	2 349	1 735	Ubrukt løyving
UTVIDING AV KYRKJEGARD	16 346	1 713	14 633	Bli oppstart i 2019
SUM	25 830	4 061	21 769	

Helse og sosial

Budsjettert investeringsutgift var på 3,8 mill. Regnskapsført investeringsutgift blei på 2,3 mill. Differansen forklarast i hovudsak av at prosjektet med digitale trygghetalarmar ikkje blir starta opp før i 2019.

TEO

Budsjettert investeringsutgift var på 114,4 mill. Regnskapsført investeringsutgift blei på 59,5 mill. Differansen på 55 mill forklarast i hovudsak av følgjande prosjekt:

Tal i tusen kr.

Prosjekt	Budsjett	Regnskap	Avvik	Kommentar
SOLEVÅG SKULE AUKE UNDERVISNINGSKAP.	20 489	13 713	6 777	Pågåande prosjekt. Rebudsjetterast til 2019
SKULAR MIDTRE, PROSJEKTERING	5 260	890	4 370	Pågåande prosjekt. Rebudsjetterast til 2019
SULA U. OMMBYGGING GYMByGG	6 000	253	5 747	Pågåande prosjekt. Rebudsjetterast til 2019
VELFERDSTEKNOLOGI/PASIENTVARSLING	14 463	240	14 224	Pågåande prosjekt. Rebudsjetterast til 2019
MOLVÆRSVATNET SIKRING	4 125	241	3 883	Pågåande prosjekt. Rebudsjetterast til 2019
Svartevatnet	2 023	379	1 644	Pågåande prosjekt. Deler blir rebudsjetterast
Bakkenesvegen, byggetrinn 1. Veg	5 650	846	4 804	Pågåande prosjekt. Rebudsjetterast til 2019
BJØRKAVÅGEN AUST - VEG 1	10 400	69	10 331	Rebudsjetterast
SUM	68 410	16 630	51 779	

VAR

Budsjettert investeringsutgift var på 125,7 mill. Regnskapsført investeringsutgift blei på 49,9 mill. Differansen på 76 mill forklarast i hovudsak av følgjande prosjekt:

Tal i tusen kr.

Prosjekt	Budsjett	Regnskap	Avvik	Kommentar
RAMMELØYVING VATN	13 268	0	13 268	7,1 mill rebudsjetterast
RAMMELØYVING AVLØP	25 991	0	25 991	13,4 mill rebudsjetterast
FORPROSJEKT RENSEANLEGG	13 000	1 191	11 809	3 mill rebudsjetterast. Resten strykast
HOLSKRYSSET. AVLØP	2 097	0	2 097	0,4 mill rebudsjetterastr. Resten strykast
LITLEVÅGEN-DJUPVIKA. AVLØP	4 100	33	4 067	Ferdig prosjektert. Klart til oppstart. Rebudsjetterast
Veg renseløysing Eikrem. Avløp	5 650	8	5 642	Strykast. Lagast ny sak når det blir aktuelt
SUM	64 106	1 232	62 874	

Det er totalt sett for heile kommune foreslått å rebudsjettere 110 mill kr til 2019. 44,5 mill kr blir foreslått stroke.

Balanserekneskapen

Balanserekneskapen gir ein oversikt over kommunen sin egedelar, gjeld og eigenkapital pr. 31.12 i rekneskapsåret.

Tal i tusen kr.

LÅN/GJELD	R18	R17	R16	R15	R14
Lånegjeld pr. 31.12	957 466	876 497	795 513	733 117	587 573
Herav investeringslån	938 594	858 620	778 645	718 670	572 651
Startlån	18 872	17 877	16 868	14 447	14 922
Investeringsgjeld pr. innbygger	101 240	94 034	86 449	80 280	64 670
Total lånegjeld pr. innbygger	103 275	95 991	88 322	81 894	66 355

Sula kommune si lånegjeld aukar fortsatt i 2018, men mindre enn budsjettert da fleire av dei budsjetterte prosjekta er forsinka.

	R18	R17	R16	R15	R14
Fond pr. 01.01.	166 474	165 542	147 470	133 576	129 739
Fond pr. 31.12.	168 456	166 474	165 542	147 470	133 576
Nettobevegelse i året	1 982	932	18 072	13 894	3 837

Fond pr. 31.12.2018 er inndelt i følgjande grupper:

Tal i tusen kr.

Disposisjonsfond	83 640
Bundne driftsfond	14 195
Ubundne investeringsfond	70 491
Bundne investeringsfond	131

Risikoreguleringsfondet er inkludert i disposisjonsfondet og er på 12 mill. kroner. Det er budsjettert brukt 63 mill. kroner av disposisjonsfondet i økonomiplanperioden (2019-2022).

Tal i tusen kr.	R18	R17	R16	R15	R14
LIKVIDITETSUTVIKLING:					
Kasse, postgiro, bank	165 996	195 497	181 663	185 928	78 685
Kortsiktige fordringer	48 134	50 741	48 635	40 609	41 898
Premieavvik	29 414	25 049	24 347	22 216	27 192
Aksjer og andeler	96 022	95 934	103 684	99 742	96 778
Sum omløpsmidler	339 565	367 221	358 329	348 495	244 553
Kortsiktig gjeld	-106 559	-104 724	-96 976	-88 421	-83 793
Ubrukte lånemidler	-46 879	-63 637	-66 038	-92 099	-12 464
Likviditetsreserve pr. 31.12.	186 127	198 860	195 315	167 975	148 296

Likviditeten er god, men korrigerer vi likviditeten for fond vert likviditetsreserven 18 mill. kroner, og juli/august har lågare likviditet enn desember. Det er berekna at vi gjennomsnittleg må ha omlag 30 mill. kroner på konto for å kunne betale ut løn, skatt og sosialeutgifter.

Konklusjon

Lånegjeld aukar fortsatt i 2018, men mindre enn budsjettert da fleire av dei budsjetterte prosjekta er forsinka.

Netto lånegjeld har auka og er over landsgjennomsnittet. Netto lånegjeld pr. innbyggjar var kr. 96 183 i Sula kommune. Når alle dei budsjetterte investeringane i økonomiplanperioden blir ferdigstilt vil lånegjelda auke sterkt. Det største prosjektet i økonomiplanperioden er bygging av ny skule.

Likviditeten er for tida god, men bruker vi opp alle avsetningar, vil det oppstå problem. Vi bør ha ein likviditetsreserve på omlag 30 mill. kroner.

DEL II

Sektorane og einingane

2018

Innhald

Innleiing ved rådmannen.....	1
Kultur og oppvekst.....	12
Helse og sosial.....	18
Langevåg barnehage.....	25
Molvær barnehage.....	26
Måseide barnehage.....	27
Sunde barnehage.....	28
Solevåg skule og SFO.....	29
Langevåg skule og SFO.....	30
Måseide skule og SFO.....	31
Fiskarstrand skule og SFO.....	32
Sula ungdomsskule.....	33
Vaksenopplæringa.....	34
Tiltakseining for barn og unge.....	35
Eining for kultur.....	37
Sulatunet.....	38
Heimebasert omsorg.....	39
Bu- og aktivitetstenesta.....	40
Bukollektiva.....	41
NAV.....	42
Helseavdelinga.....	43
Teknisk sektor.....	44
Eigedom.....	46
Kommunalteknisk.....	47
PBO.....	52
Økonomiavdelinga.....	54
Service- og støttetjenester.....	55

Visjon

Sula skal vere den leiande kultur- og friluftskommunen i Ålesundsregionen, med aktive innbyggjarar som opplever samkjensle og identitet.

Samfunn

Sula er ein integrert del av Ålesundsregionen, og har i mange år hatt sterk vekst i folketalet og lav arbeidsløyse. Folkeveksten har avtatt litt dei siste åra, men Ålesundsregionen har fortsatt den sterkaste folkeveksten i fylket. Veksten i folketalet i 2018 var på 1,5%. Arbeidsløysa i Sula er moderat, og det er fortsatt bra tilgang på arbeidsplassar i bu- og arbeidsmarknadsregionen vår. Sula er ein attraktiv bukommune.

Kostnadsanalyse og endringsarbeid

I budsjettvedtaket for 2017 vedtok kommunestyret å sette i gang eit arbeid for å sjå på reduksjon av driftsutgiftene i Sula kommune. Bakgrunnen for arbeidet er at økonomiplanen er saldert ved bruk av tidlegare oppsparte midlar. Som grunnlag for vidare arbeid, blei Framsikt Analyse ved Bjørn Brox engasjert for å gjennomføre ein analyse av no-situasjonen i Sula. Innleiingsvis i rapporten står det: «*Sula har anstrengte finanser og et svært lavt kostnadsnivå i tjenestene.*» Sula kommune er mellom dei kommunane i landet som har lavaste samla netto driftsutgifter per innbyggjar. Framsikt-rapporten identifiserer likevel nokre område der Sula synest å ha potensiale for ytterlegare reduserte kostnader. I 2018 fekk vi – som oppfølging til Brox-rapporten - utarbeidd ei tenesteanalyse for pleie- og omsorgstenestene i Sula kommune. Denne rapporten er grunnlag for vidare omstillingsarbeid, og låg m.a. til grunn for rådmannen sitt budsjettframlegg for 2019.

Sula kommune har ei stor utfordring i å få balanse i økonomien, noko som er heilt nødvendig for å få handlefridom for framtidig utvikling. Vi har fortsatt reservar på disposisjonsfond, men gjeldsgraden og driftsresultata er utfordrande.

Kommunereform og regionalt samarbeid

Vi får ein ny og større kommune som næraste nabo frå 01.01.2010; «Nye Ålesund». Arbeidet med å etablere den nye kommunen pågår for fullt i fem av nabokommunane våre. Gjennomgangen av interkommunale samarbeid er starta opp, og blir viktig utover i 2019. Sula kommune må vurdere det enkelte interkommunale samarbeidet sak for sak.

Godt samarbeid med naboane blir minst like viktig i åra som kjem. Prosjektperioden for det såkalla 'Byregionprosjektet' (finansiert av Kommunal- og moderniseringsdepartementet) blei avslutta i 2018. Mange konkrete og nyttige initiativ blei tatt i 'Region Ålesund', og samarbeidet har fortsatt vidare inn i 2019:

- Samordna klima-, areal- og transportplan.
- Kollektivløft – styrka rutetilbod.
- Nettverk og møteplassar (The North West, Sjekk inn, Samspillkonferansen, Nettverk for byvekstvtalar).
- Bedriftsbesøk og samarbeid med næringsforeningane.
- Arbeid for å styrke Ålesund lufthavn, Vigra.

Rådmann

Når fem av dei sju kommunane i Region Ålesund snart blir ein ny og felles kommune, vil Region Ålesund-samarbeidet kanskje bli enda viktigare for Sula kommune enn det har vore til no.

I tillegg er Sunnmøre Regionråd eit viktig regionalt samarbeidsorgan for heile Sunnmøre – og slik sett også for Sula.

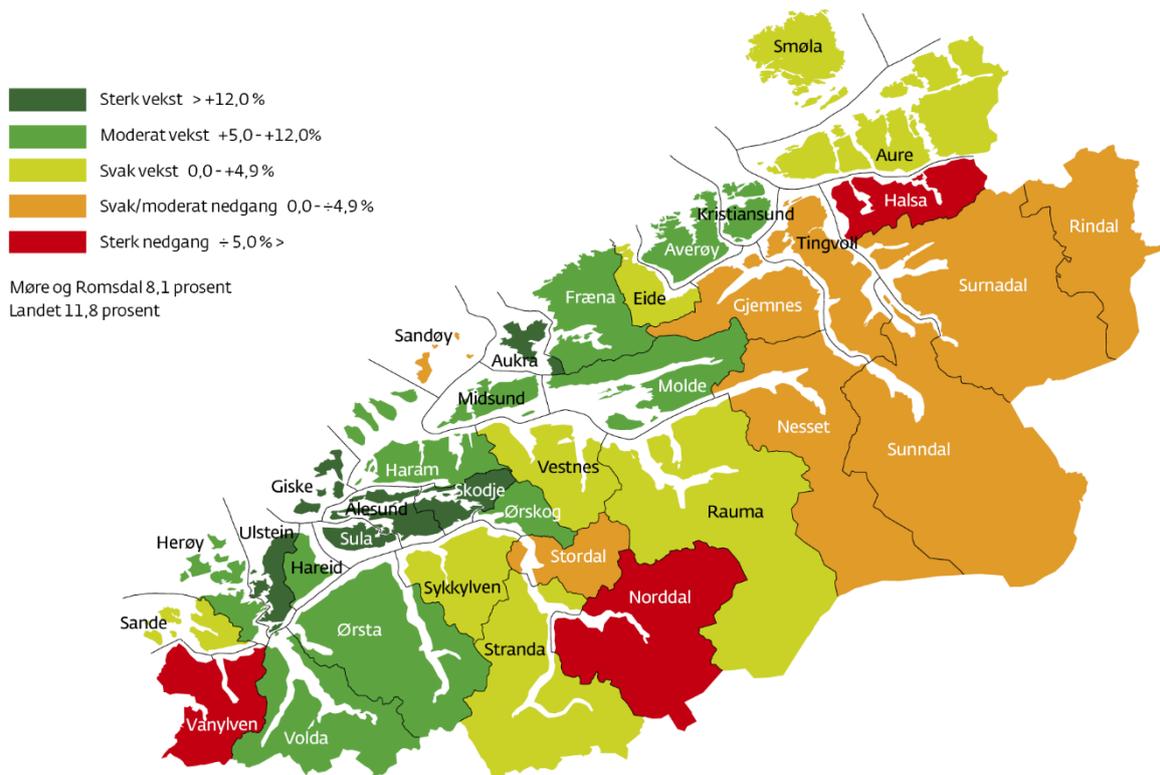
Fortsatt god vekst i folketalet

Sula kommune er ein av kommunane i fylket med sterkast vekst i folketalet sidan årtusenskiftet. Veksten dei siste 10 åra er på 1505 personar, som er 19,7% auke (landsgjennomsnitt 11,8%, fylkesgjennomsnitt 8,1%). Veksten i Sula har vore sterk samanlikna med nabokommunar, gjennomsnittet i fylket og landsgjennomsnittet.

Dei siste fire åra har veksten flata ut. Ved utgangen av året var folketalet i Sula 9.271 personar. Dette er ein vekst på 1,5% frå året før. Folkeveksten var 2,4% i 2014, 1,1% i 2015, 0,6% i 2016 og 1,4% i 2017. Fylkesgjennomsnittet i 2018 var 0,2% - det same som i 2017 og svakaste vekst sidan 2007. Landsgjennomsnittet var 0,6% - svakast sidan 2005. Berre Skodje, med 1,8%, hadde hadde sterkare vekst enn Sula i 2018. Mange kommunar hadde negativ folketalutvikling. Ålesundregionen veks fortsatt sterkast.

Figuren nedanfor viser folketalutviklinga i Møre og Romsdal dei ti åra frå 2008 til 2018 (kjelde: Fylkesstatistikk 2018). Her ser vi at Ulstein, Giske, Ålesund, Skodje, Aukra – og Sula – har hatt sterkast vekst av kommunane i fylket.

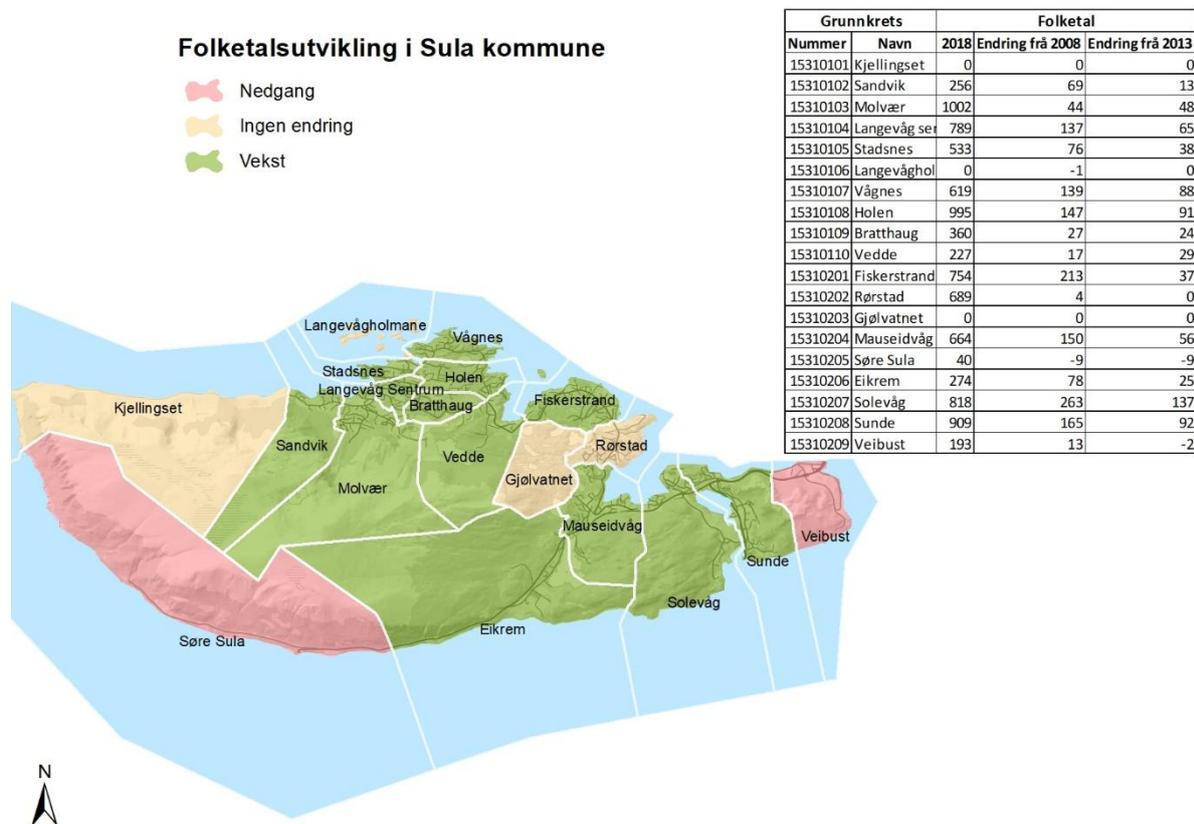
Folketalsutviklinga i Møre og Romsdal 2008-2018

Figuren viser elles at store delar av Nordmøre har tilbakegang i folketal. Det same ser vi i Stordal, Sandøy, Norddal og Vanylven kommunar på Sunnmøre.

Rådmann

Når vi ser på folketalsutviklinga på Sula dei siste åra, ser vi at folketalsauken gjeld det meste av øya:

Vekstprognosane for Sula er avtakande og litt meir usikre i tida framover.

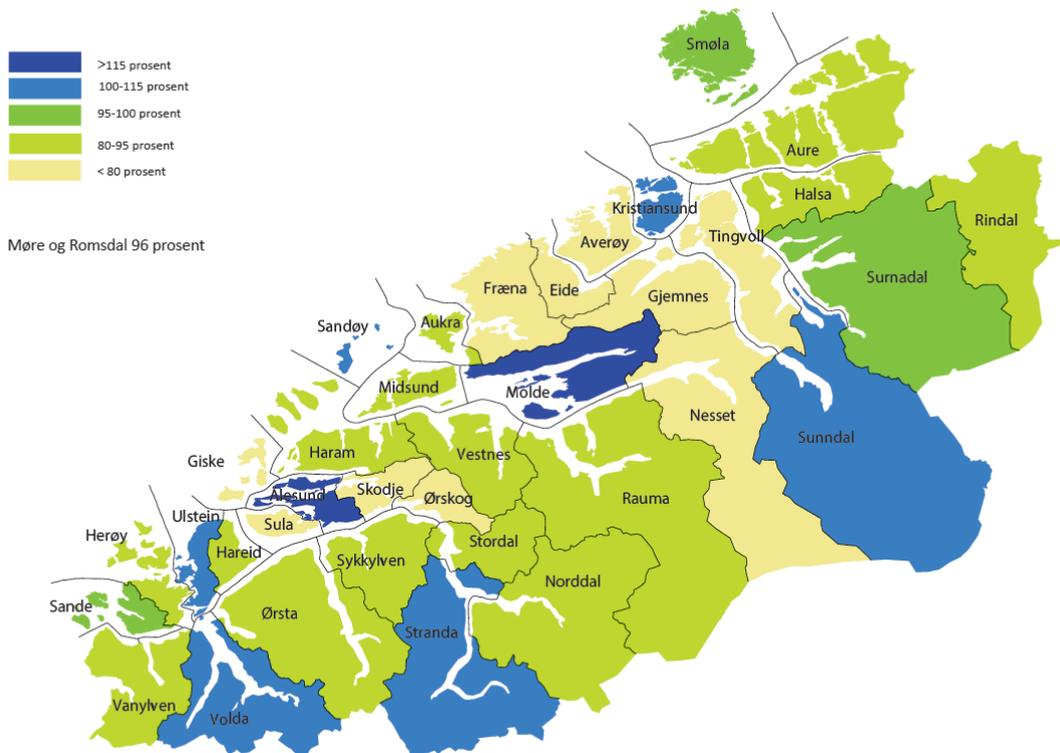
Bu- og pendlarkommune

Sula er ein typisk bu- og pendlarkommune. Ved utgangen av 2017 pendla 2583 personar ut av Sula til arbeid i andre kommunar (jfr Fylkesstatistikk 2018). 1940 av desse (75%) pendla til Ålesund. Samtidig pendla 1042 personar inn frå andre kommunar til arbeid i Sula. Dette er ein solid auke frå 2017 (101 fleire). 757 av desse (73%) pendla frå Ålesund.

Pendling blir oftast skapt der det er underskot på arbeidsplassar i høve arbeidsstyrken. Sula – saman med Giske, Nesset, Skodje og Gjemnes – er heilt på botn i arbeidsplassdekning i fylket.

Figuren under viser arbeidsplassdekninga i kommunane Møre og Romsdal i 2017:

Arbeidsplassdekning 2017

Biletet i Ålesundsregionen er at randkommunane til Ålesund (Giske, Skodje og Sula) har relativt lav arbeidsplassdekning, og at mange frå desse kommunane pendlar til arbeid i Ålesund – som har høg arbeidsplassdekning (115%).

Neste tabell viser største utpendlingskommune for kommunane i Møre og Romsdal. Det er nesten like mange som arbeider i Ålesund som i Sula av innbyggerane i Sula:

Største utpendlingskommune, 2017

Bostedskommune	Største utpendlingskommune	Tal sysselsette etter bosted	Relativ del utpendlarar	
			til største utpendlingskommune	Del sysselsett i bustadkommune
Molde	Fræna	13 495	2,8 %	83,9 %
Ålesund	Sula	24 418	3,1 %	80,2 %
Kristiansund	Molde	11 270	2,4 %	83,5 %
Vanylven	Ulstein	1 559	3,5 %	74,9 %
Sande	Herøy	1 258	9,3 %	70,1 %
Herøy	Ulstein	4 320	10,3 %	74,4 %
Ulstein	Hareid	4 239	9,6 %	64,6 %
Hareid	Ulstein	2 410	26,0 %	49,8 %
Volda	Ørsta	4 375	17,4 %	63,9 %
Ørsta	Volda	5 422	19,6 %	63,2 %
Ørskog	Ålesund	1 151	21,9 %	47,9 %
Norddal	Stranda	832	7,6 %	73,3 %
Stranda	Sykkylven	2 436	4,4 %	82,4 %
Stordal	Ålesund	494	13,4 %	58,3 %
Sykkylven	Ålesund	3 904	8,9 %	79,6 %
Skodje	Ålesund	2 408	39,1 %	34,8 %
Sula	Ålesund	4 594	42,2 %	43,8 %
Giske	Ålesund	4 132	39,1 %	48,4 %
Haram	Ålesund	4 492	17,0 %	68,2 %
Vestnes	Molde	3 149	7,0 %	74,7 %
Rauma	Molde	3 657	6,9 %	79,5 %
Nesset	Molde	1 432	19,6 %	50,1 %
Midsund	Molde	948	14,1 %	73,9 %
Sandøy	Ålesund	615	2,4 %	88,9 %
Aukra	Molde	1 646	27,2 %	56,7 %
Fræna	Molde	4 949	30,4 %	52,9 %
Eide	Molde	1 778	19,3 %	52,2 %
Averøy	Kristiansund	2 827	20,5 %	61,8 %
Gjemnes	Molde	1 282	21,6 %	51,1 %
Tingvoll	Kristiansund	1 441	12,1 %	63,1 %
Sunndal	Molde	3 425	1,4 %	88,5 %
Surnadal	Sunndal	2 994	3,4 %	81,2 %
Rindal	Surnadal	1 006	18,5 %	66,4 %
Halsa	Surnadal	719	9,9 %	70,4 %
Smøla	Kristiansund	1 092	3,3 %	87,7 %
Aure	Kristiansund	1 739	6,7 %	77,7 %

Folkevekst, pendling og arbeidsplassdekning viser at Sula er ein integrert del av ein felles bu- og arbeidsmarknad i Ålesundsområdet.

Arbeidsløysa i Sula har vore svakt stigande sidan 2015, men er likevel ikkje høgare enn 2,0% ved utgangen av 2017. Arbeidsmarknadsstatistikken til Statistisk Sentralbyrå (SSB) viser ein sterkt kjønnsdelt arbeidsmarknad. Forenkla sagt jobbar mennene i industri, bygg og anlegg (sekundærnæringane), medan kvinnene jobbar i helse- og sosialtenestene.

Rådmann

Talet på mottakarar av sosialhjelp er lavt i Sula. Etablering av NAV-kontor, og effektiv bruk av nye verkemiddel med krav om aktivitet, er viktige årsaker til dette.

Det er høg aktivitet når det gjeld bustadbygging. Det var berre Ålesund og Molde som hadde fleire igangsette bustader enn Sula i 2017 (Fylkesstatistikk 2018). Dette fører til fortsatt høg aktivitet med arealplanlegging, byggesakshandsaming og oppmåling. Utbygging av teknisk infrastruktur er utfordrande med slikt veksttempo. Arbeidet med å realisere ny Kommunedelplan for avløp er i full gang.

Dei par siste åra har Devoldfabrikken – med støtte frå Sula kommune – arbeidd for å få Devoldfabrikken godkjent som turistad – med lov til søndagsopne butikkar. Fylkesmannen har dessverre gitt avslag til dette.

I 2016 blei det laga ein tettstadanalyse for Langevåg, og dette er fulgt vidare opp i 2017 og 2018. Arbeidet med sentrumsplan – og sentrumsutvikling - har høg prioritet inn i 2019, med siktemål behandling og godkjenning av områdeplan for Langevåg sentrum før utgangen av 2019.

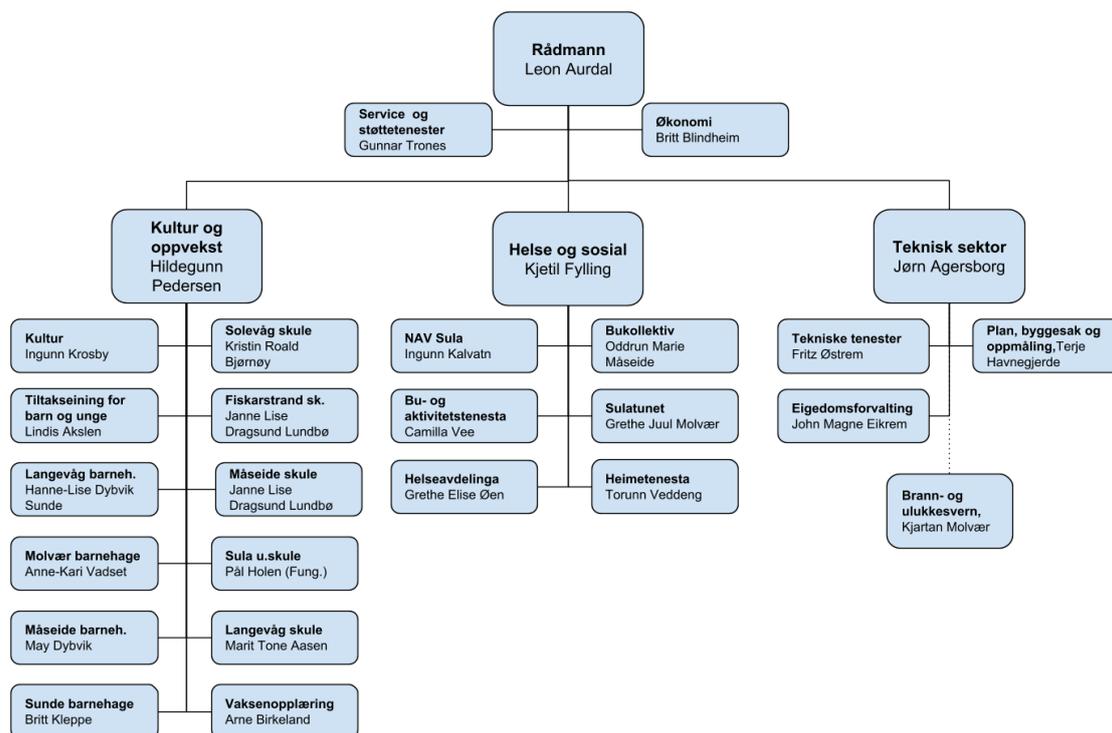
Sula Industri- og Næringsforening er ei viktig forening for kommunikasjon og samhandling med Sula kommune når det gjeld nærings saker og næringsutvikling i Sula.

Våren 2018 vart Suladagane gjennomført med mange aktivitetar i eit breitt samarbeid mellom kommune, næringsliv, lag og organisasjonar.

Organisasjon og organisasjonsutvikling

Ved inngangen til 2019 ser organisasjonskartet til Sula kommune slik ut:

Rådmann

Sula kommune er organisert med to støtteeiningar (økonomi og service/støttetjenester), og tre kommunalsjefar med tilhøyrande einingar.

Følgjande organisatoriske endringar skjedde i 2018:

- ✓ Kristin Roald Bjørnøy blei tilsett som rektor for Solevåg skule.
- ✓ Hildegunn Pedersen blei tilsett som ny kommunalsjef for Kultur og oppvekst, etter Anne-Grethe Skjærseth som blei AFP-pensjonist.
- ✓ Pål Hølen blei tilsett - først som fungerande – seinare som ny - rektor ved Sula ungdomsskule.
- ✓ Camilla Vee blei tilsett som ny leiar ved Bu- og aktivitetstenesta.
- ✓ Kjartan Molvær blei tilsett som fast brannsjef i Sula kommune.

Økonomiavdelinga fekk tilsett kontrollar frå 2018. Dette har medført tettare og bedre oppfølging av driftseiningane, av eigarpostane våre, og av kapasiteten til økonomisk analyse.

Årsrapporten viser noko av den store utviklingsaktiviteten som skjer i Sula kommune. Dei to store tenestemråda – Helse og sosial og Kultur og oppvekst – har stor og kontinuerleg utviklingsaktivitet. Utviklingsfokus er heilt sentralt for å oppretthalde og vidareutvikle tenestekvaliteten. Denne aktiviteten er nærare omtalt i dei respektive kapittel.

Det er stor aktivitet i alle ansvarsområda i teknisk sektor. Store nyinvesteringar i vatn og avløp har vore eit viktig arbeid også i 2018.

Sjukefråver og inkluderande arbeidsliv

Sjukefråveret i Sula kommune var på 7,5% i 2018. Dette er ei lita auke frå 2017, men oppsummert så held kommunen seg nokonlunde stabilt på same nivået som ein har gjort dei siste 8 åra; mellom 6,3% og 7,5%. Samanlikna med andre kommunar så har Sula gode tal å vise til.

Sjukefråver i Sula kommune							
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
6,8	7,1	7,4	6,4	6,3	7,1	6,3	7,5

Ny avtale om inkluderande arbeidsliv (IA)- 2019 – 2022

Sula kommune har vore IA-verksemd sidan 2008, og har nedfelt lokale IA-mål i eigen handlingsplan. Dei sentrale partane har gått inn for ein ny avtale der alle verksemdar skal vere omfatta. Dei nasjonale målsettingane er reduksjon av sjukefråveret og redusere frafallet. Det skal vidare etablerast ny arbeidsmiljøatsing med nye verkemiddel og tiltak. Vi skal fortsatt samarbeide med NAV Arbeidslivssenter, og har vår eigen IA-rådgjevar der.

Betre verktøy for oppfølging

Kommunen har arbeidd mykje med rutiner for oppfølging og tilrettelegging for sjukmeldte. I 2018 fekk leiarane eit verktøy som vert oppdatert dagleg, og gir betre oversikt over sjukefråveret i eininga. I tillegg sørger leiarane for å delta på ulike kurs og konferansar som hever kompetansen på IA-område. NAV arbeidslivssenter er ein pådrivar i arbeidet med å bevisstgjere og motivere til at Sula kommune når IA-måla sine.

Prosjekt NED med sjukefråveret – IA-leiing 2.0

Sula kommune har takka ja til å vere med på prosjektet «NED med sjukefråveret». Prosjektet er ei satsing av KS i samarbeid med NAV for å redusere sjukefråveret i kommunar. NED-konferansar vert arrangert i kvar kommune som deltek i satsinga. Leiarane i Sula kommune var samla til konferanse oktober 2018. Konferansen viste samanhengen mellom meistringsorientert leiing og redusert sjukefråver, og ga støtte til kommunen sitt vidare arbeid for å sikre ein varig reduksjon i sjukefråveret. Ei av desse tiltaka er gjennomføring av workshops via bruk av dialogduk i einingane. Dialogduken sikrer at alle deltakarar er engasjert, noko tilbakemeldingane frå workshopane tyder på. NAV Arbeidslivssenter har sagt seg villig til å fasilitere workshopane.

I 2018 vart det gjennomført to lokale workshops. I 2019 vil det bli gjennomført mange fleire.

Rådmann

Oppsummering av tiltak og handlingsplanar etter gjennomført workshop vert lagt fram for rådmannen som vil vurdere om enkelte tiltak skal koordinerast.

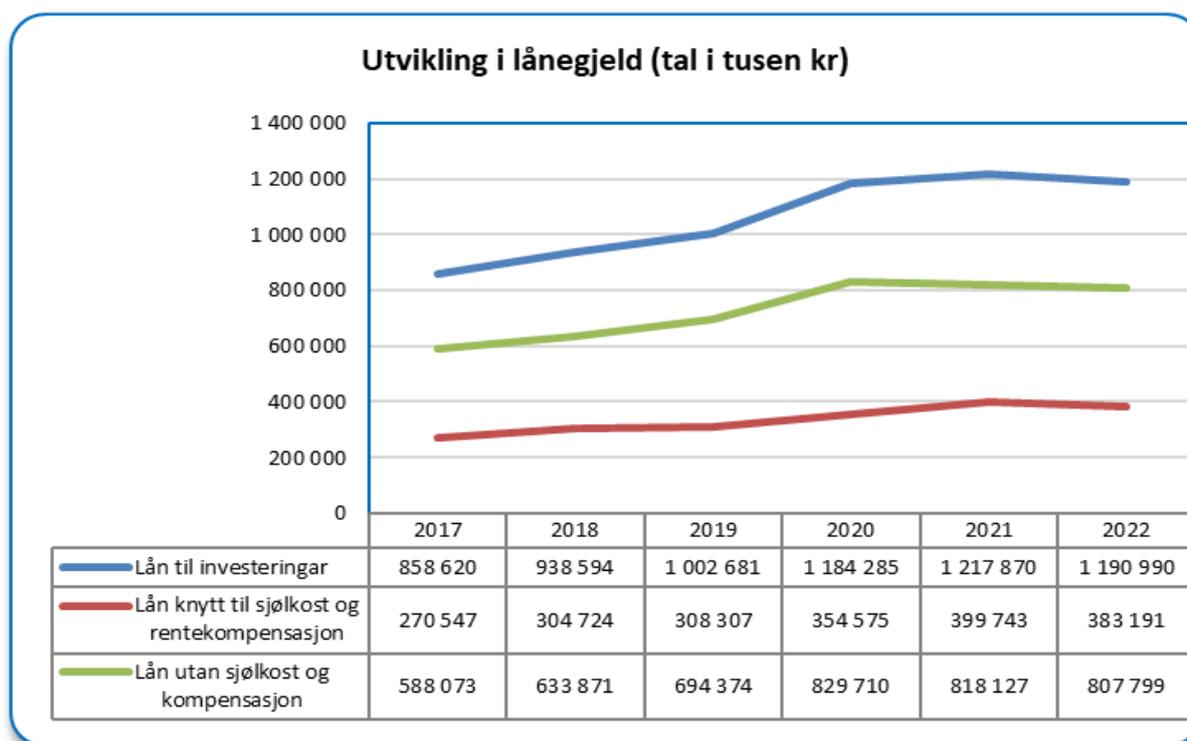
Økonomi

Gjeld

Sjølv om Sula kommune i alle år har vist måtehald og varsemd - og berre gjort nøkterne investeringar i nødvendig infrastruktur - begynner lånegjelda no for alvor å tyngje. Lånegjelda har auka kraftig dei siste åra.

Den totale lånegjelda aukar sterkt, og ligg klart over landsgjennomsnittet. Netto lånegjeld pr. innbyggjar ved utgangen av 2018 var kr 94 574 i Sula kommune, mot kr. 74 622 i landet utanom Oslo. Sula si netto lånegjeld er no oppe i 124% av brutto driftsinntekter. Dette er høgt – også samanlikna med landsgjennomsnittet (82%), fylkesgjennomsnittet (105%), kommunegruppe 7 (97%) og nabokommunen Ålesund (93%). Av nabokommunane ligg Giske svært høgt (145%)

Figur: Utvikling i lånegjeld.

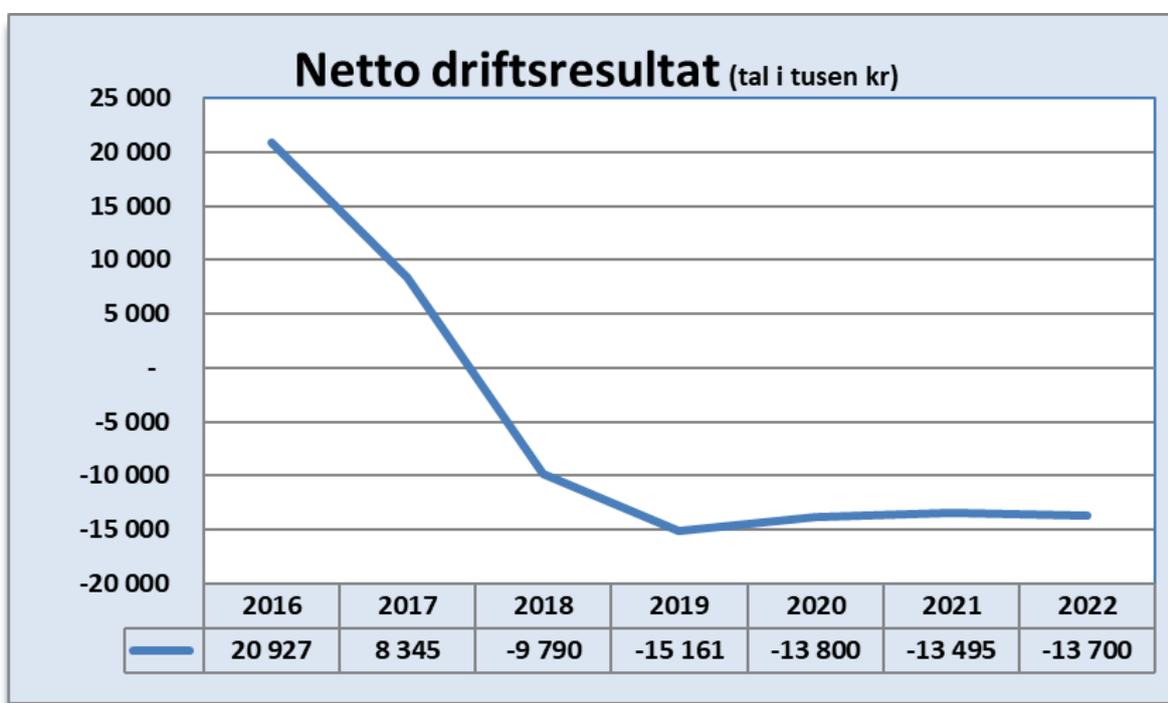
Drifta

Rådmann

2018 gir eit mindreforbruk i forhold til budsjett på 15,6 mill. kroner. Dette resultatet skuldast for ein stor del meirinntekter på skatt og statlege tilskot, samt at sektorane gjorde det bedre enn budsjettet. Det er fortsatt god budsjett disiplin i sektorane/driftseiningane. Einingane har generelt gjort eit godt arbeid med å halde dei økonomiske rammene. Årsmeldingane til sektorane og driftseiningane gir meir detaljert gjennomgang av situasjonen.

Sjølv om resultatet er mykje betre enn budsjettet, så er det likevel negativt driftsresultat på 9,8 mill. kroner. Vi bruker altså av tidlegare oppstarte midler for å balansere resultatet.

Prognose for utviklinga av netto driftsresultat i økonomiplanperioden viser sterkt press på framtidig økonomi i Sula kommune – jf. investeringsbehov, auka lånegjeld og bruken av disposisjonsfond, sjå figur under:

Framskrivinga i figuren over av netto driftsresultat dei komande åra, viser den økonomiske utfordringa vi må løyse i tida framover.

Rådmannen vil takke alle tilsette for god innsats til beste for innbyggjarane i Sula kommune i 2018. Takk også for godt samarbeid med våre politiske føresatte.

Tenesteområde kultur og oppvekst 2018

SKILDRING AV TENESTEOMRÅDET

VISJON

Barn, unge og tilsette i barnehagane, skulefritidsordningane, skulane og kulturverksemdene i Sula skal kvar dag oppleve mestring. Tydeleg fokus på førebyggjande arbeid; relevans, samanheng og progresjon i Læringsreisa, og tidleg og rett innsats når barn strevar. Barna som veks opp i Sula skal fullføre vidaregåande skule.

OVERORDNA MÅLSETTING

Sula kommune skal ha den beste grunnskulen i Møre og Romsdal, full barnehagedekning og kvalitetsmessig gode barnehagar.

Det er vår oppgåve å leggje til rette for at kultur og miljø skal kunne få levelege vilkår i kommunen

vår. Frivillig innsats i lag og organisasjonar skal verdsettast gjennom kommunal deltaking og stimulering. Sula kommune skal vere kjent som ein av dei beste musikkommunane i landet.

(Visjon og overordna målsetting frå Kommuneplanen -10)

Ein må oppretthalde og betre kvaliteten i barnehagar og skular. Sula kommune skal vidareutvikla arbeidet med MOT. Ein må oppretthalde og vidareutvikle førebyggjande tilbod til barn og unge i kommunen, både i form av fritidstilbod, helserelaterte og pedagogiske tiltak.

(Kommuneplanens samfunnsdel 2010- 2020)

ORGANISERING AV KULTUR OG OPPVEKST - OVERORDNA LEIING OG TENESTEYTANDE NIVÅ - 2018

Sektoren er organisert med 12 driftseiningar og kommunalsjef med koordinerande ansvar på rådmannsnivå.

LOVGRUNNLAG

Kultur og oppvekstsektoren er regulert av ei rekke lover

- Barnehagelova
- Opplæringslova
- Barnevernlova
- Helse- og omsorgstenestelova, kap 3-2, 1-2
- Introduksjonslova, Læreplan NFI, vaksne
- Kulturlova og Biblioteklova

Til desse høyrer forskrifter og intensjonsdokument, føresegnar, rundskriv og retningslinjer. Læreplanar og Rammeplanar har forskriftsstatus. I tillegg forpliktar Barnekonvensjonen alle som arbeider med born.

Kommunalsjefen rapporterer administrativt til rådmannen og politisk til fagutvala OP og KUF.

TENESTER OG OPPGÅVER

Helsestasjon og skulehelsetenesta (i TBU) arbeider førebyggjande inn mot gravide, og følgjer opp born si helseutvikling i oppveksten (sjå elles om TBU).

Barnehagane: I 2017 var det ti barnehagar i Sula med i alt 651 born. Av desse er fire kommunale, fem private og ein open barnehage med 15 plasser.

Ved utgangen av året hadde 378 born plass i private barnehagar og 283 born i kommunale. Færre born pendla enn åra før. Kommunen opprettheldt i 2018 full barnehagedekning og kommunestyret opna for å ta inn eittåringar i kommunale bhg ved ledig kapasitet.

Skulane: Grunnskulen i Sula er organisert i 4 barneskular, to med felles rektor, og ein ungdomsskule med til saman 1299 registrerte elevar skuleåret 2018-19. Dette er 45 elevar meir enn skuleåret før. Kommunestyret har vedteke å bygge Rørstadmarka skule.

Vaksenopplæring: Kommunen har ansvaret for å tilby opplæring til vaksne. Norskopplæring for vaksne innvandrarar og eksamensretta grunnskuletilbod til vaksne vert kjøpt frå Ålesund vaksenopplæringscenter, medan rehabiliterande /habiliterande spesialundervisning vert gjennomført lokalt. (Vaksne med flyktningsstatus ligg til NAV Sula).

Pedagogisk-psykologisk teneste (PPT) er sakkunnig instans og kompetansemiljø når born treng

Tenesteområde kultur og oppvekst 2018

tilrettelagt opplæring i barnehage og skule ut over det ordinære, og når tilsette treng retteleing i korleis dei skal arbeide for å gi alle borna likeverdig tilbod kvar dag.

Barnevernet arbeider med bistand i omsorgsarbeid i familien/ omsorgsovertaking og oppfølging av born i fosterheim/institusjon.

Fagfelte helsestasjon/skulehelsetenesta, PPT og barnevern er organisert i eininga TBU. Fagpersonane samarbeider systematisk med å hjelpe born i alle einingane, både private og kommunale, når dei strevar. Dei rettleiar dei som arbeider med borna i kvardagen i barnehage og skule.

SFO gjev tilbod om opphald før og etter skuletid, samt i skuleferiar. Det var 365 born i SFO pr 1.10. 2018.

Kultur: Kultureininga har ansvar for drift og utvikling innan eit samla kulturomgrep. Ansvaret femner om kulturskule, bibliotek, ungdomsråd, utekontakt og fritidsklubb, samt ansvar for generell sakshandsaming innafor kulturområdet som; tilskot, idrett og friluftsliv, kulturarv og samarbeid med frivillige lag og organisasjonar. Donken har tilbod om lekselesing og klubbkveldar to gonger i veka, samt moglegheiter for aktivitetstilbod til dei som har glede av utfordringar utandørs. Om lag 70 ungdommar frå heile øya nyttar seg jamnleg av tilbodet.

RESSURSINNSATS OG AVVIKSFORKLARING

STILLINGSHEIMLAR FOR KULTUR OG OPPVEKST des 2018

(inkl lærarstillingar på øremerka tilskot frå staten og statleg finansierte stillingar i barnevern og helsestasjon)

STILLINGAR KULTUR OG OPPVEKST	31.des 2018
SUM	265,41
Kultur- og oppvekstadministrasjonen	1,00
Solevåg skule 1)	26,67
Måseide skule	11,77
Fiskarstrand skule	14,23
Langevåg skule 1)	43,70
Sula ungdomsskule	37,41
Solevåg SFO	3,84
Måseide SFO	2,21
Fiskarstrand SFO	3,30
Langevåg SFO	8,90
Sunde Barnehage	9,00
Måseide Barnehage	16,00
Langevåg Barnehage	25,50
Molvær Barnehage	16,00
Vaksenopplæring etter Oppl-lov, kap 4-2(Mylna)	2,77
TBU (Barnevern med EM, Helsestasjon og PPT og spesialpedagogar)	28,80
Kultureininga	10,01

Ved Solevåg skule slutta Steinar Hide. Kristin Bjørnøy er ny rektor frå august 2018.

RESULTAT 2018

OPPVEKST	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Awik	Forbruk i %
Utgifter	280 243 646	293 767 806	275 956 273	17 811 533	106,45 %
Inntekter	-49 321 400	-54 173 706	-37 663 431	-16 510 275	143,84 %
Resultat	230 922 246	239 594 100	238 292 842	1 301 258	100,55 %

Tenesteområde kultur og oppvekst 2018

KULTUR	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Awik	Forbruk i %
Utgifter	10 414 902	11 220 521	10 859 584	360 937	103,32 %
Inntekter	-1 703 268	-1 685 467	-1 240 988	-444 479	135,82 %
Resultat	8 711 634	9 535 054	9 618 596	-83 542	99,13 %

Rekneskap for sektoren syner samla sett eit meirforbruk i 2018 på 1,3 mill. Grunna prognosene på lønsutgifter, høge gjennom heile året, har det vore stort fokus på å få eit resultat i ballanse. Konsekvensen av den stramme drifta i arbeidet med born og unge, er omtalt over

KOSTRA 2018

Tabellen under syner mellombels Kostratal (konsern) for 2018 (www.kostrano.no) på sentrale tenesteområde i KO. (Erfaringsmessig vert det få endringar fram til endelege tal medio juli). Sula er plassert i kommunegruppe 7 (EKG07), mellomstore kommunar med lave bundne kostnader pr innbyggjar og lave frie disponible inntekter. I tillegg samanliknar vi oss tradisjonelt med Giske og Ålesund, fylket og landet. Tala syner t.d. at Sula kommune i 2018 har over gjennomsnittet barnehagedekning og difor brukar meir på barnehage. Vi brukar mindre per elev enn snittet i

tid og såleis vel kjent: Den einkilde tilsette gjer ein stor innsats i møte med dei mest sårbare borna, men har ansvar for for mange barn kvar, til sjuande og sist er det borna som vert ståande i risiko. Både grunnbemanning og utgifter til styrkingstiltak til dei svakaste, særleg i SFO og i barnehage, er framleis underbudsjettet. Styrkingstiltak i barnehagane er for 2019 tatt vekk for å få nok midlar til spesialpedagogisk hjelp. Den einkilde leiar gjer alt dei kan for å halde drifta innanfor ramme.

Kommunegruppe 7 (netto driftsutgift til grunnskulen per innbyggjar). Saman med tal frå *Skuleporten* (Udir) syner statistikkane at Sula har vesentleg fleire elevar per lærarårsverk, og fleire assistentar per lærarårsverk enn dei vi samanliknar oss med. Det foregår for tida forskning på samanhengen mellom læringsutbytte, trivsel og tal på lærarar.

For barnevern og helsestasjon syner tala ei positiv utvikling innanfor tenesteyting.

Sula kommune brukar betydeleg mindre på kultur enn dei andre kommunane og landet for øvrig.

KOSTRA kultur og oppvekst 2018	Sula 2017	Sula 2018	Giske	Ålesund	Kostragr 07	Møre og Romsdal	Landet uten Oslo
Netto driftsutgifter per innbygger til barnehage	10875	11037	11039	7062	8654	8309	8538
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	147326	152954	149280	123703	145700	152821	153249
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	95,1 %	96,9 %	91,8 %	92,0 %	91,9 %	93,2 %	92,1 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	91,3 %	95,1 %	80,9 %	84,3 %	84,3 %	85,7 %	83,9 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	42,2 %	42,7 %	22,2 %	26,5 %	52,3 %	47,3 %	49,3 %
Netto driftsutg. til grunnskole (202, 215, 222, 223), per innb 6-15 år	102073	103854	111664	101569	108929	113358	111573
Driftsutgifter til inventar og utstyr (202) per elev i grunnskolen	695	823	802	890	855	927	1010
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	9,2 %	7,6 %	12,4 %	8,3 %	7,1 %	8,8 %	7,9 %
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.- 10. årstrinn	15,1	13,9	13,2	13,5	14,1	12,5	13,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4. årstrinn	14,5	13,7	12,7	12,1	13,3	11,6	12,3
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7. årstrinn	13,5	12,6	12,4	12,9	13,8	12	12,9
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10. årstrinn	18,4	16	14,7	16,3	15,5	14,1	14,2
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utd.	85,9 %	86,7 %	83,0 %	82,3 %	82,7 %	84,3 %	86,2 %
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med bv-tiltak	157788	168704	117958	238271	194481	167679	213999
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	6,3 %	3,0 %	4,0 %	2,8 %	2,9 %	3,4 %	3,1 %
Stillinger med fagutdanning per 1000 barn	2,9	3,3	3,7	4,3	4,2	4,3	5
Årsverk pr. 10 000 innbygg 0-5 år. Helsestasjon/skulehelseteneste (232)	84,8	115,9	70,9	101	84	87,5	82,1
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	95,2 %	98,2 %	72,2 %	94,0 %	85,1 %	93,0 %	90,1 %
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	1225	1303	1090	1569	1733	1943	2346
Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	2,2 %	2,2 %	2,0 %	2,8 %	3,2 %	3,1 %	3,9 %

ARBEDSMILJØ

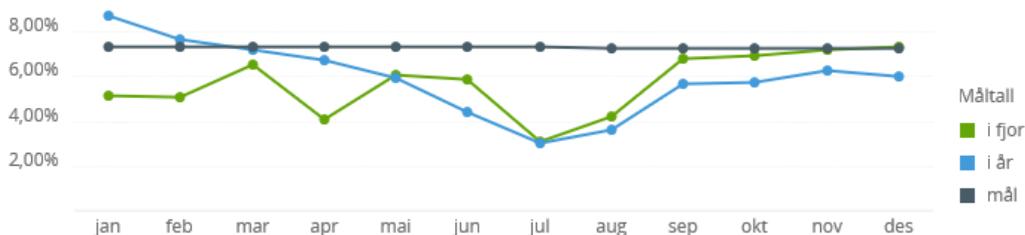
Siste medarbeidarundersøkinga synte stor grad av trivsel på arbeidsplassane. Eit generelt inntrykk er at det vert arbeid godt og systematisk med arbeidsmiljøet - og raskt sett inn oppfølgingstiltak ved langtidsfråvere. Høgt omstillingstempo er prega av medskaping og løysingsfokus. *Fråveret* varierer frå eining til eining og frå år til år og nokre personalgrupper er meir pressa enn andre over tid, t.d. barnevern.

For KO-sektoren samla, er sjukefråveret 5,83 %.

Sjølv når fråvere ikkje kan relaterast til arbeidsplassen, kan systematisk arbeid auke nærveret. Ein syner her til einingsleiarane sine analyser, kommentarar og tiltak.

Tenesteområde kultur og oppvekst 2018

I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Sjukefråvere 2018.

KOMPETANSE, UTVIKLING OG KVALITET

Eit kollegium utviklar organisasjonskompetansen sin i fellesskap. Leiarar som legg til rette for læring og utvikling i si eining, skaper betre tenester.

Det er eit bredt spekter av spisskompetanse på ulike fagområder i sektoren. Rett kompetane på rett stad er avgjerande om ein skal lukkast med å møte born og unge sine rettar gjennom gode læringsarenaer i barnehage og skule, førebygge vanskar og gi rett og lavtetilstrekkeleg hjelp når born strevar. Rekruttering ut i frå behova, er jamt over god.

I skulen aukar andelen av lærarar med godkjend utdanning for skuleslaget, men gapet i høve nye kompetansekrav er relativt høgt. Lærarar som ikkje innfrir kompetansekrava, er prioritert i vidareutdanningsordning fram mot 2025. I 2018 tok 5 lærarar vidareutdanning.

Oppvekstsektoren i Sula dei siste åra hatt fokus på å styrke kvaliteten på kjerneoppgåvene dei ulike profesjonane har ansvar for. Likeeins å styrke den såkalla samhandlingskapabiliteten mellom barnehagar, skular, PPT, helsestasjon og barnevern. Satsinga er, og har vore, metodisk innretta og ut i frå dette fokuset har strukturendringane vakse fram. I botnen for arbeidet ligg eit medvite om at dei tilsette i helsestasjon, barnehage og skule er nøkkelpersonar i folkehelsearbeid; *her har kommunen fått ein unik mulighet til å førebyggje*. Ikkje minst i barnehage og skule møter dei tilsette alle Sulaborna kvar dag over fleire år. Når tilsette avdekkar vanskar dei sjølve ikkje har kompetanse til å hjelpe barnet med, skal andre instansar trekkjast inn..

Ekstern hjelp gjennom tilsyn frå Fylkesmannen har vore ei god drahjelp i kvalitetsutviklingsarbeid i barnevernet. I 2018 er det sterk nedgang i utgiftene til tiltak utanfor heimen, og nokre fleire førebyggjande tiltak er sett i gang. For å halde dette gode resultatet vidare, er det naudsynt å legge inn armslag til fleire og meir omfattande forebyggjande tiltak, jf t.d. Vestby og Nannestad. Barnevernet har ynskja ekstern konsulentbistand som med friske

auge og kapasitet kan bistå dei med å gjere dei rette grepa framover og å lukkast optimalt med endringsarbeidet. Ekstern bistand vart ikkje bevilga da formannskapet handsama saka.

Tett samarbeid mellom einingsleiarane i sektoren styrkar fokuset på at borna i Sula er eit felles ansvar og medfører låg terskel for problemløysing på tvers.

PÅGÅANDE OMSTILLINGS-/UTVIKLINGSARBEID:

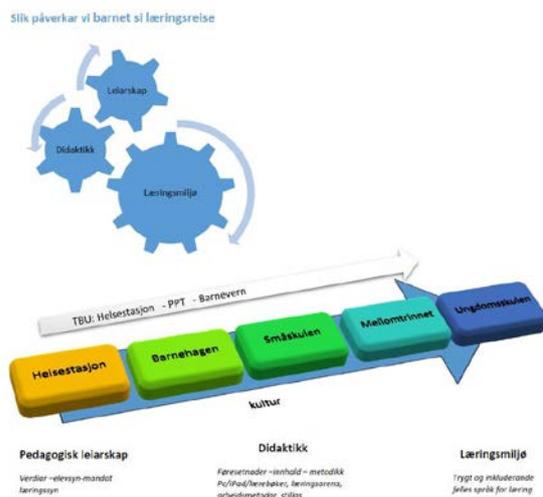
- Læringsreise*, fullt fokus på nye rammeplanar og læreplanar og rev. lovverk.
- Kulturbygging* skal motvirke sprikande praksis i møte med innbyggjarane, minst mulig flaks/ufleks for borna og familien deira. Tilsette skal vere autoritative vaksne.
- Aktiv læring med læringsbrett / den gode økta*, er eit omfattande tiltak for å heve kvaliteten i opplæringa og gir fleire born betre utbytte av det ordinære tilbodet. Ein nyttar undervisningsteknologi som innfallsport til å oppnå ei meir aktiv elevrolle og betre og meir effektiv læringsstøttande kommunikasjon og samhandling i læringa.
- Forebygge meir, reparere mindre*
Barnet skal alltid få spørsmål om kva dei trur vil vere ei hjelp for dei. Konsultasjonsteam (i TBU) er etablert for bhg og skule som nytt lågterskeltiltak. Vidareutvikle tiltakspakken frå God oppvekst-prosjektet.

MÅLOPPNÅING

2018 vart nok eit år med sterkt fokus og målretta aktivitet for å sikre tilstrekkeleg kapasitet i skulebygga. Vi har oppnådd mykje i lag! Både Solevåg og Langevåg skular fekk ta i bruk moderne og gode læringsareal ved skulestart, og Rørstadmarka skule vart vedtatt bygd. Alle barneskulane kom i gang etterutdanninga «Aktiv læring med læringsbrett / Den gode økta-metodikk». Resultatet har synt seg etter berre to månader og svarar til forveningane. Det er godt å oppleve politisk vilje og handlekraft som sikrar

Tenesteområde kultur og oppvekst 2018

borna og dei tilsette i alle skulekrinsane
tilstrekkelege og eigna skulebygg.
Arbeidspresset har vore høgt. Både undervegs og
sett i ettertid, er det mange fine resultat å glede seg
over! Når det universelle tilbodet held høg kvalitet
og born/ familiar som strevar får den hjelpa dei
treng tidleg, er det mogleg å lukkast oftare.
Grunna stor innsats heile året for å halde ramma,
vart resultatet for 2018 respektabelt.

**TAKK for innsatsen i 2018 til engasjerte, dyktige
og lojale medarbeidarar i Kultur og
oppvekstsektoren!**

Tenesteområde kultur og oppvekst 2018

MÅL 2018	MÅLOPPNÅING 2018
<p><i>Kapasitet lokalitetar</i> Solevåg skule Rørstadmarka skule Langevåg skule Sula ungdomsskule Samlokalisering Helsestasjon, PPT og barnevern (TBU) Uteområda barnehage og skule</p>	<p>Fullført i tråd med K-vedtaket. Sak juni 2018. Godt i gang med oppfølging av K-vedtaket. Fullført i tråd med K-vedtaket Pågåande, i tråd med K-vedtaket Ikkje nådd, uavklart? Arbeidet er i gang, Sunde og Langevåg bhg ferdig</p>
<p>Profesjonsutvikling: Implementere ny Rammeplan for barnehagane</p> <p>Utarbeide lokal læreplan for Kulturskulen</p> <p>God kvalitet på kjerneoppgåvene = større andel av elevane opplever samanheng og progresjon og har auka utbytte av si Læringsreise.</p>	<p>Prosjektet «To fram» i samarbeid med Giske har tilført barnhagane gode og konkrete innspel i utviklingsarbeidet</p> <p>Målet nådd</p> <p>Svak nedgang i andel born som har utbytte av det ordinære tilbodet i skulen i 2018 (90,08%) samanlikna med 2017. Lågare lærartettleik (mange elevar per lærar) og høg andel ufaglærte; skår frå dette kullet og tendensar over tid, vert lagt fram i Skuleeigarrapporten 2018, på ettersommaren.</p>
<p>Korleis ein oppdagar og hjelper når born/familiar streva. Tidleg og tilstrekkeleg innsats gjennom tverrfagleg samarbeid når born/unge slit «Kva ser vi – kva gjer vi»</p> <p>Plan (kortsiktig og langsiktig) for kvalitetsutvikling i arbeidet i, og kring, barnevernet.</p>	<p>Samarbeidet bhg, skule og tiltakseininga styrka. Gjennomført kulturbyggingsdag for alle tilsette med temaet Relasjonsbygging (Spurkeland). Etablert prosjekt for å styrke psykisk helse hos barn og unge i Sula; «Forebygge meir for å reparere mindre» Styrka lavterskeltiltak; SamBa, Bapp, ICDP</p> <p>For status og behov i barnevernsarbeidet, vert synt til Kostra og eigne saker, mellom anna Tenesteanalyse barnevern, F 25 /18</p>
<p>Digital kompetanse i skulen i tråd med Rammeverket for lærerens profesjonsfaglige digital kompetanse:</p>	<p>Infrastrukturen er framleis sårbar, dette hemmar utviklingsarbeidet. Kompetanseheving er i gang i alle ledd. Fleire av skulane har teke i bruk nye undervisningsmetodar og ynskjer å utnytte det enorme læringspotensialet som ligg i appar og i adaptiv learning/flipped classroom.</p>
<p>Skulemiljø MOT: Kommuneperspektivet skal styrkast.</p> <p>Elevane skal trivast og ha det bra på skulen. Fråvere av opplevd mobbing og krenkande åtferd.</p>	<p>Avtale om MOT-kommune er inngått. Kultureininga er med i styret. Barnerepresentanten er kommunekoordinator.</p> <p>Vedteke og etablert felles kommunalt ordensreglement i samråd med Ungdomsrådet.</p>
<p>Kulturbygging i sektoren Felles kunnskapsgrunnlag og mandat i arbeidet med ein god start i livet Styrke felles ansvar på tvers av profesjonar for at born i Sula får ein god oppvekst og rett hjelp når det trengs.</p>	<p>Fellesøker i mellomleiarssamlingane, styrka løysingsfokus, rollemedvit og samhandling. Felles forståing av mandatet</p> <p>Gjennomført 2018-kulturbyggedagen: Alle tilsette i sektoren+ HTV og HVO møtes og høyrer det same.</p>

Tenesteområde helse- og sosial

SKILDRING AV TENESTEOMRÅDET

Visjon:

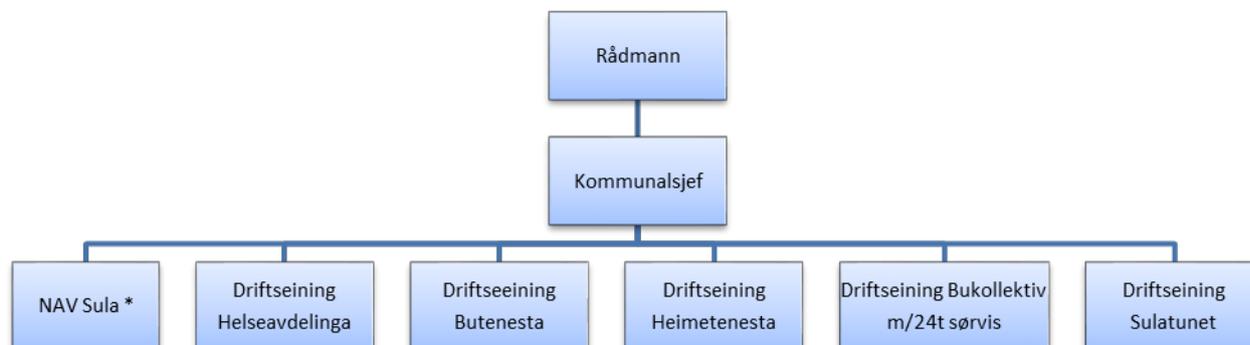
«Mestring og tryggleik for alle»

Vi bidrar til dette ved å:

- gje tilpassa tenester ved behov, med fokus på førebygging, rehabilitering, hjelp til sjølvhjelp og mobilisering av brukaren sine ressursar slik at innbyggjaren kan bu heime lengst råd.
- Hjelp og omsorg skal ytast med respekt for den einskilde sin integritet og menneskeverd, og den som tek imot hjelpa skal vere aktivt med i tilrettelegging, utforming og gjennomføring av tenestetilbodet.
- utvikle tenestetilbodet til å vere heilskapleg og samordna, effektivt og fleksibelt. Tenestetilbodet skal utformast etter BEON-prinsippet (beste effektive omsorgsnivå). Innbyggjarane skal oppleve tryggleik, føreseielegheit og kontinuitet i møte med tenesteapparatet.
- ha tilstrekkeleg og kvalifisert personell til å kunne yte tenester med ein kvalitet som minst fyller gjeldande krav og standard til utøving av tenesta.
- legge til rette for sunn livsførsel hjå fysisk og sosialt aktive innbyggjarar som ser verdien i å ta ansvar for eiga helse - kvar og ein sin eigen "helseminister". Stimulere til å planlegge eigen alderdom.
- legge folkehelse og samfunnsmedisinsk perspektiv til grunn i all planlegging.
- søkje samarbeid med brukarar, pårørande og frivillige om betre og meir berekraftig helse og omsorg i Sula kommune.

Organisering/ressursar:

Tenestene for funksjonshemma og rehabiliteringstenestene vart omorganisert hausten 2015. Sektoren har no 6 driftseiningar.

* NAV Sula har to styringslinjer, ei kommunal til rådmannen og ei statleg til fylkesdirektøren. Partnerskapsavtalen regulerer fullmaktene til NAV-leiaren

STILLINGAR HELSE OG SOSIAL (inkludert nye stillingar fom 2019)	2018
SUM	254,26
Helse- og sosialadministrasjonen	1
Helseavdelinga	14,12
NAV - sosial inkl 2 stillingar finansiert av prosjektmidlar	7
Sulatunet	51,1
Heimetenesta	61,4
Bu- og aktivitetstenesta	74,29
Bukollektiv m/24 t service	45,35

Tenesteområdet helse og sosial er politisk organisert under ansvarsområdet til Fagutval for helse og sosial. Det meste av verksemda innanfor

sektoren er regulert av ulike lover med ei lang rekke av forskrifter, rundskriv og retningslinjer. Dei viktigaste lovene er:

Tenesteområde helse- og sosial

- Helse og omsorgstenestelova,
- Lov om sosiale tenester i NAV,
- Psykisk helsevernlova,
- Pasientrettighetslova,
- Helsepersonellova

Kommunalsjefen har overordna koordineringsansvar for tenesteområdet og rapporterer administrativt til rådmannen og politisk til fagutvalet.

Helse og sosialtenestene er organisert i 6 drifts-einingar.

Helseavdelinga har ansvar for legetenester, rehabiliteringstenester og ei rekke førebyggjande, kurative og rehabiliterande oppgåver retta mot heile befolkninga. Folkehelsekoordinatoren og kommunepsykologen er tilsett i helseavdelinga.

NAV har ansvaret for førebygging, råd og rettleiing og tiltak til personar som er utan arbeid og/eller strevar med å skaffe seg bustad og/eller økonomi til livsopphald. Kommunal gjeldsrådgeving, oppfølging av rusmisbrukarar og flyktningstenester er òg lagt til NAV-Sula.

Sulatunet disponerer 20 institusjonsplassar (korttidsopphold), 28 plassar i bukollektiv og

storkjøkken. Felles tiltakskontor for omsorgstenester, koordinerande eining, avlasting i private heimar, konsulent for personar med funksjonshemming og rådgivar for velferdsteknologi er òg lagt til eininga.

Heimetenestene har ansvar for tenester til innbyggjarar som har dokumentert behov for personleg eller praktisk bistand i eigen heim, her under tenester til personar som er tildelt plass i omsorgsbustadar, om lag 100 omsorgsbustadar. Psykisk helseteneste for vaksne høyrer òg inn under eininga.

Bu- og aktivitetstenesta Eininga gir tilbud til vaksne personar med funksjonshemming som har behov for bistand i eigen heim og i tilrettelagt arbeid og aktivitet.

Ved Molvær senter blir det gitt tilbud om tilpassa arbeid, sysselsetting og aktivisering til nær 30 personar med funksjonshemming.

Eininga gir tilbud til barn med funksjonshemming der foreldra har krav på avlasting i institusjon eller barnebustad.

Bukollektiva har ansvaret for 5 bukollektiv, 8+8+10 plassar for personar med demens og 8+8 plassar for andre som ikkje lenger klarer seg utan døgnkontinuerlig tilgang på hjelp. I tillegg er ansvaret for erindringsenteret, dagsentertilbodet for eldre og demensteamet lagt til eininga.

KOSTRA 2018:

	1531 Sula	1531 Sula	1504 Alesund	1532 Giske	Kommunegr. 07	Gj.snitt Møre og Romsdal	Gj.snitt landet utenom Oslo
	2017	2018	2018	2018	2018	2018	2018
Prioritering:							
Nto driftsutg. pr. innbygger i kroner, kommunehelsetj.	2 494	2 458	2 398	2 587	2 529	2 846	2 878
Nto driftsutg. pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorg	17 494	19 213	21 332	15 229	16 125	21 922	18 826
Institusjonar (f253+261) - andel av nto driftsutgift til PLO %	13,6	14,8	42,4	5,9	42,2	41,9	43,2
Nto driftsutgift. pr. innbygger 80+ i kroner	387 667	424 062	500 939	378 373	429 510	452 035	432 850
Nto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1 185	3 149	4 557	2 955	4 719	5 312	5 950
Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	4,9		.	.	.	.	.
Dekningsgrad:							
Legeårsverk pr 10 000 innbygg, kommunehelsetjenesten	8,5	8,5	10,710,8	10,7	9,8	11,7	11,3
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbygg, kommunehelsetj.	6,8	7,2	7,4	6,2	8,5	9	9,5
Andel sosialhjelpsmottakere 20-66 år, av innbygg. 20-66 år (%)	1,2	1,0	3,4	2,4	3,4	3,5	4,4
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner i %	100,0	100,0	73,2	100,0	85,4	84,4	89,6
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over Enhet : Prosent	4,9	6,0	19,5	2,4	17,2	18,2	18,3
Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i prosent av bef. 80+ Enhet : Prosent	25,0		.	.	.	.	.
Produktivitet / enhetskostnader:							
Korrigerte bto driftsutgifter pr. mottaker av komm. PLO.tj. (Heimeteneste + institusjon, konserntal)	383 891	.	.	.	.	.	.
Korrigerte bto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker i kr.	318 529		.	.	.	.	.
Korrigerte bto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 032 640	1 176 680	1 232 371	1 089 125	1 219 943	1 159 943	1 184 585

Tabellen syner ureviderte tal frå KOSTRA statistikk for 2018 (www.kostrano.no). Tala er ikkje korrigert for berekna utgiftsbehov eller inntektsnivå i kommunen. Nokre tal manglar enno.

Det blir vanlegvis lite endringar etter dei endelege tala som kjem 15. juni. Sula kommune er plassert i kommunegruppe 7; mellomstore kommunar med

Tenesteområde helse- og sosial

lave bundne kostnader per innbyggjar og lave frie disponible inntekter.

Tala stadfester mønsteret frå tidlegare år. Sula kommune brukar mindre på helse- og sosialtenester enn dei fleste og har låg dekningsgrad på mange

Kompetanse:

Eit høgt kompetansenivå i helse- og omsorgssektoren er viktig for å kunne yte effektive tenester av god kvalitet. Forsking syner at auka kompetanse gir auka kvalitet og lågare kostnader ([Kostnader og kvalitet i pleie- og omsorgssektoren](#), TF-rapport nr. 280, 2011. KS-NOU). Det er viktig for oss å prioritere kompetansetiltak. Vi har også lagt vekt på kompetanseheving og tiltak for å styrke arbeidsmiljøet som strategi for å bli oppfatta som ein attraktiv arbeidsgjevar i den nye [helse- og omsorgsplanen](#) som vart vedteken i 2015.

Kompetanseløftet 2020:

Gjennom denne sentrale ordninga kan kommunane søke Fylkesmannen om tilskot til grunn- og vidareutdanning for sine tilsette. I 2018 fekk om lag 15 tilsette støtte til utdanninga si innan viktige områder som helsefremmande arbeid, demens, geriatri og oppfølging av døyande pasientar. Spesielt positivt er det at tilsette er i gong med deltidsstudium i vernepleie, då det lenge har vore for knapt med slik kompetanse i organisasjonen. Kommunen søkte på vegne av, og vidareformidla, støtte på til saman over 120 000 kroner. Sula kommune har på si side gitt støtte gjennom tilrettelegging, permisjonar og i mindre omfang også økonomisk støtte til den kompetansehevinga som har funne stad.

I tillegg til ulike fellestiltak, driv kvar eining kompetanseheving i eigen regi, både gjennom eksterne og interne kurs, gjennom nettbaserte kurs og gjennom systematisk kollegaopplæring i arbeidssituasjonen.

Utvikling og kvalitet:

Satsinga på kompetanse er nært knytt saman med at vi har ein strategi om å styrke utvikling og kvalitet i tenesteutøvinga vår i planperioden. Ved sida av tilstrekkeleg tal på hender, er nok summen av treeininga kompetanse, utvikling og kvalitet det som i størst grad avgjer om innbyggjarane i Sula har ei god oppleving i møtet med helse- og omsorgstenestene. Stadig overføring av meir spesialiserte tenester til kommunane, vil gjere at dette vert enda viktigare i åra som kjem.

Vi har i 2018 hatt fleire utviklingsprosjekt gåande på tvers av einingane. 1) "Etisk kompetanseheving i

områder. Dekningsgraden på heildøgns omsorgsplassar på 25% av personar 80+. Det er lågt. Det er lågare enn kommunegruppa og 4% lågare enn gjennomsnittet for landet.

helse og sosialsektoren", 2) "Palliativ plan i Møre og Romsdal», 3) «Velferdsteknologiske løysingar i Sula» og 4) *Leiarutviklings-programmet* har hatt same føremålet; å fremje kvalitet og realisere kompetansehevingsgevinstar. Dette er definert som ulike prosjekt, men er tenkt inn i ein samanheng der dei støttar opp om kvarandre og dei målsettingane som vi har for sektoren. Fylkesmannen, KS og Helsedirektoratet har vore viktige støttespelarar, både fagleg og økonomisk i dette arbeidet. Det er søkt om vidareføring av fleire av desse prosjekta i 2019. Einingane driv også eigne utviklingsprosjekt, som vert gjort greie for under den enkelte eining.

Refleksjon:

Vi har hatt i gong over 40 refleksjonsgrupper i helse- og omsorgssektoren dei seinare åra. I gruppene vert tilsette invitert til å legge fram erfaringar frå arbeidskvardagen for at gruppa deretter i fellesskap kan reflektere over kvalitet, arbeidsmiljø, forhold til pårørande, etiske dilemma og liknande. Vi brukar også etisk refleksjon som konkret verktøy inn mot dei andre utviklingsprosjekta vi driv: Inkorporering av etikk- og refleksjonselementet viser seg å vere eit kinderegg for kvalitet, spesielt dersom ein på ein god måte klarer å kople etikksatsinga saman med andre kvalitets- og utviklingsarbeid som ein driv i tenesta.

Palliativ omsorg:

I 2011 starta vi eit prosjekt for å gjere oss i stand til å takle pasientar som ønskjer å døy heime eller i institusjon i eigen kommune. Vi fekk økonomisk støtte av Helsedirektoratet, og tilsette eigen prosjektkoordinator i halv stilling. Slike prosjekt får vanlegvis berre støtte i 3 år, og i 2014 omarbeidde vi det difor til eit nytt prosjekt. Dei gode resultatane frå det opphavlege prosjektet ga utteljing i ny økonomisk støtte, og Sula leier no i ein tredje prosjektperiode an i høve å innføre felles mal for palliativ plan i heile fylket. Med det har Sula tatt ei av leiarrollene i høve det å takle kompliserte diagnosar og tilstandar, noko kommunane vil måtte ta større ansvar for i framtida. Dette prosjektet fekk i 2018 [Omsorgsprisen](#) av Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Velferdsteknologi:

Vi starta hausten 2017 eit prosjekt for innføring av velferdsteknologiske løysingar i Sula. Vi vart i 2018 også tatt opp i Nasjonalt velferdsteknologiprogram. Nye teknologiske

Tenesteområde helse- og sosial

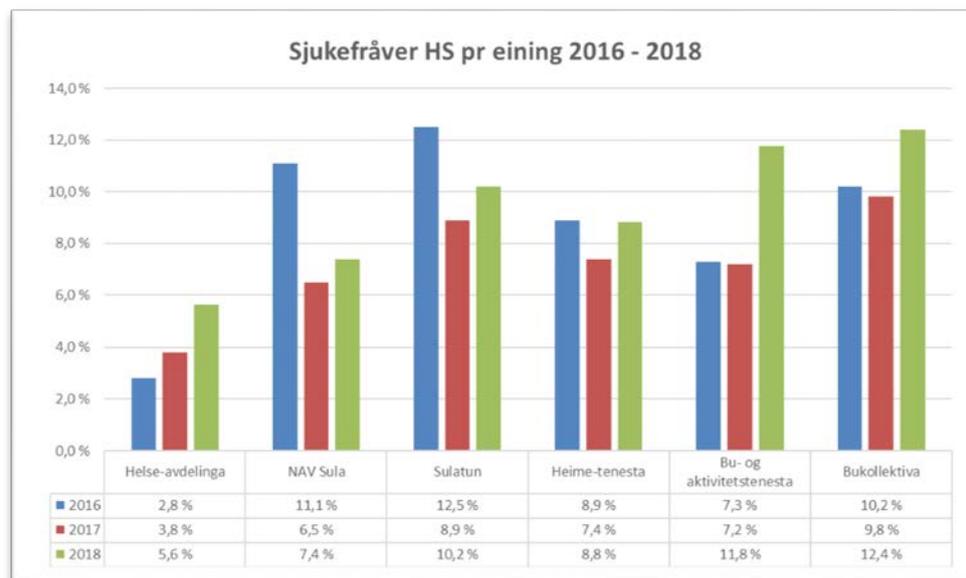
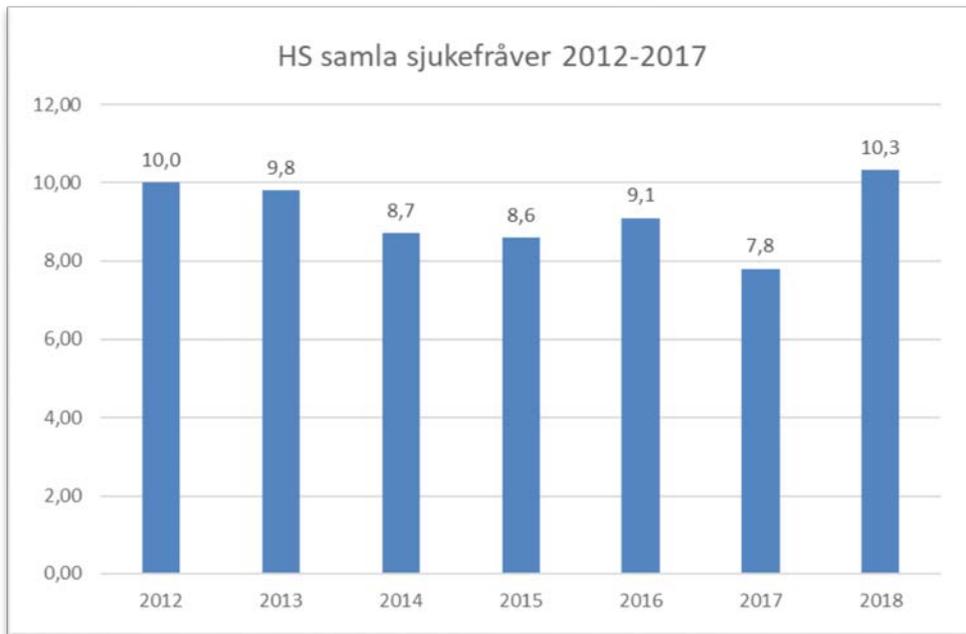
løysingar vil bli ein viktig del av arbeidet med å skape berekraftige tenester i åra som kjem.

Leiarutvikling:

I 2013 starta vi med støtte frå Nav, opp att leiarutviklingsprogrammet vi har hatt i helse- og

sosialtenestene. Dette fortsette i 2019. Vår erfaring, som har støtte i forskning, er at kompetente, tydelege og trygge leiarar, som satsar på kvalitetsutvikling i tenestene sine, lukkast med å skape attraktive arbeidsplassar og høgt arbeidsnærver hos sine tilsette, og gode tenester for brukarane sine.

Arbeidsmiljø:

Gjennomsnittleg sjukefråvæ i sektoren vart i 2018 10,3%. Det vart ein betydeleg auke i høve den fine trenden vi har hatt siste åra. Vinteren 2018 var mange tilsette sjuke og alle einingane fikk ein auke.

Som ein kan sjå, varierer fråveret frå eining til eining og frå år til år. Som vanleg elles i landet, er det einingane med stort innslag av døgn-

Tenesteområde helse- og sosial

kontinuerleg turnusarbeid som har det høgste fråveret, arbeidsplassar der tilsette i liten grad kan styre arbeidstida si sjølv. Butenesta og bukollektiva fikk den sterkaste auken. Heldigvis syner trenden nedgang igjen. Einingane kommenterer fråværstala spesifikt.

Tiltak for å styrke arbeidsmiljøet vert sett inn frå ulike vinklar, både generelle tiltak som lekk i IA-arbeidet i Sula kommune og tiltak i sektorregi.

Fleire av kompetansetiltaka ovanfor trur vi har indirekte gunstig effekt på arbeidsmiljøet. Leiarutviklingsprogrammet vart vidareført i 2018. I tillegg til fellestiltaka, kjem ei rekke konkrete tiltak som vert sett i verk den einiskilde eining.

RESSURSINNSATS OG AVVIKSFORKLARING:

HELSE OG SOSIAL	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	231 605 082	253 114 011	241 889 000	11 225 011	104,64 %
Inntekter	-28 297 721	-30 239 756	-18 949 626	-11 290 130	159,58 %
Resultat	203 307 361	222 874 255	222 939 374	-65 119	99,97 %

Helse- og sosialsektoren kom ut i balanse i 2018, sjølv om det undervegs låg an til meirforbruk.

Det er skilnader einingane i mellom.

Bu- og aktivitetstenesta har meirforbruk pga. naudsynt bruk av ekstrahjelp. Meirforbruket har vore varsla og budsjettet for 2019 vart auka.

Heimetenesta og bukollektiva har òg meirforbruk av liknande årsaker.

NAV har mindreforbruk i høve budsjett.

Forklaringa er hovudsakleg innsparingar pga. at

flyktningar som vert etablert seint på året, men òg noko innsparingar på sosialhjelp.

Sulatunet har mindreforbruk som hovudsakleg skuldast generelle innsparingar samt vakante lønnsmidlar i fbm. skifte i stillingar.

Helseavdelinga har òg eit pynteleg mindreforbruk.

Det er gledeleg, men òg urovekkande at det er høgare inntekter som til slutt skaper balansen.

Einingane strevar med å halde driftsutgiftene nede.

MÅLOPPNÅING:

2018 var eit år prega av høg aktivitet og stort tempo i driftseiningane utan dei heilt store milepelane.

Veksten i etterspurnad etter tenester er merkbar i alle ledd og det er krevjande å halde rammene.

Mål/milepelar/hendingar 2018	Måloppnåing 2018
Møte behovsveksten, spesielt for tenester til dei eldste innbygarane der veksten har vore stor og periodevis innan butenesta.	Det er store utfordringar med dette, spesielt i høve personar med demens og periodevis innan butenesta. Vi mottok i 2018 5 formelle klagesaker som vart sendt til Fylkesmannen for endeleg avgjerd. Kommunen fikk medhald i 3 saker, eit vedtak vart oppheva og ei sak er ikkje avgjort. 5 formelle klagesaker må seiast å vere lite sett opp mot det store talet av vedtak som blir fatta i løpet av eit år. Det vart fatta 1027 omsorgsvedtak i 2017.
Utvide døgntilbodet til personar med demens og nytt erindringsenter.	Tatt i bruk hausten 2017. Brukserfaringane so langt er gode.
Planleggingsarbeid for auka bustadkapasitet til utviklingshemma, spes. til personar med åtferdsavvik.	Det er utarbeidd ein rapport med oppdatert oversikt over stoda og Agenda Kaupang har peika på tiltak. Blir brukt som grunnlagsdokument for rullering av Helse- og omsorgsplanen og det vart løyvd midlar til oppstart i 2019.
Fleire i arbeid og aktivitet, færre på stønad.	Tal mottakarar av økonomisk sosialhjelp og gjennomsnittleg stønadslengd er låg. Ingen langtidsmottakarar av sosialstønad som hovudinntekt. Alle får tilbod om avklaring arbeid og/eller aktivitet. Sula skil seg positivt ut på dette området.

Tenesteområde helse- og sosial

Mål/milepelar/hendingar 2018	Måloppnåing 2018
Mottak av 20 vaksne flyktningar.	Sula etablerte 11 flyktningar, av desse 1 som familiesameining. Vi lukkast bra med integreringsarbeidet. 98% av flyktningane er i arbeid eller aktivitet etter gjennomført introduksjonsprogram (2 år).
Skaffe kompetent arbeidskraft til å yte dei tenestene det er behov for.	Vi strevar på enkelte område. Sjukepleiarar og vernepleiarar er vanskelegast å rekruttere. Vi strevar med å støtte lovkrav om kompetanse (3-årig høgskuleutd.) ved gjennomføring av tvangsvedtak. Knapp grunnbemanning gjer det naudsynt å dele opp stillingar i mindre stillingsbrøkar enn ønskeleg. Kompetansetiltaka er viktige for å rekruttere og behalde arbeidstakarar, jf. omtale ovanfor.
Innføring av kvardagsrehabilitering i Sula.	Kvardagsrehabilitering har blitt eit fast tilbod og vi har fått auka ergoterapiressursen. 35 brukarar nytta seg av tilbodet om heime-rehabilitering i 2018. Det er nokre færre enn i 2017.
Prosjektet: «Palliativ plan i Møre og Romsdal» (sjå omtale ovanfor).	Vi er i stand til å takle avansert behandling i kommunen på god måte. Kreftforeningen omtaler Sula kommune som mønsterkommune for kreftkoordinatorfunksjonen. Gode tilbakemeldingar, og Sula leier an i arbeidet med å innføre felles palliativ plan i fylket. Vi søker prosjektmidlar til vidare kunnskapsdeling og auka bruk av palliativ plan i heile helseregionen/landet.
KS-prosjektet «Etisk kompetanseheving i helse og sosialsektoren».	Vidareført. Vi har hatt i gong nærmare 50 refleksjonsgrupper dei seinare åra. Fem tilsette har fått utdanning i å leie refleksjonsgrupper. Leiargruppa har hatt etisk refleksjonsøkt i starten av kvart møte i ein lengre periode.
Auka satsing velferdsteknologi (VFT)	Prosjektleiar som vart tilsett på tampen av 2017 slutta hausten 2018. Ny prosjektleiar er rekruttert inn og i full sving. Søkt og fått midlar til oppstart av prosjekt. Prosjektering for auka bruk av VFT i bygga med heildøgns omsorg vart starta opp og blir ferdigstilt før sommarferien 2019.
Overgang til digitale trygghetsalarmar	Pga. skifte i prosjektleiar og prioritering av «kablingsprosjekta for VFT», har vi kom i gang med konkret utskifting, men planlegging og kartlegging vart starta opp.
Nye lokale til heimetenesta i Langevåg	Heimetenesta i Langevåg har fått nye tenlege lokale i Stadsnesvegen 9A.
Arealknapphet Sula legekontor	Kommunelegekantoret disponerer no heile 2. høgda i Stadsnesvegen 9A. Lokala er bygde om og betre tilpassa dagens behov og krav. Vi har fått rom for fleire tilsette.
Førebyggjande heimebesøk til 80-åringar	29 av 39 åttiåringar takka ja til tilbodet om heimbesøk. Alle var positive til å få ein informasjonsperm frå

Tenesteområde helse- og sosial

Mål/milepelar/hendingar 2018	Måloppnåing 2018
	kommunen. Hovudmålet var å fremme tryggleik og mestring hjå heimebuande eldre.
Vidareføre leiarutviklingsprogrammet.	Vidareført.

Langevåg barnehage

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver:

Langevåg barnehage er ein pedagogisk virksomheit for barn under opplæringspliktig alder. Barnehagen er styrt etter barnehagelova, den nasjonale og lokale rammeplanen og kommunale styringsplaner.

Barnehagen sine oppgaver er å formidle gode grunnleggjande verdiar som fellesskap, respekt, omsorg og medansvar. Likeverd, likestilling og toleranse er dei viktigaste verdiane som vert lagt til grunn for omsorg, danning, leik og læring i barnehagen vår. Langevåg barnehage ligg fint til på Molvær.

Målgruppe:

Pedagogisk virksomheit for barn i alderen 0-6 år.

Organisering:

Langevåg barnehage er organisert i 6 ulike avdelingar.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- Tilby brukarane våre god kvalitet
- Godt arbeidsmiljø
- Lavere sjukefråver
- Tilby barn eit variert og inspirerende leikemiljø både ute og inne i barnehagen
- Leggje til rette for at alle barna som går i Langevåg barnehage skal få utvikle seg til å bli sitt BESTE eg!

Måloppnåing :

I Langevåg barnehage har vi til ei kvar tid fokus på god kvalitet ut til brukarane våre. Tett foreldresamarbeid gjennom god kommunikasjon er viktig for oss i kvardagen.

Vi jobbar aktivt med arbeidsmiljøet, ønske er å få eit lågare sjukefråvær. Barnehagen samarbeida godt med bedriftshelsetenesta og IA-kontakta i Sula for eventuelle tiltak knytt opp mot nærvær/fråvær arbeid.

Barnehagen har innført leikemiljø og temarom (inspirert av New Zealand og Ringer i Vann) i barnehagepedagogikken vår, dette syns vi har ført til ein betre inne leik og eit betre læringsmiljø for alle barna i barnehagen.

Miljø- og klimatiltak:

Barnehagen har hatt auka fokus gjennom året på å rydde plast i fjøra, vi har fjøra som næraste nabo og ønsker å ta vare på det flotte område rundt oss. Vi er opptatt av at barna skal få lærdom og kjennskap til berekraftig utvikling og kor viktig det er å ta vare på planeten vår. Alle avdelingane sortera avfall. Vi har og fokus på gjenvinning og gjenbruk i kvardagen.

AVVIKSFORKLARING

Langevåg barnehage hadde overforbruk i 2018. Dette skuldast, auka lønnskostnader knytt til barn med nedsett funksjonsevne med behov for ekstra ressurs gjennom heile barnehagedagen. Leiar har kommenter desse auka kostnadane i tertialrapportane og budsjettkontrollane gjennom våren 2018. Vikarutgifter knytt til sjukefråvær og personal som er heime med sjuke barn. Bemanningsnorm. Innkjøp av solskjerming til alle avdelingane, nye mobilar til avdelingane og nytt IT-utstyr. Barnehagen har redusert kostnadar i driftsbudsjettet der ein har klart det.

Nyttige kvalitetsindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator (kjelde – henta frå årsmelding for bhg per 15. des)	2017	2018
Talet på barn i barnehagen – ikkje omrekna til over 3 år (barn over og under 3 år)	105	108
Minoritetsspråklege barn i barnehagen	10	9
Talet på barn som får spesialpedagogisk hjelp etter opplæringslova § 5-7	3	4

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
25.5	25.5

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
8.2 %	6,0 %

LANGEVÅG BARNEHAGE	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	18 227 399	18 894 098	16 662 733	2 231 365	113,39%
Inntekter	-5 443 945	-5 737 310	-3 804 449	-1 932 861	150,81%
Resultat	12 783 454	13 156 788	12 858 284	298 504	102,32%

Molvær barnehage 2018

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver:

Molvær barnehage opna 25. august 1994 og i 2007 vart vi påbygd. Molvær barnehage har i dag 66 plasser og gir plass til 70 barn i alderen 1-6 år.

Visjon vår er: Aktiv og glad i eit trygt miljø. Molvær barnehage ligg i Geilneset i Langevåg og har sjøen og fjøra som næraste nabo. Vi ønsker å gi barna mange og varierte erfaringar med dette flotte området. Kystlivet er rett utanfor vindauget, og det er fascinerande å sjå og høyre stormen som bryt båra i fjøresteinane, berre eit steinkast frå husveggen. Barnehage har eit rikt og spennande uteområde og nærmiljø som vi bruker aktivt. I 2018 fekk vi oppgradert uteleikeplassen med fleire nye leikeapparar.

Berekraftig utvikling er barnehagen sitt satsingsområde i 2018/2019. Barna skal lære å ta vare på seg sjølv, kvarandre og naturen.

Barnehagen er med i NED-satsinga, og vil aktivt vere med på å få ned sjukefråværet.

Gjennom utviklingsarbeidet To Fram, som gjeld for barnehagar i Sula og Giske kommune, skal barnehagen implementere den nye rammeplanen for barnehage.

Utviklingsarbeidet starta i 2018 og skal vare ut 2020. I 2018 har vi hatt Verksemdsanalyse og laga handlingsplan for vidare arbeid og utvikling.

Livsmeistring og helse er eit viktig fokusområde, her har vi felles utviklingsarbeid for barnehagane i Sula; «Forebygging meir for å reparere mindre».

Målgruppe: Barn under opplæringspliktig alder. Jmf. Lov om barnehage.

Organisering: Molvær barnehagen har pr. januar 2018; to avdelingar for barn over 3 år, og to avdelingar for barn 1-3 år. Alle avdelingane har pedagogiske leiarar. Dei utvida avdelingane har 2 pedagogiske leiarar i 100 % stilling.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- alle barn skal kjenne seg trygge i Molvær barnehage
- tilsette som møter barna med omsorg og varme
- tilsette som legg til rette for god tid til leik, og som fremma læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- foreldre skal kjenne seg trygge og vere fornøgd med tilbodet barnehagen gir
- tilsette med høg kompetanse
- Tilsette som trivst i jobben
- balansert økonomi, pålagt innsparing.

Måloppnåing :

- gjennom den daglege kontakta og i foreldresamtalar gir foreldre tilbakemelding om at dei er nøgdde med tilbode og at borna trivast.
- Tilsette med høg kompetanse
- alle tilsette følgjer kommunen sin "Strategiplan for kvalitetsutvikling i arbeidet med barn og unge, Kultur og oppvekstsektoren 2017-2021"
- tre av dei pedagogiske leiarane har vidareutdanning innan pedagogisk utviklingsarbeid
- styrar og pedagogiske leiarar har alle utdanning som førskulelærer.
- styrar har teke Styrarutdanning 2016/17
- 3 barne- og ungdomsfagarbeidere – den siste vart utdanna i 2018.
- pålagt innsparing vart ikkje nådd.

Miljø- og klimatiltak: Vi driv vanlig drift. Alle avdelingar har varmpumpe. Vi kildesorterer avfall. Informasjon gir vi mykje gjennom email.

AVVIKSFORKLARING

Barnehagen går med eit underskott på kr 43 148,-. Underskottet skuldast i hovudsak høgare arbeidsgivaravgift og KLP.

Lågare sjukefråvær enn i 2017, fortsatt nokre langtidssjukmeldte; 1,3 % er kortidsfråvær og 6,75 % langtidssjukefråvær.

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator (kjelde – henta frå årsmelding for bhg per. 15. des)	2017	2018
Talet på barn i barnehagen (over og under 3 år)	67	70
Minoritetsspråklege barn i barnehagen	11	13
Talet på barn som får spesialpedagogisk hjelp etter opplæringslova § 5-7	2	5

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
16	16

Sjukefråvær (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
9,4	8,04

MOLVÆR BARNEHAGE	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	11 307 610	12 419 253	10 980 078	1 439 175	113,11 %
Inntekter	-3 038 093	-3 759 193	-2 363 166	-1 396 027	159,07 %
Resultat	8 269 517	8 660 060	8 616 912	43 148	100,50 %

Måseide barnehage

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver: Barnehagen sitt formål er å ivareta barna sine behov for omsorg og lek, og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, i samarbeid og forståing med barna sine heimar. Vår visjon er: "Trygghet, meistring og gode opplevingar". Vi vil skape eit anerkjennande miljø som fremmer respekt, likeverd og ein god sjølvfølelse for den enkelte. Vi vil gi barna opplevelse av meistring utifrå eigen føresetnader, som basis for læring og utvikling. Målsettingane og prioriterte satsingsområder blir vår misjon – vårt oppdrag som skal stadfeste kven vi er til for, kva vi skal bidra med og kva vi skal bidra til. Viser elles til fylldig og meir detaljert informasjon om våre prioriteringar i årsplan del 1 og 2.

Barnehagen er med i utviklingsarbeidet To Fram, i regi av Ringer i Vann - eit samarbeid mellom Sula & Giske i 2018-2020, for å implementere ny nasjonal rammeplan, og gjennomføre tiltak for å utvikle og forbedre vår eiga verksemd.

Målgruppe: Barn under opplæringspliktig alder: 0-5 år.

Organisering: Barnehagen har 4 avdelingar : 2 avd. 0-3 år, 1 avd. mellom 2-4 år og 1 avd. 3-5 år, totalt 66 plassar. Omrekna til over 3 år: 90 plassar. Avdelingstypene og barnetal over/under 3 år varierar litt frå år til år alt etter søknadene som kjem inn. Barnehagen fekk oppgradert uteleikeklassen sommar-18, samtidig som vi markerte barnehagen sitt 25-års jubileum

MÅLOPPNÅING

Mål:

- brukartilpassing: heilårsopen drift og utvida opn.tid
- god ressursutnytting
- øko-effektiv drift
- omsorgs- og læringsmiljø til barnet sitt beste
- skape ein kultur der alle trivst (barn-foreldre-tilsette)

Måloppnåing :

- brukartilpassa drift
- positivt arbeidsmiljø
- god økonomistyring

Miljø- og klimatiltak: Vi har eigen miljøpolitikk som vart laga i forbindelse med sertifisering som Miljøfyrtårn for mange år sidan. Denne nyttar vi også i dag: «Måseide barnehage vil jobbe for framtidens barn, gjennom å utvikle positive haldningar, bli glade i naturen, samt få innsikt i korleis vi kan spare ressursar i det daglege. I all vår aktivitet vil vi prøve å redusere negative påverknader av miljøet». Miljøpolitikken skal vere ein integrert del av barnehagetilbodet. Til vitande: vi kildesorterer papir, plast, glass, metall, og anna avfall. Vi har m.a. bevisst innkjøp av type dispensarar (papir/såpe), samt god varme-regulering gjennom varmepumper, og nytt ventilasjonssystem i påbygget frå 2016.

AVVIKSFORKLARING

Overforbruk kr 35 177,- som gir eit forbruk på 100,41%. Overforbruket skuldast i hovudsak lønn og sosiale utgifter. Auka løn grunna nytilsetingar med høgare ansiennitet, samt fleire tilsette med gjennomført vidareutdanning og fagbrev. Tiltak for å halde kostnadene nede og utgiftene så lave som mogleg: innsparingar på ferievikar utover målsetting, og på drifta generelt, samt refusjonar frå ulike instansar.

Barnehagen har eit lavt sjukefråvær. Langtidssfråværet skuldast svangerskap, og langtidssjukmelding (helsereletert - tiltak gjennom attføringsutvalet). Høg arbeidsmoral og god trivsel.

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator (kjelde – henta frå årsmelding for bhg per 15. des)	2017	2018
Talet på barn i barnehagen – ikkje omrekna til over 3 år (barn over og under 3 år)	69	66
Minoritetsspråklege barn i barnehagen	6	5
Talet på barn som får spesialpedagogisk hjelp etter barmehagelova §19	5	5

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
16 årsverk	16 årsverk

Sjukefråvær (eigenmeldt + legemeldt)							
2017				2018			
tilsaman 3,42% (inkl styrka bhg)				tilsaman 4,84% (inkl styrka bhg)			
1-8dg	9-16dg	17-60dg	over 60dg	1-8dg	9-16dg	17-60dg	Over 60dg
1,19%	0,25%	1,02%	0,96%	1,91%	0,51%	1,36%	1,06%

	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	11 473 674	11 849 797	11 046 143	803 654	107,28%
Inntekter	-3 223 397	-3 320 793	-2 552 316	-768 477	130,11%
Resultat	8 250 277	8 529 004	8 493 827	35 177	100,41%

Sunde barnehage

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver: Sunde barnehage har i 2018 fått ny visjon:

Sunde barnehage – med omsorg for framtida. Vi har også utarbeida ny logo, som symboliserer barn på tur, som tek vare på kvarandre og naturen, noko dei gule blomane viser.

Med omsorg for framtida – seier at barnehagen tek vare på barna som i seg sjølv er framtida, og omsorga viser vi gjennom tilknytningsbasert pedagogikk. *Med omsorg for framtida* – er også at vi har fokus på nærmiljøet vårt, barn i andre land gjennom samarbeidsprosjekt med Myanmar og vi lærer om miljøvern. Dette stemmer godt overeins med verdigrunnlaget vårt: *Alle i Sunde barnehage skal kvar dag ha ei kjensle av å vere viktige og å bli sett. Vi bygger gode relasjonar og møter barnehagedagen med omsorg, refleksjon og fagligheit.*

Vi nyttar nærmiljøet vårt til turar i flott natur, både langs fjøra, i skog og opp mot fjell. Sunde barnehage ynskjer å vere ein positiv del av nærmiljøet på Sunde. Vi følger Rammeplan for barnehagen.

Målgruppe: Pedagogisk verksemd for barn i alderen 1-6 år. Jmf. Lov om barnehage.

Organisering: Barnehagen består av 2 avdelingar, Solhøla (storbarn) og Leppeheimen (småbarn). Barnehagen leier også lagshuset til MSIL i Sundsmyra. Barnehagen har kvar dag ei gruppe på tur, alle barna har faste turdagar, og bruker nærområdet mykje til friluftaktivitetar.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- Gi tilknytning og omsorg som grunnlag for god helse og læring
- Gå i balanse (økonomi)
- Lavere sjukefråver
- Godt læringsmiljø

Måloppnåing :

- Tilknytningsperioden, då barnet starter i barnehagen, har hatt stort fokus, og har fungert svært godt. God måloppnåing på foreldreundersøkinga. Gjennomført «Grøne tanker – glade barn» med heile Solhøla, program med fokus på sunn psykisk helse. Månadens bevegelse og mykje på tur gir fokus på fysisk helse.
- God kontroll på økonomien. Pålagt overskot på 28000 innfridd, og 25000 overskot pga refusjonar.
- Sjukefråveret i Sunde barnehage er stabilt for høgt. NED –med sykefråværsarbeid i samarbeid med NAV gjennomført desember 2018.
- Læringsmiljøet er prega av inndeling av små grupper for å gje ønska progresjon og tilpassing innan blant anna ulike fagområder. Barnehagen deltek i utviklingsarbeidet To Fram. Styrar er styrarutdanna og ein pedagogisk leiar tek veiledningspedagogikk. Sunde barnehage er nominert til Årets Lærebedrift 2018 av Sunnmøre Kommunale Opplæringskontor.

Miljø- og klimatiltak: Barnehagen sorterar avfall. Varmepumpe. Sendar all informasjon ut på mail. Mottar ikkje reklame i posten. Barnehagen har innført miljødag ein dag i månaden, der fokus er å ta vare på barnehagen og miljøet rundt seg.

AVVIKSFORKLARING: Overskotet i 2018 er på 53 772,-. Pålagt overskot på 28000 innfridd, og 25000 overskot pga refusjonar.

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator (kjelde – henta frå årsmelding for bhg per 15. des)	2017	2018
Talet på barn i barnehagen (over og under 3 år)	36	37
Minoritetsspråklege barn i barnehagen	3	3
Talet på barn som får spesialpedagogisk hjelp etter barnehagelova § 19	4	2

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
9	9

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
14,5 %	14,5 %

	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	6 770 696	7 470 262	6 216 514	1 253 748	120,17 %
Inntekter	-2 094 462	-2 610 122	-1 302 602	-1 307 520	200,38 %
Resultat	4 676 234	4 860 140	4 913 912	-53 772	98,91 %

Solevåg skule og SFO

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver: Skulen sin visjon er "Med syn for alle."
Alle elevar skal få opplæring tilpassa etter evner og føresetnadar. Alle skal føle seg verdsett, og alle skal lære grunnleggjande verdiar til å ta med seg vidare i livet.

Skulen har hatt ein eksplosiv vekst. Sommaren 2017 starta arbeidet opp med eit tilbygg som sto ferdig i april 2018. Dette inneheld fire klasserom, grupperom og fleire andre fleirbruksrom. Dei tolv klassane på 1.-6. trinn har dermed tilhald i den nye store skulebygget, medan 7.trinn har klasserom i gamlefløya.

Målgruppe: Skule og SFO skal gi eit godt grunnskule- og skulefritidstilbod til born i alderen 6-13 år som bur aust for Furneset.

Organisering: Til 31.07.2018 var Steinar Hide einingsleiar. Frå 1.08.18 er Kristin Roald Bjørnøy einingsleiar. Skulen har 245 elevar fordelt på 14 klassar på 1.-7.trinn. Skulen har 23 pedagogar, inspektør og rektor. SFO-leiar og tolv assistentar er tilsette både i skulen og i SFO.

MÅLOPPNÅING

Mål: Våren 2018 har skulen hatt fokus på dei tre satsingsområda elevvurdering, klasseleiing og tidleg innsats. Hausten 2018 har innføringa av Ipad/læringsbrett vore det viktigaste fokusområdet. Det må nemnast og at skulen fekk ny leiing, både inspektør og rektor, frå 1. august. Det har elles vore arbeidd med å:

- vidareutvikle språkverkstaden vår for 1.- 4. trinn
- innføre bruk av læringspartnar på alle trinn

- innføring av Ipad/læringsbrett på 1.-2.trinn

Måloppnåing:

- Språkverkstaden vår fungerer svært bra. Innkjøp av materiell og utstyr gjer at elevane får arbeide med varierte oppgåver på dei ulike læringsstasjonane.
- Klassene nyttar læringspartnar.
- Innføringa av Ipad/læringsbrett for 1.-2.trinn har gått bra og har fungert etter intensjonane i samarbeid med RIKT.

Miljø- og klimatiltak:

Kjeldesortering av matavfall på skulekjøkkenet og SFO, mjølkekartongar, papp, papir, batteri og brukte telys. Oppmodar foreldre om å køyre barna minst muleg og gåbuss har vore gjennomført i samarbeid med FAU. Fast ryddedag i heile bygda før 17. mai.

AVVIKSFORKLARING

Samla har eininga eit økonomisk resultat på 102,07% i høve budsjettet; altså eit meirforbruk på kroner 387 737. Både skule og SFO hadde auka utgifter i høve høgt fråver og ressurskrevjande elevar med spesielle behov.

Nyttige kvalitetsindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator	2017	2018
Elevar ved skulen	235	244
Elevar med spesialundervisning	16	20
Timar pr. veke til spesialundervisning	111	130,5
Rammetimar	631	666,5
Elevar ved SFO	78	77
Elevar med leksehjelp	43	30

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017: skule + sfo	2018: skule + sfo
29,5 = 25,3 + 4,2	29,5 = 28,5 + 3,8

Sjuefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017: skule - sfo	2018: skule - sfo
6,3 % - 15,2 %	7,32 % - 9,65 %

SOLEVÅG SKULE OG SFO	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	21 512 517	23 323 883	22 507 382	816 501	103,63 %
Inntekter	-3 933 986	-4 174 612	-3 745 848	-428 764	111,45 %
Resultat	17 578 531	19 149 271	18 761 534	387 737	102,07 %

Langevåg skule og SFO

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver:- Tilpassa og likeverdig opplæring for alle elevar ut i frå eigne evner og føresetnadar
-Fremje helse og trivsel i skulen.

Målgruppe: Elevar i skulepliktig alder i Langevåg skulekrins.

Organisering: I 2018 har vi 495 elevar fordelt på 24 klassar. Vi har tre parallelar på 4.-7 trinn, fire på 1.-3.trinn. Spesialundervisninga vert organisert i grupper eller som støtte i klasserommet. I tillegg har nokre elevar med utagerande åtferd forsterka bemanning. Leseopplæringa vert organisert i stasjonsundervisning. Alle elevane har no eige læringsbrett, og vi opplever elevar som er meir aktive i eiga læring, dei har høgare motivasjon for læring og fleire opplever meistringsglede. Det er også lettare å tilpassa opplæringa. Alle kan jobbe med det same, men på ulikt nivå.

15 elevar får særskild norskopplæring i eiga gruppe. Skulefritidsordninga har om lag 157 barn som er fordelte på to basar. Ordninga har tilbod om faste aktivitetar kvar dag.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- Eit godt arbeidsmiljø og lågt sjukefråverer
- Eit godt læringsmiljø og god tilpassa opplæring
- God ressursutnytting og eit budsjett i balanse

Måloppnåing :

Langevåg skule har eit kompetent personale som vil det beste for elevane. I botnen for arbeidet vårt ligg eit læringssyn som seier at vi vil skape eit læringsmiljø prega av gode relasjonar og ein positiv, støttande kultur. Elevundersøkinga viser at vi har lukkast med dette. Storparten av elevane melder om svært god eller god trivsel og at dei har lærarar som bryr seg, hjelper og støttar. Elevane sitt arbeidsmiljø og førebygging av mobbing er eit anna viktig arbeidsområde for oss. Elevane opplever skulen som ein trygg og god stad å vere. Når nokon har opplevd å bli erta, truga eller utestengt, seier dei at dei føler seg trygge på å ta det opp med ein vaksen og at det er til god

hjelp. Å jobbe for eit trygt og godt skulemiljø er eit kontinuerleg arbeid, og ei høgt prioritert oppgave på skulen vår. Når det gjeld nasjonale prøver ligg vi dette året sånn ca på landssnittet. Resultatet er drøfta både på skulen, og i FAU. Nye tiltak er bestemt, og vi har justert leseplattformen vår.

Dette året har vi fått ein flott og stor klatrepark på uteområdet til stor glede for alle. Det er laga ein plan for vidare oppgradering av uteområdet. Vi ser fram til at alt er på plass. Utforminga av uteområdet er eit viktig tiltak for å forebygge mobbing og konflikter, og for å fremje fysisk aktivitet.

Miljø og klimatiltak:

Vi har gjennomført årleg ryddeaksjon med fokus på kjeldesortering og forsøpling av naturen. Vi har byrja å sortere søppel på skulen. Vi har ikkje gjennomført teljing av kor mange elevar som går og sykklar til skulen, men ser på trafikktilhøva rundt skulen at svært mange blir køyrde. Vi har oppmoda om at fleire går og sykklar, men for mange foreldre køyrer borna til skulen kvar dag. Vi har hatt kontroll i dropsona, og på vegen opp mot skulen. Der er det til tider stort trafikk-kaos.

AVVIKSFORKLARING

Vi har eit meirforbruk på 795 349. 500 000 av dette er varsla i tidlegare budsjettkommentarar.

Det er mange orsaker til dette. Talet på barn i SFO har gått ned uvanleg mykje dette året, og vi har lågare inntekter enn vi budsjetterte med. I desember 2018 var det 157 barn mot 200 året før på same tid. Skuldast nedgangen høge prisar skal tru? SFO har blitt veldig dyrt.

Vi har fleire klasser enn i fjor (22 fleire elevar enn året før), dette måtte vi løyse innan dei rammene vi har til rådvelde. Tilskotsordningane for å styrke lærartettleiken er endra, etter at lærarnormen kom. Vi får mindre uttelling i ny ordning ser det ut for. I tillegg har vi forsterka bemanning for nokre elevar, dette var heilt naudsynte tiltak for å ivareta eit trygt og godt skulemiljø for alle elevane våre (9 a). Vi har også fått fleire elevar som treng særskild norskopplæring.

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator	2017	2018
Elevar ved skulen	473	495
Elevar med spesialundervisning etter vedtak	33	25
Minoritetsspråklege elevar (med særskild norskundervisning)	11	15

Årsverk iht stillingsbudsjett- skule/sfo	
2017	2018
49,6	53

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
Skule, 5,4- sfo 9,7	Skule 4,85 sfo 12,03

	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	38 443 897	42 228 839	38 216 854	4 011 985	110,50
Inntekter	-8 660 005	-8 434 145	-5 217 509	-3 216 636	161,65
Resultat	29 783 892	33 794 694	32 999 345	795 349	102,41

Måseide skule og SFO

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver:

Visjonen til Måseide skule er: «Vi vil vere ein engasjert skule med SMIL». Bokstavane i ordet SMIL gir oss fire stikkord: **Samarbeid – Mot – Inkludering – Læring**. Vi arbeider med å setje handling til stikkorda i smil og forsøker å skape ein god kultur ved skulen.

Skulen er nedslitt, og treng oppgradering. Her er få grupperom, tronge arbeidsplassar for personalet, og lite tenlege lagerrum, garderobar og spesialrom. I fjor omorganiserte vi nokre av romma i administrasjonsfløya. Lærarane på mellomsteget flytta opp i 2.etg til eit eige teamrom nær klasseromma. Dette rommet har vist seg å ikkje vere så godt som vi trudde det skulle vere. Administrasjonen bytta rom og sambruker no eit kontor, noko som frigir eit rom for møter og liknande. Vi omdefinerte også eit av SFO sine lager til grupperom for 1.kl. Rundt skulen er det eit variert uteområde med ballbinge, klatrepymade og musikkbinge. Vi fekk før skulestart skuleåret 16/17 tilført eit modulbygg som tek mykje av plassen på uteområdet. Vi arbeider med ei oppgradering av uteområdet i samarbeid med FAU. Skulen nyttar turområda i nærleiken flittig i skuletida. Også bibliotekfilialen i Mauseidvåg er ofte i bruk, då vårt eige skulebibliotek er lite oppgradert.

Målgruppe: Skulen skal gi eit godt og likeverdig grunnskule- og skulefritidstilbod til barn i alderen 6 – 13 år i Måseide skulekrins.

Organisering: Hausten 2018 hadde skulen 87 elevar. På grunn av elevgruppene valgte vi å organisere 3. og 4. trinn som egne klasser. Elevane på mellomsteget er slått saman i mange fag, men er klassevis i norsk og matematikk. 5.-7. trinn har gymtimane sine i Solevågshallen. Alle elevane ved skulen har no fått læringsbrett. Dette ser vi gir auka motivasjon, elevane er meir aktive og opplever meistring. Gjennom skuleåret er det eit høgt aktivitetsnivå fordelt på tradisjonell opplæring innanfor klassa sine rammer og aktivitetsdagar på tvers av klasser/trinn. Vi har elevar med så store utfordringar at vi må setje inn ekstra ressursar i form av auka bemanning. Skulen har 7 kontaktlærarar. 2 teamleiarar utgjør plangruppa saman med assisterande rektor og rektor. Administrasjonen består av rektor og assisterande rektor. Rektor deler si stilling mellom Måseide og Fiskarstrand skule og er løna

20% av stillinga over budsjettet til Måseide. Assisterande rektor er tilsett i 100 % stilling, der 20 % er undervisning. I tillegg har vi SFO-leiar i 60% stilling og sekretær i 15% stilling.

MÅLOPPNÅING

Mål:

Relasjonsbygging på eigen skule, men også mot Fiskarstrand skule sitt personale.

Læringsmiljø; årshjul i sosial kompetanse og livsmeistrin «eg og dei andre». Vi ser dette inn mot dagens skule, og i eit vidare perspektiv inn mot den nye skulen.

Auka digital kompetanse, i første rekke i personalet jmf innføring av Office 365, men også elevane sin digitale kompetanse skal aukast ved å nytte digitale ressursar i undervisninga.

Måloppnåing : I arbeidet med Rørstadmarka skule nyttar vi ulike strategiar/samarbeidsformer for å bygge relasjonar mellom dei tilsette. Samarbeidet har vore å erfaringsdele opplegg som vi har laga på digitale flater, samt opparbeide ei verktøykasse av undervisningsopplegg som vert nytta i det sosiale årshjulet vårt. Skulen sin digitale praksis er ved å endre seg, då vi mellom anna har etablert ein kultur for at informasjon i større grad skjer via e-post/ office 365, både innan i personalet, men også ut mot foreldre/føresette.

Miljø- og klimatiltak:

-Sentralstyrt oppvarming av lokala.

-Fast uteskuledag for 1. og 2.trinn.

-Skyl og brettar mjølkekartongar.

-Eit aktivt og engasjert elevråd.

-Medlem i Leikepatruljen, eit opplegg spesielt for auka aktivitet og trivsel i friminutta.

-Ryddedag i bygda i samband med 17.mai

AVVIKSFORKLARING

Totalt for skule og SFO er overforbruket på 371 334.- Dette er eit forventa overforbruk jmf uttale i samband med 1.tertialrapport. Det er utgifter til barn som krev ekstra tilrettelegging som utgjør overforbruket.

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator	2017	2018
Elevar ved skulen	84	87
Elevar med spesialundervisning etter vedtak	11	11
Elevar med gratis leksehjelp	15	12

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
11,77 / 2,21	11,77 / 2,21

Sjuefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
Skule 5,7 %	Skule 5,73 %
SFO 21,3 %	SFO 11,64 %

MÅSEIDE SKULE OG SFO	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Awik	Forbruk i %
Utgifter	10 041 527	11 250 425	10 879 091	371 334	103,41 %
Inntekter	-2 395 213	-1 845 498	-1 690 507	-154 991	109,17 %
Resultat	7 646 314	9 404 927	9 188 584	216 343	102,35 %

Fiskarstrand skule og SFO

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver: Visjonen for Fiskarstrand skule er : «Ved Fiskarstrand skule skal eg kjenne meg trygg og få oppleve gleda ved å lukkast» og mott for skulen er «opp og fram i lag». Elevane har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremmar helse, trivsel og læring. Dei må kjenne seg trygge og trivast for å kunne lære og tileigne seg ny kunnskap. Grunnskulen bygger på prinsippet om likeverdig og tilpassa opplæring for alle i ein inkluderande fellesskule.

Målgruppe: Elevar i 1. – 7. kl som bur i Fiskarstrand krins. Vi har og elevar i grenseområdet som tilhøyrer Måseide krins.

Organisering: Skulen er organisert i klasser 1 – 7. Elevane i 1. – 4. klasse har ein fast "uteskuledag" i veka. Vi nyttar uteskuleplassen vår i skogen, nærområdet og fjøra. Hausten 2017 vart vi sertifisert som Dysleksivenleg skule og vi har no ein kompetanse på å observere, kartlegge og tilrettelegge for elevar som har lese-og skrivevanskar. Vi organisere deler av lese-og skriveopplæringa i stasjonar i 1.- og 2. klasse. For 3. – 4. klasse held vi fram med opplæringa innanfor ramma "Språkverkstad". Alle elevane ved skulen har no fått læringsbrett. Dette ser vi gir auka motivasjon, elevane er meir aktive og opplever meistring. Gjennom skuleåret er det eit høgt aktivitetsnivå fordelt på tradisjonell opplæring innanfor klassa sine rammer og aktivitetsdagar på tvers av klasser/trinn. Vi har elevar med så store utfordringar at vi må setje inn ekstra ressursar i form av auka bemanning. Skulefritidsordninga har om lag 60 barn. Ordninga har liten plass, men ved god organisering greier vi å dele dei i mindre grupper og gjennomføre aktivitetar kvar dag, samt eit måltid varm mat kvar veke. Seinhausten fekk vi sett opp eit leikeapparat i skuleplana og dette ser vi har auka den aktiviteten hos dei minste. Vi har framleis utfordringar når det gjeld å

sysselsette dei eldste. Å ha eit godt utforma og utstyrt uteområde er viktig for å forebygge mobbing og konflikter og får å fremje fysisk aktivitet.

MÅLOPPNÅING

Mål: Relasjonsbygging på eigen skule, men også mot Måseide skule sitt personal. Læringsmiljø; Årshjul i sosial kompetanse og livsmeistring «eg og dei andre». Vi ser dette inn mot dagens skule, men også i eit vidare perspektiv inn mot den nye skulen. Auka digital kompetanse, i første rekke i personalet jmf innføring av Office 365, men også elevane sin digitale kompetanse skal aukast ved å nytte digitale ressursar i undervisninga. Vedlikehalde praksis for dysleksivenleg skule, vurdering for læring, klasseleiing og læringsreisa til elevane.

Måloppnåing : arbeidet med Rørstadmarka skule nyttar vi ulike strategiar/samarbeidsformer for å bygge relasjonar mellom dei tilsette. Samarbeidet har vore å erfaringsdele opplegg som vi har laga på digitale flater, samt opparbeide ei verktøykasse av undervisningsopplegg som vert nytta i det sosiale årshjulet vårt. Skulen sin digitale praksis er ved å endre seg, då vi mellom anna har etablert ein kultur for at informasjon i større grad skjer via e-post/ office 365, både innan i personalet, men også ut mot foreldre/føresette.

Miljø- og klimatiltak: Vi leverer papp, papir, mjølkekartongar og plast. Vi har også system for å levere lysrør, batteri, glas og metall. Vi har fast rydderode i bygda før 17.mai.

AVVIKSFORKLARING. Etter tabellen under har vi eit totalt overforbruk for skule og SFO på 147 510.- Dette overforbruket er løn og skuldast utgifter i samband med tilrettelegging for elevar med særskilt behov for tilrettelegging

Sjukefråver (eigenmeld + langtids)	
2017	2018
Skule 1,5 % SFO 2,5 %	Skule 3,44 % SFO 6,95 %

Årsverk iht stillingsbudsjett Skule / SFO	
2016	2017
15,3/ 3,4	14,23 / 3,30

Nyttige kvalitetsindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator	2017	2018
Elevar ved skulen	137	132
Elevar med spesialundervisning (haust)	14	14
Timar pr. veke til spesialundervisning (haust)	71	71
Elevar ved SFO (haust)	56	60
Elevar med leksehjelp (haust)	14	12

FISKARSTRAND SKULE OG SFO	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avik	Forbruk i %
Utgifter	13 532 118	13 992 898	14 140 408	-147 510	98,96 %
Inntekter	-1 870 912	-2 151 878	-2 306 204	154 326	93,31 %
Resultat	11 661 206	11 841 020	11 834 204	6 816	100,06 %

Sula ungdomsskule

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver: Sula ungdomsskule sin visjon er "Aktivt lærande elevar i ein inkluderande skule." Dette vil seie at vi skal drive tilpassa og likeverdig opplæring for alle elevar. Skulen skal gi eit tilbod forankra i styringsverka for grunnskulen.

Målgruppe: Alle ungdomsskuleelevar tilhøyrande Sula kommune er i vår målgruppe.

Organisering: Skulen har 326 elevar fordelt på 12 klasser. Det er fire paralleller på kvart trinn. Kvart trinn har sitt "område", si base på skulen og lærarane er på same vis inndelt i tre team tilhøyrande kvart sitt trinn.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- Eit godt og inkluderande læringsmiljø og tilpassa opplæring
- God vurderingspraksis.
- Tidleg og rett innsats.
- God ressursutnytting
- Gode overgangsrutiner både frå barneskule – ungdomsskule og frå ungdomsskule til vidaregåande skule.

Måloppnåing :

Vi har fått til mykje innanfor Vurdering for læring og VFL er etter kvar godt implementert i arbeidet vårt. Vi har også fått til mykje på det å vere ein kollektivt retta skule der personalet arbeider saman om utviklingsarbeidet. Vi har arbeidd godt med satsinga Ungdomstrinn i Utvikling. Har utarbeidd gode lokale læreplanar i tråd med LK06. Det er også gledeleg å sjå at antall elevar som opplever mobbing går ned. Stor trivsel hjå elevane og dei tilsette.

Miljø- og klimatiltak: Skulen har vassboren varme. Vi kjeldesorterer slik det er lagt til rette for med sortering av papir. Etter ønske og påtrykk frå elevrådet sorterer vi også ut plast frå skulekjøkkenet.

AVVIKSFORKLARING

I 2018 hadde vi eit meirforbruk på 418654. Dette skuldast ei auke i elevtal og at ein har fleire elevar som treng særskild tilrettelegging.

Det er ein nedgang i sjukefráveret frå 2017.

Nyttige kvalitetsindikatorar for eininga					
Type indikator			2017	2018	
Antal elevar			331		
Elevar med spesialundervising			43		
Minoritetsspråklege elevar			11		
Matteeksamen, Kar. 2 eller betre.			22 av 29	48/49	
Årsverk iht stillingsbudsjett			Sjukefráver (eigenmeldt + legemeldt)		
2017	2018		2017	2018	
37,3			4,5	3,72	

SULA UNGDOMSSKULE	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	30 426 453	32 051 698	29 963 221	2 088 477	106,97 %
Inntekter	-2 731 299	-2 719 823	-1 050 000	-1 669 823	259,03 %
Resultat	27 695 154	29 331 875	28 913 221	418 654	101,45 %

Vaksenopplæringa

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver:

1. Opplæring for vaksne med særlege behov. Kan gjelde skade eller utviklingshemming. Opplæringslova § 4A – 2.
2. Opplæring for flyktningar og innvandrarak som har rett til opplæring i norsk med samfunnsfag.
3. Opplæring for vaksne som har rett til grunnskuleopplæring.

Vaksenopplæringa avd. Rehab – hab. Har lokale i Molvær senter. Dei fleste av elevane har tilbod om anten arbeid eller dagtilbod ved senteret. Opplæringa vert organisert i tett samarbeid med arbeidsdelen ved Molvær senter

Verdigrunnlag; Hovudelement:

Vedlikehald av kunnskap, læring og utvikling.
▫ Kommunikasjon ▫ Meistring ▫ Engasjement ▫ Glede og latter ▫ Sosial kompetanse

Opplæringa i punkt 2 og 3 vert gjennomført av Ålesund Vaksenopplæringscenter. Avtale blir reforhandla årleg. Ca. halvparten av elevane er flyktningar med rett til introduksjonsopplegg, full dag. Medan andre halvparten er innvandrarak med rett til norsk med samfunnsfag. Nokre frå kvar av desse gruppene søker seg over i grunnskuleopplæring.

Målgruppe:

Vaksne med rett til opplæring i norsk med samfunnsfag eller/og rett til opplæring på grunnskulen sitt område. Vaksne med rett til spesialundervisning.

Organisering:

Elevane vert sette saman i grupper ut frå behov. Nokre elevar har rett til eineundervisning.

Ved Ålesund Vaksenopplæringscenter føregår undervisninga i klasser / grupper.

MÅLOPPNÅING

Måloppnåing :

For dei som får tilbodet sitt ved Molvær senter, har opplæringa hovudsakleg vore innretta i forhold til å halde ved like dugleik, både praktisk, kunnskapsmessig og sosialt. Gjennom organisering og pedagogiske opplegg har vi lykkast med dette. Mange av elevane er likevel blitt meir hjelpetrengande etter som åra går.

I 2018 vart det utgitt to nummer av avisen Sulanytt.

Samarbeidet med Ålesund vaksenopplæringscenter har vore svært godt. Det er også godt samarbeide mellom NAV og vaksenopplæringa her lokalt.

Miljø- og klimatiltak:

Innsamling av papp, papir, plast, batteri, elektrisk utstyr.

AVVIKSFORKLARING

I 2018 vart det mindreforbruk på: Rehab –Hab. -21.896,- , Opplæring innvandrarak - 132.431 , Grunnskule vaksne hadde meirforbruk 556.295,- .

Samla sett: På utgiftssida er meirforbruk på ca. 200.000,- knytta til aukande elevtal i grunnskule vaksne. Avviket på inntekter handlar om at det flytta færre innvandrarak til Sula enn forventa. (Innflyttarak med flyktningestatus høyrer til NAV og får ikkje betydning for økonomien i vaksenopplæringa.)

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
2,8	2,8

Sjuefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
0,7 %	0,0 %

VAKSENOPLÆRING	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	3 228 419	3 727 308	3 930 200	-202 892	94,84 %
Inntekter	-1 653 863	-1 003 239	-1 608 100	604 861	62,39 %
Resultat	1 574 556	2 724 069	2 322 100	401 969	117,31 %

Tiltakseining for barn og unge

SKILDRING AV TENESTA

Skildring av eininga: Tiltakseining for barn og unge (TBU) består av fagområda Barnevern, Pedagogisk psykologisk teneste (PPT) og Helsestasjon.

Bustad for einslege mindreårige flyktningar (EMF) blei avvikla 31.05.2018.

Målgruppe: Barn, unge og familiar i Sula kommune. Vaksne med behov for grunnskuleopplæring er i tillegg ei målgruppe for PPT.

Organisering: TBU har felles einingsleiar, fagleiarar for kvart fagområde og er lagt til Kultur- og oppvekstsektor.

TBU utfører dei fagspesifikke oppgåvene innanfor kvart enkelt fagområde med høg kvalitet og ut frå ulikt lovverk, samtidig som det er fokus på tverrfagleg arbeid ut frå barnet og familien sitt behov.

Tilsette i TBU samarbeider om å drifte dei ulike tverrfaglege tilboda som står oppført TBU sitt Årshjul. Dette fellesprosjektet er fundamentet i TBU, og er med på å sikre fokus på tidleg og koordinert innsats for dei barn og familiar som har behov for det. Tiltakskoordinator si rolle i dette arbeidet er svært sentral og bidrar til at vi kan oppretthalde det høge aktivitetsnivået og vidareutvikle tilbod, og dermed treffe behova til brukarane best mogleg.

MÅLOPPNÅING

Mål 2018:

Måla skal bygge opp under overordna prinsipp om tidleg og rett innsats.

1. Vidareutvikle felles retning for samkjørt team-leiing i TBU.
  2. God internkontroll med fokus på rutinar/prosedyrar, avvik og eventuelle pålegg.
  3. Årshjulet for TBU er godt kjent i eininga, for samarbeidspartar og brukarar.
  4. Tiltakskoordinator koordinerer dei tverrfaglege tiltaka i TBU (årshjul).
  5. Utarbeide informativ nettside for TBU.
- Fokus på informasjon om dei ulike fagområda, dei tverrfaglege tilboda, rett dør inn og brukarmedvarknad.
6. Utarbeide kompetanseplan for eininga.
  7. Utarbeide plan for utnytting av merkantile ressursar i TBU frå 2018.

Måloppnåing :

1. Leiar-teamet i TBU har jobba fram felles forståing for team-leiing og vurderer at det er behov for å jobbe vidare for å sikre god forankring i heile TBU. Kontinuerleg prosess.
2. Det har blitt jobba vidare med *internkontroll* i heile TBU, men vi vurderer at det er behov for ein særleg innsats i 2019 for å få på plass naudsynnte rutiner og innstruksar. Kontinuerleg prosess.
3. Årshjulet er justert og ligg på heimesida til Sula kommune

samt i RISK. Det er også informasjon om alle tilboda på heimesida under «Lavterskeltilbod til barn, unge og foreldre», med elektronisk påmelding. Måloppnåing og kontinuerleg prosess.

4. Tiltakskoordinator kom på plass mars 2017. Denne har tatt over koordinering av alle tiltak som er tverrfagleg drifta og har blitt ei sentral stilling i TBU. God måloppnåing.

5. Sula kommune har lansert ny heimeside der TBU har utarbeida informasjon om fagområda og tverrfaglege tilbod. God måloppnåing.

6. TBU sine felles satsingsområder er psykisk helse, vald og overgrep, tidleg og tverrfagleg innsats. Vi har pågåande prosjekt innan psykisk helse som involverer heile eininga samt barnehage og skule. God måloppnåing og kontinuerleg arbeid.

7. TBU fikk overført 1.1 merkantil stilling frå internservice og har frå 01.03.2018 2.6 merkantil stilling i eininga. Dei tilsette har dialog angående felles utfordringar. God måloppnåing.

Det er stor saksmengde innanfor alle tenestemråda i TBU. **Barnevern mottok 88 nye meldingar**, ein reduksjon frå året før med 109 meldingar. Ved sidan av dette kjem det også nye meldingar i aktive saker. Desse blir behandla på lik linje med melding i nye saker.

Helsestasjon hadde i 2018 112 fødslar, mot 122 i 2017.

Det kom 54 tilflytta barn og 57 barn flytta ut av kommunen.

PPT har hatt fokus på å redusere antall aktive klientsaker og har hatt ein liten nedgang i perioden 2016-2018. Per 31.12.18 var 143 klientsaker og 16 systemsaker registrert som «under arbeid». Tallet på nye henvisningar er om lag som for 2017, men på grunn av overgang til nytt fagsystem Visma Flyt PPT er det vanskeleg å hente ut eksakte tall.

Bustad for einslege mindreårige var i drift med 3 bebruarar tom. 31.05.2018. Avvikling av bustaden har gått bra og det er etablert gode butilbod for alle bebruarane.

Miljø- og klimatilbak: Våren 2018 hadde TBU sosial fagtur til Pila og Tueneset. Hausten 2018 har TBU hatt samarbeid med Nav Arbeidslivssenter angående TBU som helsefremjande arbeidsplass. Alle tilsette har fått felles kunnskap om korleis gjenkjenne, meistre og balansere belastningar som ein opplever i kvardagen. Vi har hatt NED-workshop med vidareføring av arbeidet i 2019.

AVVIKSFORKLARING

Det blei for 2018 eit mindreforbruk på overkant av 500.000.

For barnevern blei årsresultatet eit mindreforbruk på nesten 2 mill. Det største avviket gjeld fosterheimsgodtgjersle som var 1.7 mill lågare enn budsjettert.

EMF bidro også i år til eit stort meirforbruk på om lag 1.7 mill. EMF blei budsjettert feil ved at inntekt blei budsjettert 3.3 mill høgare enn det ein fikk i tilskot. Lønnsutgifter blei 1.3 lågare enn budsjettert.

Tiltakseining for barn og unge

Årsverk iht. stillingsbudsjett	
2017	2017
34.20 (inkludert EMF)	28.80 (utan EMF)

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
3,7%	5,74%

TILTAK BARN	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	49 728 704	48 262 447	47 742 906	519 541	101,09 %
Inntekter	-10 581 270	-10 943 097	-9 875 730	-1 067 367	110,81 %
Resultat	39 147 434	37 319 350	37 867 176	-547 826	98,55 %

Eining for kultur

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver: Eining for kultur skal legge til rette for kulturutvikling innfor eit utvida kulturomgrep. Det skal vere eit aktivt samarbeid med lag og organisasjonar og offentlege etatar. Biblioteket skal vere kunnskapssenter, bidra til opplevingar og fremje leselyst. Kulturskulen skal vere kompetansesenter som yt teneste til skular, barnehagar, lag og organisasjonar.

Fritidsklubben skal vere trygg rusfri møteplass der ungdom utviklar gode haldningar, sosial dugleik, tar ansvar og deltek i aktivitetar.

Utekontakten skal medverke til trygt og godt oppvekstmiljø, vere synlege i ungdomsmiljøet, arbeide tverretatleg og førebyggjande. Sakshandsaming og samarbeid på kulturområdet som m.a. tilskot, idrett, friluftsliv og kulturarv. Ungdomsrådet har fast sete i kommunestyret med talerett (ikkje stemmerett).

Målgruppe: Hovudmålgruppe er barn og unge, men legg til rette for kulturutvikling for alle.

Organisering: Eininga er underlagt kommunalsjef for kultur- og oppvekst, Anne-Grethe Skjærseth. Ingunn Krosby er einingsleiari og er organisert med tenesteområda kulturskule, bibliotek, fritidsklubb og utekontakt. Det er 21 tilsette innfor kultureininga.

MÅLOPPNÅING

Mål: 1. Styrke samarbeid med lag og organisasjonar innan alle tenesteområde, fleire arrangement saman med frivillig sektor. 2. Oppstart av revisjon av plan for idrett og fysisk aktivitet. 3. Kulturkarusell på Langevåg skule. 4. Ipadar vil bli innført i all undervisning. Auke i elevtal på fleire disiplinlar. 5. Omorganisering av ressursar/bibliotekstruktur, 6. Styrke bibliotekets tilbod til barn og unge og 7. Vidareutvikle biblioteket som ein attraktiv møteplass. 8. Fritidsklubben skal vere synleg, ha stabilt besøkstal, aktivitetar for begge kjønn og brukarar som føler eigarskap til klubben. 9. Utekontakten skal vere synleg og kjent i ungdomsmiljøet og drive oppsøkande arbeid. 10. Eit aktivt og engasjert ungdomsråd som fremmer ungdom sine interesser.

Sjukefråvær, legemeldt+eigenmeldt	
2017	2018
1,1	0,27

Måloppnåing: 1. Samarbeid med lag/org. om Sulakonferansen, Suladagane, Stikk Ut og friluftsliv generelt. Arrangement i eininga: Sulakonferansen, julekonsert, kulturskulekonsertar, dataparty, Suladagane, forfattarbesøk og foredrag på biblioteket, sommarleskonkurranse, UKM og elles rusfrie arrangement og tilbod for ungdom. 2. Arbeid med revidering av plan og fysisk aktivitet pågår. 3. Kulturkarusell for 2. året på Langevåg skule. 4. Ipadar til alle elevar og lærarar. Ikkje lykkast i auke av tal på elevar i biletkunst, kor og drama. 5. Besøks- og utlånstal er gått ned ved filialen. 6. Ny rekord på Sommarles, 324 elevar i gr.skulen er med. Utlånet til barn har auka og er no ca dobbelt så høgt som til vaksne. Biblioteket har hatt 17 arrangement for b.hagar og skular. 7. Språkkafe vart starta opp i samarbeid med Langevåg Røde Kors og Sula kyrkjelyd. Gjennomført 22 kulturarrangement med 1330 frammøtte. Gjennomført opplæring/kurs. 8. Fritidsklubben har godt omdømme, høge besøkstal, aktiv på sosiale media, sterk brukarmedverknad, varierte aktivitetstilbod, likevekt i kjønn. 9. Utekontakten har godt samarbeid med ungdomsskulen og helesstasjon for ungdom. Oppsøkjande arbeid for å fange opp ungdom med behov, etablere tillit og kontakt med ungdom på ulike arena. 10. ungdomsrådet er aktive og etablert på ulike sosial medie.

AVVIKSFORKLARING

Resultatet for kultureininga er på 99,13 %. Det positive avviket på inntektssida skuldast i hovudsak ikkje-budsjetterte inntektar som statlege midlar og refusjonar frå andre. Kultureininga har eit nøkternt forbruk.

Kostratal: 2,2 % av kommunen sine totale netto driftsutgifter går til kultur. Det er ein jamn nedgang fram til 2017 og same nivå som 2018.

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2018	2019
10,01	10,21

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator	2017	2018
Netto driftsutg. for kultursektoren pr. innbyggjar, i kroner	1225	1303
Netto driftsutg. til kulturskulen pr. innbyggjar 6-15 år, i kroner	2439	2473
Netto driftsutg. for folkebibliotek pr. innbyggjar, i kroner	256	230
Netto driftsutg. for aktivitetstilbod barn/unge 6-20 år pr. innbyggjar i kroner	85	92

KULTUR	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Awik	Forbruk i %
Utgifter	10 414 902	11 220 521	10 859 584	360 937	103,32 %
Inntekter	-1 703 268	-1 685 467	-1 240 988	-444 479	135,82 %
Resultat	8 711 634	9 535 054	9 618 596	-83 542	99,13 %

Sulatunet

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver: Sulatunet har 28 plassar i bukollektiv. Korttids- og rehabiliteringsavdelinga har 10 korttids plassar, 6 rehabiliterings plassar og 4 rullings plassar. Storkjøkkenet og Omsorgskontoret er også organisert under Sulatunet. Vår visjon er: "Sulatunet – gode opplevingar kvar dag".

Målgruppe: Opphald ved Sulatunet kan tildelast alle, uavhengig av alder.

Langtidsavdelinga har bebuarar i bukollektiv. Målgruppa er dei som har samansette omsorgsbehov som det ikkje er føremålstenleg å dekke med heimetenester.

Korttids-/rehabiliteringsavdelinga gir tilbod til personar som bur heime og som pga. sjukdom eller funksjonssvikt har behov for opphald i ein avgrensa periode eller der pårørande har behov for avlastning.

Storkjøkkenet produserer og leverer mat til Sulatunet, heimebuande, dagsentra og bukollektiva. Kjøkkenet har eigen bil og leverer maten sjølv. Maten blir produsert frå grunnen av. Det blir lagt vekt på å lage tradisjonsmat. Tiltakskontoret har ansvaret for saksbehandling og fakturering for alle avdelingane i omsorgstenesta. Konsulent for funksjonshemma tilhøyrer denne avdelinga. Ho har ansvaret for støttekontakter, avlastningsheimar og anna oppfølging. Konsulent for velferdsteknologi arbeider no med dei nye pasientvarslingsanlegga i bukollketiv aog ved Sulatunet.

Organisering: Eininga er leia av driftseiningsleiar. Dei to pleieavdelingane har kvar sin avdelingsleiar som har ansvar for det sjukepleiefaglege. Det er omlag 16 årsverk sjukepleiarar og 21 årsverk hjelpepleiarar i turnus. Sulatunet har to tilsynslegar, som har ansvaret for kvar si avdeling. Storkjøkkenet er leia av kjøkkensjefen. Avdelingsleiar ved langtidsavdelinga har hatt foreldrepermisjon store delar av året, utan at vi har klart å få vikar i heile stillinga. Dette har ført til at avdelingsleiar ved korttidsavdelinga har fått fleire arbeidsoppgåver. Avdelingslaier ved langtidsavdelinga har sagt opp stillinga si og vi har sett på ein ny måte å organisere leinga ved Sulatunet, som vi håper vil bli betre for tilsette og bebuarar.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- Heve kompetansen på dokumentasjonen
- Gjenomgang av kjøkkendrift
- Auka bruk av velferdsteknologi
- Systematisk bruk av teraphunden

Måloppnåing :

- Vi har hatt 15 opplæringsøkter i bruken av Gerica for dei tilsette ved Sulatunet. Personalet har hatt kompetanseheving spesielt på bruken av tiltaksplanar. Avdelingsleiarane har vore aktive for å lære opp dei tilsette i å dokumentere i Gerica.
- Gjenomgang av kjøkkendrift. Kjøkkenet har arbeidet med å endre middagsmenyen. Vi har no fått ein 9 vekersmeny med vekt på tradisjonsmat. Planen er å innføre lunsj og seinare middag i alle avdelingane ved Sulatunet i 2019.
- Auka bruka av velferdsteknologi. Mot slutten av året starta førebuinga for det nye pasientvarslingsanlegget ved Sulatunet. Vi ser fram til å få tatt dette i bruk i 2019.
- Teraphunden Dexter gir auka livskvalitet for bebuarane og er svært populær blant bebuarane. Han blir brukt til å motivere bebuarane til aktivitet og til å gi dei nærheit. Dexter blir brukt til gruppeaktivitetar. Bebuarane kastar f. eks. ball til han. Andre gangar får bebuarane kose med Dexter eller gå turar med han.

Miljø- og klimatiltak: Alle avdelingane blir oppfordra til å skrive ut tosidig og unngå å skrive ut meir papir enn nødvendig.

AVVIKSFORKLARING

Sulatunet har eit mindreforbruk på kr 1 385 203,- Dette skuldast for det meste større sjukelønnsrefusjon enn budsjettet. Vi har betalt kr. 38 100,- for utskrivingsklare pasientar, men vi har sendt klage tilsvarende 2 liggedøgn. Stillinga som konsulent for velferdsteknologi sto ledig i to måneder. Sjukefråværet har auka med 1,3 % frå 2017 til 2018.

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta				
Type indikator	Norge 2018	K.gr.7 -2018	2017	2018
Korttidsopphald (Gerica)			98	120
Rehabiliteringsopphald (Gerica)			62	62
Dødsfall (Gerica)			25	26
Personar med innvilga støttekontakt			40	41

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
50,9	51,1

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
8,9	10,2

SULATUNET	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	49 162 822	51 234 421	51 349 511	-115 090	99,78 %
Inntekter	-9 048 897	-10 144 858	-8 874 745	-1 270 113	114,31 %
Resultat	40 113 925	41 089 563	42 474 766	-1 385 203	96,74 %

Heimebasert omsorg

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver: Heimesjukepleie, praktisk bistand, psykisk helseteneste for vaksne over 18 år med støttesamtalar/dagsenter, omsorgsløn, BPA, kvardagsrehabilitering, tilvising av transportteneste, rekvirering av enkle hjelpemiddel, tryggleiksalarmar, m.m. Tenestene vert ytt etter vedtak. Kreftkoordinatoren ligg også innunder eininga.

Målgruppe: Tenesta gjeld i utgangspunktet for alle som fyller kriteria for hjelp, uansett alder. Trenden er at stadig fleire yngre søker tenester, og mindre av ressursane går til dei eldre. Forventningane til kva vi kan bidra med aukar frå fleire kantar og sjukdomsbildet vert stadig meir kompleks. Oppgåveforskyvinga frå 2-linja gir oss fleire utfordrande oppgåve som medfører medisinsk behandling i heimen. Arbeidet er variert og utfordrande, men krev stadig opplæring/ kompetansebygging og oppgåvene er meir tidkrevjande. Personalet har ei positiv haldning til utviklinga og vi har god fagkompetanse i eininga. Vi har eit snitt på 60 % med høgskuleutdanna personale, varierande frå 50,7% - 72,13 % på dei ulike avd. 23,3 % av dei tilsette har ei eller fleire vidareutdanningar i tillegg til grunnutdanninga si, alt frå kreftomsorg, psykisk helse og rus, demens, veiledning, spes. ped. fleirkulturell forståing, leiarutdanning, trygg legemiddelhandtering. Det er avvika ulike fagdagar og alle avdelingane nyttiggjer seg nettkursa som ligg tilgjengeleg. Vi har hatt refleksjonsgrupper og interne opplæringar. Psyk.h.t.i har arrangert kurs for pårørande innan rus, Ta tak. Kreftkoordinatoren er bl.a. med på kreftkafe og etterlattekurs i tillegg til å arrangere større fagdagar. Fleire tilsette har gjennomført velferdsteknologi ABC.

Organisering: Eininga har 53,8 årsverk og består av: HBO ytre, HBO indre og psykiatritenesta som er delt i 2 avdelingar: bufelleskapet Molværsvegen 11 og psykisk helseteneste som bl.a. driftar møteplassen og har støttesamtalar i heimane. Kreftkoordinatorstillinga som delvis prosjektstilling kjem i tillegg. Denne koordinerer bl.a. hjelpa rundt enkeltpersonar, tek ansvar for rettleiing og kompetanseheving i einingane og er sentral i arbeidet med etisk refleksjon. Ho er og ein pådrivar i utarbeiding og innføring av palliativ plan i og utanfor kommunen. Nytt for 2018 er at det er lagt til rette for enkel cellegift behandling ved HBO ytre. Heimetenesta ytt tenester 24/7. Forutan samarbeidet med dei andre einingane i omsorg samarbeidar tenesta med bl.a. legekontor, apotek, TBU, ruskonsulent, kommunepsykolog og sjukehus. Tenesta er sterkt pressa på oppgåver, og må bruke mykje tid på indirekte paseintoppgåver. Til meir avansert behandling som vert gjeve, til meir tid krevs det til indirekte oppgåver. I juni flytta HBO ytre inn i nye lokaler ved Stadsnesvegen 9b

MÅLOPPNÅING

Mål:

1. Nok kompetanse og ressursar til oppgåvene
2. Vidareføre kvardagsrehabilitering
3. Vidareføre refleksjonsgruppe
4. Opplæring av nyttilsette m.t.p. palliasjon
5. Velferdsteknologi
6. Utprøving av E-låsar og elektroniske med. dispensere

Måloppnåing:

1. God kompetanse, men slit med å halde rammene pga. stadig nye ressurskrevjande oppgåver.
- 2.- 4. Fungerer greit, men er eit kontinuerleg arbeid. ☺
5. Kartleggingsarbeid, fleire gjennomfør ADC opplæring ☺
6. P.g.a. skifte av fagkonsulent og andre pressande oppgåve for den nyttilsette i stillinga vart dette satt på vent til bl.a. varslingsannlegga er på plass. ☺

Miljø- og klimatiltak:

EL-bil

AVVIKSFORKLARING

Eininga gjekk med overforbruk også i 2018. Dette skuldast bl.a. det stadig aukande presset på tenestene på fleire område. Vi har fleire med omfattande behov for hjelp som ønsker å bu heime, dette er ikkje tenestene våre dimensjonert for. Sjukehusa overfører stadig fleire medisinske oppgåver til kommunen.

Vi har måtta innvilga omfattande lov-pålagde BPA teneste utan å få tilført friske midlar.

Tenestene prøver å legge til rette for terminalpleie i heimane så langt råd. Vi har opparbeida oss god kompetanse og får gode tilbakemeldingar frå brukarar og pårørande.

* I oktober fekk tenesta ansvar for eit nytt ressurskrevjande akuttiltak /sikringstiltak som medførte ressursauke på 7,6 årsverk på budsjettet frå 2019. For å klare å rekruttere nok personell vart det prøvd ut langturnus, så langt er dette vellykka for både personalet og brukar.

Multidose i tillegg til bruken av Gerica mobil pleie for rapportering, har letta arbeidet for pleiarane, og kvalitetssikrar tenestene. Systema kan byggas ut med fleire modular, bl.a. med e-lås, dette fekk vi midlar til men fekk ikkje starta opp arbeidet i 2018 pga. kapasitetsproblem. Heimetenesta har alltid hatt eit godt arbeidsmiljø, og sjølv om personalet er slitne er det lite turnover på stillingane. Dei er svært fleksible og løysingsorienterte for å få kvardagen til å gå rundt. Dessverre har sjukefråværet auke i takt med arbeidspresset. Vi har nytta byrå for å sikre forsvarleg drift ved behov for ekstrainnleie og lengre fråvær/vakansar. Mange pårørande gjer ein stor innsats for sine heime, og vi er heilt avhengig av at dette samarbeidet fungerer godt for å kunne gje brukarane eit best mogleg tilbod.

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018 *
53,8	53,8

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
7,4	9,1

Heimetenester	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	49 123 427	52 240 264	48 637 436	3 602 828	107,41%
Inntekter	-3 914 639	-4 327 676	-2 643 375	-1 684 301	163,72 %
Resultat	45 208 788	47 912 588	45 994 061	1 918 527	104,17%

Bu- og aktivitetstenesta

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver: Praktisk bistand, personleg hjelp og målretta miljøarbeid i heimen. Sysselsetting, aktivisering og opplæring ved arbeidssenter/dagsenter. Avlasting i institusjon. Privat avlasting for brukarar over 18 år.

Målgruppe: Personar med nedsett funksjonsevne. Vaksne som har behov for bistand i eigen heim, personar med behov for tilrettelagt arbeid/sysselsetting, barn der foreldra har krav på avlasting, personar over 18 år som bur i lag med foreldra der foreldra har krav på avlasting.

Organisering: Eininga er organisert i avdelingane Nymarkvegen, Bergarden og Geilneset som i hovudsak tilbyr heildøgns omsorg til personar som bur i nærleiken av fire personalbasar. I tillegg gir avdelingane bistand til personar med nedsett funksjonsevne som bur spreidd i Langevåg. Bu- og aktivitetstenesta (heretter BUA) består og av avdelinga Molvær senter som er ei produksjonsverksemd for rundt 25 personar med nedsett funksjonsevne. Eininga har og ansvar for avlastningsbustaden for barn (Geilneset 9), barnebustad og privat avlasting til brukarar over 18 år.

Eininga sin visjon er: Vi ser den enkelte.

MÅLOPPNÅING

Mål:

1. Oppfylle lovverkets krav til høgskuleutdanna personale i avdelingane.
2. Betre kompetanse hos dei tilsette når det gjeld brukarar med utfordrande åtferd.
3. Ei samkyrd eining som driv til det beste for brukarar og tilsette.

Måloppnåing :

1. I 2018 har 4 tilsette hatt delvis permisjon for å ta deltids bachelor utdanning i vernepleie (4 årig utdanning), 2 tilsette er under helsefagarbeidarutdanning. Eininga har og hatt fleire studentar.

BUA har både alternativ turnusordningar med langvakter og ordinære turnusordningar for å kunne tilby varierte arbeidstidsordningar for å rekruttere og behalde kvalifiserte arbeidstakarar. Turnusordningar med langvakter har ført til fleire kvalifisert søkjarar til stillingar. Tiltak der det er krav til helse og sosialfagleg høgskuleutdanning er framleis ikkje oppfylt.

2. Bua har mange og omfattande utdanningspermisjonar . I tillegg vert det satsa på interne prosjekt og intern opplæring/kurs. Dette og e-læringskurs har vore viktig for å gjennomføre naudsynt opplæring og for å nå ut til fleire tilsette.

Eininga si satsing rundt førebygging av tvang/makt fortsatte i 2018 og vil vere eit fokusområde i det vidare arbeidet dei neste åra.

Tilskotet frå Helsedirektoratet til prosjektet «Dropp inn – ikkje ut» som er eit aktivitetstilbod på dagtid til brukarar med utfordrande åtferd blei vidareført i 2018. Sentrale personar med ansvar for prosjektet har hatt permisjon. Prosjektet har såleis ikkje vore evaluert i perioden. Brukargruppa nyttar seg av tilbodet på Molvær senter.

3. Året har vore prega av mangel på leiarar i eininga. Bergarden og Geilneset har fått på plass nye avdelingsleiarar. Einingsleiar slutta 1. september. Ny leiar tek til på nyåret 2019.

Agenda kaupang blei engasjert fot å gjere ein djupare analyse av pleie og omsorg. Her er det blant anna foreslått midlar til nye og meir tilrettelagte bustadar for personar med spesielle utfordringar. Mangel på eigna bustadar gjer at vi ikkje får drifte like kostnadseffektivt som vi ynskjer.

Miljø- og klimatiltak: El- bil.

AVVIKSFORKLARING

Fylkesmann gjennomførte i 2018 tilsyn i avdelingar med vedtak etter HOTJL Kap.9. Tilsynet medførte pålegg om auka bemanning i eit av tiltaka i Bergarden. Fylkesmann har vidare gitt pålegg om auka kompetanse/ opplæring i Helse og omsorgstenestelova kapittel 9.

Eininga syner eit stort overforbruk i 2018 noko som i hovudsak skyldast at vi frå juni 2018 måtte leige inn ekstra nattevakt ved Bergarden. Stillinga blei ikkje finansiert. I tillegg yter Geilneset 9 fast avlastning til tre born. Tilbodet er lovpålagt, men ikkje finansiert. Overforbruket her skyldast at det ikkje er tilstrekkeleg budsjettdekning til å drifte avlastningstiltaka. Ei av hovudutfordringane i eininga er finansiering av lovpålagte søknader om tenester, samt auka behov og endringar i ressurskrevjande tiltak. Tiltak som er lovpålagt må tilførast midlar på budsjettet sjølv om ein er midt i budsjettåret.

Bua har vidare eit overtidsbruk grunna høgt sjukefråvær. Overtidsbruken er spesielt stor i avdeling Bergarden der bebuarane er særskilt avhengig av kjent og kompetent personale. Sjukefråværet og overforbruket må sjåast i samanheng med at det over langt tid vert nytta vikarbyrå og vikarar i staden for å tilsette i stillingar då vi ikkje har budsjettdekning. Det medfører forskyving, overtidsbruk og bruk av feil kompetanse, i strid med eininga sine mål.

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2018	2019
69,9	74,29

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
7,2	11,76

BUTENESTA	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Awik	Forbruk i %
Utgifter	58 831 279	66 628 949	63 374 897	3 254 052	105,13 %
Inntekter	-3 011 526	-4 987 216	-2 506 186	-2 481 030	199,00 %
Resultat	55 819 753	61 641 733	60 868 711	773 022	101,27 %

Bukollektiva

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver: Styrking av sjølvkjensle for eldre med samansett sjukdomsbilete står i fokus, samt tryggheit og trivsel. Målet vårt er å gje bebuarane eit individuelt tilpassa tilbod ved å nytte eigne ressursar for å meistre kvardagen.

Erindringssenteret og ein sansehage nær avdelingane er meint å gjenskape tapte kjensler og minner, samt vere ei kjelde til aktivitet heile året. Demensteamet tar kognitive tester med tanke på tidleg diagnostisering i nært samarbeid med fastlege. Vi tar heimebesøk samt held pårørandeskule og samtalegrupper for pårørande til personar med sjukdommen demens. I 2018 systematiserte vi tilbodet «Aktivitetsven» for dei med sjukdomen demens.

Målgruppe: Tre av bukollektiva er spesielt tilrettelagt for personar med sjukdomen demens. Målgruppa ved dei andre to er hovudsakeleg eldre med samansett sjukdomsbilete, som ikkje lenger klarer seg i eigen bustad eller i omsorgsbustad. Erindringssenteret er dagsenter for eldre med sjukdomen demens. Dagsenteret for eldre er for dei som treng ein sosial møteplass.

Organisering: Driftseininga Bukollektiva ligg i Langevåg sentrum. Eininga består av 2 dagsenter og 5 bukollektiv. Det er til saman 42 bueingar. Driftseiningseiar har ansvar for budsjett, personale og helsehjelpa som ytes i Bukollektiva. Fagleiar tar seg av organiseringa av dagsentra. Ved bukollektiva er det avdelingsleiarar som har det sjukepleiefaglege ansvaret. Alle bukollektiva er døgnbemanna. I staben av tilsette er det assistentar, omsorg- og helsefagarbeidarar, aktivitørar, vernepleiar og sjukepleiarar.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- Velferdsteknologi i heile eininga.
- Vidareføre Samtalegrupper, Pårørandeskule og «Kafe» for pårørande.
- God informasjonsflyt internt og dokumenteringa i Gerica.
- Refleksjon.
- Arbeide for eit Demesvenleg samfunn.
- Starte opp arbeidsgruppa «Aktivitetsven».

Måloppnåing :

- Velferdsteknologi er under installering i heile eininga.
- Pårørande har tilbod om sSamtalegrupper, Pårørandeskule og «Kafe» mm.
- God informasjonsflyt er betra for alle tilsette og i Gerica.
- Refleksjon er delvis innført i avdelingane.
- Tilbodet «Aktivitetsven» er etablert.
- Demesvenleg samfunn; blir etablert arbeidsgruppe i 2019.

Utfordringar: 2018 har vore prega av oppgradering av møbler og anna interiør, samt oppussing av nedslitte bebuarrom ved dei gamle bygga i Bukollektiva. Nybygget M17 er no i god drift og alle begynner «å finne sin plass». Begge dagsentra, som har flytta til nye lokaler, i er også tilbake til normalen ang. antal brukarar.

Dei eldre bur lenge heime og er skrøpelege når dei søker omsorg og bustad hos oss i Bukollektiva. Ved bukollektiva Molværsv. 15/17/19 og Sloghaugv. 28 bur eldre som treng trygging heile døgnet. Dei fleste bur her heile livsløpet. Det er stor forskjell på forma til dei eldre. Nokre greier mykje sjølve, men dei fleste treng hjelp til det meste. Vi utfører terminalpleie og stell i seng, samtidig som andre brukarar vandrar rundt omkring og vil ut på tur, andre opptre aggressivt. Etter sjukehusopphald kjem dei eldre rett heim til leilegheita si i Bukollektiva og på kort varsel må personalet takle nyopererte beinbrot, palliasjon, ny behandling og samansette diagnoser. Det er ei utfordring å greie å halde tritt med utviklinga i tenesta og etablere rett kompetanse. For å trygge tilsette gir vi opplæring etter kvart som det trengs gjennom e-læring, kurs, fagdagar og tett, dagleg oppfølging ved leiarar. Dagsentra har brukarar som treng lang tid for å forflytte seg, noko som kan gi utfordringar i logistikken for drosja som skal hente og bringe dei eldre til og frå sentra.

Nokre tilsette har gått av for alder og nye er tilsett. Vi har i 2018 hatt personar frå NAV i språk- og arbeidspraksis og fleire på observasjonspraksis, samt helsefagarbeidar lærlingar.

Sjukefråveret i 2018 var 12,6%. Vi arbeidar kontinuerleg med å få opp nærværet, men alvorleg sjukdom greier vi ikkje å gjere noko med. Eigenmelding 1,5% og langtids sjukmeldingar er på 11%.

Det er god trivsel ved Bukollektiva. Leiargruppa samarbeidar godt og alle tilsette tar utfordringane greitt år etter år.

Miljø- og klimatiltak:

Vi kildesorterer avfallet. Vi brukar mindre papirkopiar. Vi arver møbler frå andre einingar.

AVVIKSFORKLARING

Resultatet i 2018 viser meirforbruk. Vi flytta inn i nybygget M 17 utan at nattevakt var budsjettet. Behovet for nattevakt er der framleis. Fleire tilsette har vore langtidsjukmeldte. Grunna mangel på kvalifiserte vikarar nyttar vi vikarbyrå for å få kontinuitet og forsvarleg drift. Vi har mottatt meir i refusjonar frå NAV enn budsjettet.

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
45,35	45,35

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
2,3% + 7,4% = 9,8%	1,5% + 9,5% = 11%

	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	34 210 882	40 760 024	37 121 730	3 638 294	109 %
Inntekter	-2 282 991	-2 983 573	-1 100 400	-1 883 173	271 %
Resultat	31 927 891	37 776 451	36 021 330	1 755 121	104 %

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver:

Generelt førebyggjande arbeid
Opplysning, råd og rettleiing
Kvalifiseringsprogram
Stønad til livsopphald
Gjeldsrådgjeving
Mellombels husvære
Buretleiing
Oppfølging av rusmisbrukarar
Mottak og arbeidsretta oppfølging av vaksne flyktingar

Målgruppe:

Alle som har opphald i kommunen og som kjem inn under formålet til Lov om sosiale tenester i NAV der det overordna målet er å være et sikringsnett for dei mest vanskelegstilte, samt ivareta viktige velferdsoppgåver.

Personar utan økonomiske rettar
Oppfølging av personar med nedsatt arbeidsevne (KVP)
Gjeldsrådgjeving
Rusmisbrukarar
Flyktingar

Organisering:

Nav Sula hadde i 2018 totalt 16 faste årsverk, derav 9 statlige og 7 kommunale.

Miljø- og klimatiltak:

Det er ikkje sett i verk nye tiltak i 2018.

MÅLOPPNÅING

Mål:

Antal mottakarar av økonomisk stønad som hovedinntekt over 26 veker < 2
Antal mottakarar av økonomisk sosialhjelp under 25 år < 2
Andel gjeldsrådgjevingssaker med varig eller midlertidig løysing > 80%
Andel flyktinger i arbeid eller aktivitet etter endt introduksjonsprogram > 80%
Andel rusmisbrukarar med individuellplan/annen tiltaksplan > 80%
Gjennomsnittleg stønadslengde øk. Sosialhjelp < 3

Måloppnåing :

Andel sosialhjelpsmottakarar i Sula er 0,7. Ingen langtidsmottakarar av sosialstønad som hovedinntekt. I snitt mottok 1 sosialhjelpsmottakar under 25 år stønad pr. mnd.
Gjennomsnittleg stønadslengde sosialhjelp var 2,17 månader. Gjeldsrådgjevingstenesta hadde varierende oppfølging i 2018. Alle flyktingar får tilbod om å delta på introduksjonsordning og arbeidsretta oppfølging. Nesten alle (98%) av flyktingane er i arbeid eller aktivitet etter endt introduksjonsprogram. Nesten alle av rusmisbrukarane som var aktuelle for arbeid hadde arbeidsretta oppfølging, dvs. at dei har oppfølging i høve til arbeid, tiltak eller avklaring av arbeidsevne. Alle som er i arbeidsretta aktivitet har ein aktivitetsplan.

AVVIKSFORKLARING

Resultatet for 2018 viser eit mindreforbruk på kr. 2 763558. Mindreforbruket gjeld i hovudsak integreringstenesta, men også utbetalingar til sosialhjelp og Kvalifiseringsprogram.

NAV	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	16 796 678	17 156 007	18 414 978	-1 258 971	93,16 %
Inntekter	-4 382 408	-2 494 587	-990 000	-1 504 587	251,98 %
Resultat	12 414 270	14 661 420	17 424 978	-2 763 558	84,14 %

		Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta							
Type indikator. Kjelde Kostra	Norge u Oslo	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	
Tal sosialhjelpsmottakarar (faktisk)	..	55	65	73	59	52	56	51	
Andel sos.hjelpsmott iht innb. (%)	2,6	0,6	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	
Gj.snittleg stønadslengde, (mnd)	..	2,17	2,25	2,6	2,56	2,6	2,8	2,7	

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
7	7

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt) stat og kommune	
2017	2018
6,5%	7,37%

Helseavdelinga

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver: Helseavdelinga består av:

Primærlegetenesta som skal vere med å støtte opp under ei best mogleg folkehelse i kommunen. Dette inkluderer fastlegeordning og legevakt. Legane har òg offentlig legearbeid som tilsynslege, helsestasjonslege, smittevern, miljøretta helsevern og andre rådgjevande oppgåver.

Rehabiliteringstenesta inkl kvardagsrehabilitering skal gje tilbud til personar som har trong for rehabilitering/habilitering i alle aldrar. Ein skal vere ei synleg teneste for innbyggjarane i Sula og syte for at personar med mellombels eller varig nedsett funksjonsevne, aukar eller opprettheld funksjonsevna.

Folkehelsekoordinator skal ha fokus på det førebyggjande arbeidet i heile kommunen.

Vidare skal tenestene medverke til å gjere det offentlege rom tilgjengeleg for alle.

Kommunepsykolog vil saman med psykiatriteamet i kommunen utgjere kommunen sitt kompetansemiljø innan psykisk helsearbeid.

Målgruppe: Primærlegetenesta skal tilby alle som ønskjer fastlege i Sula tilbud om dette. Ved akutt alvorleg sjukdom vil alle som oppheld seg på Sula få legehjelp.

Rehabiliteringstenesta er for personar som har trong for rehabilitering/habilitering av ulik årsak.

Kommunepsykolog er for personar / familiar som slit eller står i fare for å slite psykisk.

Folkehelsekoordinatoren for alle.

Organisering: Primærlegetenesta er fordelt på Vågen Legekontor, ein solo praksis og kommunelegekontoret som har 6 fastlegar og turnuslege. Vi har interkommunal legevakt på kveld, helg og natt som held til like ved sjukehuset i Ålesund. Sula støttar også det interkommunale overgrepsmottaket.

Kommunepsykologen har kontor på kommunelegekontoret
Rehabiliteringstenesta samt folkehelsekoordinatoren held til i lokale ved Sulatunet.

MÅLOPPNÅING

Mål:

1. Større lokale til kommunelegekontoret.
2. Vidareføre kvardagsrehabilitering i eigen regi.
3. Starte opp med tilbud om heimesøk til 80+
4. Styrke det tverrfaglige samarbeide i helseavdelinga.
5. Styrke den elektroniske kommunikasjonen mellom helseavdelinga, brukarar og samarbeidspartnarar.

Måloppnåing:

- 1: Ombygging av lokala til kommunelegekontoret starta i nov'18 og ein har no tatt i bruk heile etasjen og fått gode lokalar.
- 2: Kvardagsrehabilitering er blitt eit fast tilbud og ein jobbar kontinuerleg med forbetring av rutinar og få alle tenesteytarar til å tenke på dette som første val.
- 3: 29 av 39 åttiåringar takka ja til tilbodet om heimesøk. Hovudmålet var å fremme tryggleik og mestring hjå heimebuande eldre. Alle var positive til å få ein informasjonsperm frå kommunen. Godt utgangspkt. for dialog ved seinare behov.
- 4: Samarbeidet er blitt betre, men må jobbast kontinuerleg med for å oppretthalde dialogen.
- 5: Den elektroniske kommunikasjonen er blitt betre på alle områder, men må haldast ved like og utviklast.

Miljø- og klimatiltak: Vi har kildesortering og temperatur-regulering gjennom døgnet. Gjennom elektronisk kommunikasjon sørger ein for minst mulig bruk av papir.

AVVIKSFORKLARING

Helseavdelinga har eit meirforbruk på utgifter, men ein har også meir inntekter enn budsjettert, noko som gjer at eininga får eit mindreforbruk totalt. Meirforbruket heng saman med bl.a. oppgradering av utstyr i både rehabiliteringstenesta og på legekontoret. Eininga har også hatt eit høgt sjukefråvær i 2018 noko som har gitt auka sjukelønsrefusjonar.

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta					
Type indikator: kjelde henta frå SSB	S-2018	S-2017	k.gr7-18	K.gr.7 -17	Noreg 2018
Netto driftsutgifter i % av kommunen samla netto driftsutgift	4,2	4,2	4,6	4,5	4,8
Antal legeårsverk pr. 10.000 innb.	8,5	8,5	9,8	9,8	11,3
Antal fysioterapiårsverk pr. 10 000 innb.	7,2	6,8	8,5	8,6	9,5

Årsverk iht. stillingsbudsjett	
2017	2018
14,07	14,12

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
3,8	5,6

	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	19 035 312	20 468 704	19 740 842	727 862	103,69 %
Inntekter	-3 670 188	-3 873 735	-2 783 920	-1 089 815	139,15 %
Resultat	15 365 124	16 594 969	16 956 922	-361 953	97,87 %

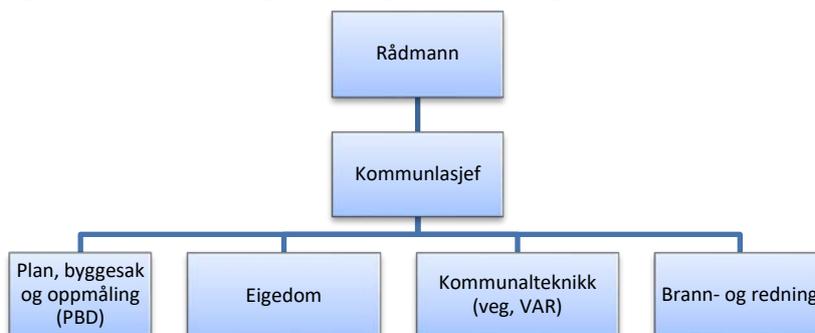
Tenesteområde teknisk sektor

Skildring av tenesteområdet:

Teknisk sektor omfattar einingane Plan, byggesak og oppmåling, Kommunalteknikk og Eigedom i tillegg til avdeling for Brann og redning. Sektoren har ansvar for eit vidt spekter av tenester retta mot innbyggjarar, bedrifter og andre kommunale einingar.

Organisering/ressursar:

Tenesteområdet er organisert med fire einingar/avdelingar som vist i figuren under.

Samleoversikt for stillingsheimlar innan teknisk sektor	2018	2017	2016
Sum (årsverk):	34,13	33,58	33,13
Leiling	1,00	1,00	1,00
Plan, byggesak og oppmåling	7,00	7,00	8,00
Eigedomsforvaltning	14,40	14,40	13,20
Kommunalteknikk	10,00	10,00	10,00
Brann og ulukkesvern	1,73	1,18	0,93

Tenesteområdet teknisk sektor er organisert under fagutval for teknisk sektor og under planutvalet.

Kommunalsjef er møtesekretær for hovudutva for teknisk sektor (TEO).

Teknisk sektor er regulert av mange lover og forskrifter. Det er lagt inn nærmare omtale under kapitla for kvar driftseining/avdeling. Kapitla innhald og nærmare omtale av mål og resultat for 2018.

Kommunalsjefen har overordna koordinerings-ansvar for tenesteområdet og rapporterer administrativt til rådmannen.

Kostra 2018:

Oversikt over kostratal for Sula kommune og kommunegruppe 7 er som følgjande:

Tenesteområde teknisk sektor

Type indikator (Kostratal)	Noreg/k.gr7 2018	Sula 2018	Sula 2017	Sula 2016	Sula 2015
Vannforsyning					
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	2 890	2 952	2 550	2 738	2 632
Tilknytningsgebyr vann (ekskl. mva) - én sats (gjelder rapporteringsåret+1)	7 469	12 500	10 000	10 000	10 000
Avløp – tømming og rensing					
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret +1)	4 389	6 204	4 972	4 479	4 003
Tilknytningsgebyr avløp - én sats (gjelder rapporteringsåret +1)	8 575	12 500	15 000	15 000	15 000
Avfall – tømming og gjennvinning					
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	2 451	2 876	2 776	2 618	2 575
Årsgebyr for septiktømming - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	1 645	1 070	1 188	1 293	1 277
Forebygging av brann					
Årsgebyr for feiing og tilsyn (gjelder rapporteringsåret +1)	396	410	410	402	396
Eiendomsforvaltning samlet					
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger, konsern	4 818	3 042	2 833	2 712	2 837
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konsern	133	79	60	75	98

Sula kommune har også i 2018 låge kostnader knytt til eigedomsforvaltning samanlikna med gjennomsnitt i kommunegruppe 7. Dette har mellom anna samheng med relativt lite samla areal for formålsbygg (til dømes skulebygg). Dei kommunale gebyra for avlaup og vatn har auka frå 2017 til 2018. Det er størst skilnad mellom gebyr for avlaup i Sula kommune og kostragruppe 7. Skilnaden skuldast i hovudsak investeringar på leidningsnettet og planlagt investering i nye/nytt renseanlegg i samsvar med kommunedelplan. Gebyr for vatn ligg litt over gjennomsnitt for kommunegruppe 7. Sula kommune kjøper vatn frå Ålesund kommune og gjeldande avtale varer fram til 2020. Gebyr for renovasjon (avfallsteneste) ligg noke over gjennomsnitt for kommunegruppe 7. Tenesta vert utført i regi av det interkommunale avfallsselskapet ÅRIM.

Kompetanse:

Det vert vurdert som gjennomgåande god kompetanse hos tilsette innan teknisk sektor. Når det gjeld driftspersonellet har mang fagbrev og lang erfaring. Administrativt har fleirtalet høgskuleutdanning på bachelornivå. Dei tilsette viser samla god interesse og vilje til å delta på kurs og fagsamlingar for å auke eller halde eigen kompetanse vedlike. Dette er særst viktig i høve både lovverk og evne til å ta i bruk til dømes nye digitale verktøy og tekniske løysingar.

Utvikling og kvalitet:

Det er god vilje til å vidareutvikle tenestene innan teknisk sektor og til å ta i bruk ny teknologi og metodar. Arbeidet med å legge til rette for å ta i bruk nye løysingar som skal gje meir og betre informasjon til brukarar vert vidareført. Slike system vil betre kvaliteten på tenestene og være til god støtte i den daglege drifta. Den største utfordringa i høve å drive utviklingsarbeid har også i 2017 vore tilgjengelig tid/kapasitet i administrasjonen.

Arbeidsmiljø:

Sjukefråværet i teknisk sektor samla er på 5,78% i 2018. Dette er en auke frå 2017 (litt over 3,4%). Nivået er framleis akseptabelt i høve mål på maksimalt 8%, men det er likevel grunn til å fokusere på å legge til rette for auka nærvær. Tiltak er viktig både i høve økonomi og i høve trivsel for den enkelte.

Ressursinnsats og avviksforklaring:

Omtale av ressursbruk og avvik er teken inn i tilknytning til kapitla for driftseiningane.

Måloppnåing:

Omtale av måloppnåing og avvik er teken inn i tilknytning til kapitla for driftseiningane.

Tenesteområde teknisk sektor

Eigedom

Skildring av tenesta

Oppgåver: Eininga har ansvar for byggforvaltning med drift av kommunens bygningsmasse (herunder reinhald, vaktmeistertenester, vedlikehald, energistyring, utleigebustadar m.m) samt ansvar for nye bygg under planlegging og oppføring. Driftseininga har i tillegg ansvar for park og kyrkjegardsdrift.

Visjonen til eininga er: "Vi gjer kvardagen lettare".

Målgruppe: Målgruppa for Eigedom er alle brukarar av kommunale bygg og anlegg. I målgruppa finn vi slik både andre einingar med tilsette, barn, skuleelevar, lag og foreningar og innbyggjarar generelt.

Organisering: Driftseining for Eigedom er del av teknisk sektor og har vaktmeisterkorps, park og grønt-avdeling i tillegg til merkantilstilling, byggingeniør og arbeidsleiar.

Måloppnåing

Mål

- Eininga skal skape eit godt samarbeid og eit arbeidsklima prega av kreativitet, positiv tenking, tryggleik og tillit. Eininga skal også vise respekt i kommunikasjon, samhandling og omtale i møte med kollegaer og andre faggrupper. I tillegg skal alle tilsette vere lojal overfor oppsette planar/aktuelle vedtak og kollegaer.
- Eininga skal yte service og ha ein kvalitet på arbeidet som ikkje gjev grunnlag for klagar. Eininga skal vere ein tilretteleggjar og ressurs for andre kommunale einingar og tilsette. Informasjon og høg grad av servicemotivasjon blant tilsette i eininga skal vere med på å fremje den gode dialog mellom avdelinga og brukarar av bygg og anlegg.
- Alle tilsette skal ha dei nødvendige verkty for å utføre arbeidet sitt på ein god måte.
- Alt arbeid skal bygge på god forvaltningsskikk/–etikk. Dette betyr at alle tilsette skal opptre ærleg og opne i all si verksemd.
- Eininga skal arbeide innanfor lovverket. Dei mest sentrale lovane for eininga er; Arbeidsmiljølova, plan- og bygningslova og husleigelova.
- Eininga skal gjennomføre arbeid etter politisk godkjende planar og innanfor økonomiske rammer sett av kommunestyret.

Måloppnåing :

- Vi ser at dei tilsette generelt har god vilje til å bidra til eit positivt arbeidsmiljø og samarbeid i eininga. Det er stort fokus på å arbeide rasjonelt og å nytte tildelte ressursar best mogleg.
- Arbeidsmengda på avdelinga er stor. Det har også i 2018 vært ei utfordring å gjennomføre større investeringar parallelt med dagleg drift.
- Dei tilsette har i stor grad høg kompetanse (formell og realkompetanse). Avdelinga har eit omfattande lovverk som ein må forhalde seg til, det er difor naudsynt at alle tilsette får halde seg oppdatert gjennom kurs og annan kompetansebygging. Dette prøver vi å legge til rette for.
- Dei tilsette har god etikk og er ærlege og opne i sitt arbeid.

Miljø- og klimatiltak:

Det er i 2018 ikkje gjennomført særskilde nye miljø- og klimatiltak, men nye bygg verkar positivt inn på mellom anna energiforbruk.

Stillingsressursar

Tenesteområde teknisk sektor

Årsverk Eigedom		
2018	2017	2016
14,4	14,4	13,4

Eigedom fikk tildelt ei ny vaktmeisterstilling i 2017, men med tilsetningsstopp fram til 1. juli. I tillegg til dei faste stillingane har eininga i heile 2017 hatt ein medarbeidar i vaktmeisterkorpset etter avtale med NAV.

Sjukefråvær

Sjukefråvær Eigedom		
2018	2017	2016
8,59%	2,68%	7,9%

Sjukefråværet har auka frå 2017 til 2018 og ligg over mål på 8%. Langtidssjukefråvær som er legemeldt utgjer omtrent 70% av samla sjukefråvær. Driftseininga har fokus på oppfølging og tiltak så langt praktisk mogleg for å legge til rette for større nærvær og at sjukemeldte kan komme tilbake i jobb snarast råd.

Økonomi

EIGEDOM	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	38 525 833	34 162 419	31 414 344	2 748 075	108,75 %
Inntekter	-27 600 163	-24 170 415	-20 322 000	-3 848 415	118,94 %
Resultat	10 925 670	9 992 004	11 092 344	-1 100 340	90,08 %

Rekneskap for 2018 viser eit mindreforbruk på kr. 1 100 340,-. Mindreforbruket skuldast i det vesentlige postar knytt til drift av Park og grøntavdelinga. Forklaring på mindreforbruket er i stor grad knytt til at det er ikkje leigd inn sommarvikarar, men kjøpt tenester frå Sula bedriftsteneste, og samla lønns og sjukelønnsrefusjonar på kr. 523 000,-.

Kommunalteknisk

Skildring av tenesta

Oppgåver

Eininga har ansvar for kommunaltekniske tenester som veg, vatn, avlaup, renovasjon, slam og feiing. Oppfølging i høve forureining ligg og til Kommunalteknikk. Eininga vedlikeheld, prosjekterer og utfører alt innanfor VVA etter rammer som vert gitt av kommunestyret.

Visjonen til eininga er: "Vi gjer kvardagen lettare".

Målgruppe

Målgruppa for Kommunalteknikk er alle kommunens innbyggjarar (inkludert hushaldningar), bedrifter, lag og foreningar.

Organisering

Tenesteområde teknisk sektor

Kommunalteknikk er del av teknisk sektor. Eininga har ei driftsavdeling med ansvar for daglig drift og vedlikehald av veg, vatn og avløpsanlegg i tillegg til einingsleiar og ingeniørar.

MÅLOPPNÅING

Mål

- Eininga skal skape eit godt samarbeid og eit arbeidsklima prega av kreativitet, positiv tenking, tryggleik og tillit. Eininga skal også vise respekt i kommunikasjon, samhandling og omtale i møte med kollegaer og andre faggrupper. I tillegg skal alle tilsette vere lojal overfor oppsette planar/aktuelle vedtak og kollegaer.
- Eininga skal yte service og ha ein kvalitet på arbeidet som ikkje gjev grunnlag for klagar. Eininga skal vere ein ressurs for andre kommunale einingar og innbyggjarane i Sula skal kunne søke råd og hjelp i spørsmål som vedkjem eininga. Informasjon og høg grad av servicemotivasjon blant tilsette i eininga skal vere med på å fremje den gode dialog mellom avdelinga og ålmenta.
- Alle tilsette skal ha dei nødvendige verkty for å utføre arbeidet sitt på ein god måte.
- Alt arbeid skal bygge på god forvaltningsskikk/–etikk. Dette betyr at alle tilsette skal opptre erleg og ope i all si verksemd.
- Eininga skal arbeide innanfor lovverket. Dei mest sentrale lovane for eininga er; Arbeidsmiljølova, Veg-/ vegtrafikklova, Forureiningslova, Vassressurslova, vass- og kloakkavgiftslova, matlova samt plan- og bygningslova.
- Eininga skal gjennomføre arbeid etter politisk godkjende planar og innanfor økonomiske rammer sett av kommunestyret.

Måloppnåing

- Vi ser at dei tilsette har fokus på å bidra til eit positivt arbeidsklima og samarbeid i eininga. Det er stort fokus på å arbeide rasjonelt og å nytte tildelte ressursar best mogleg.
- Arbeidsmengda på avdelinga er generelt stor. Dette har samanheng med gjennomføring av relativt store investeringar (særleg avlaupsanlegg) og fokus på god drift.
- Planlagte investeringar for 2018 er i stor grad gjennomført med unntak av realisering av avløpsrensaneanlegg.
- Dei tilsette har i god kompetanse (formell og realkompetanse).
- Avdelinga har eit omfattande lovverk som ein må forhalde seg til samstundes som det er viktig å ta i bruk ny teknologi og nye verktøy for å gi gode tenester på ein rasjonell måte. Å legge til rette for kompetanseutvikling for dei tilsette i eininga er difor viktig.
- Dei tilsette har god etikk og er ærlege og opne i sitt arbeid.

Miljø- og klimatiltak:

Det er grunn til å framheve arbeidet med sanering av direkteutslepp av avløpsvatn som eit viktig miljøtiltak. Arbeidet med sanering av vesentlige direkteutslepp ser ut til å kunne ferdigstillast før frist i vedteken kommunedelplan for avløp. Det er gjennomført eit midlertidig tiltak med slamavskillar på Sunde i påvente av at felles avløpsrensaneanlegg med Ålesund kan settast i drift. Separering av avløpsvatn og overflatevatn er og eit viktig miljøtiltak ut frå redusert energibruk (volum som skal pumpast og handsamast i rensaneanlegg vert sterkt redusert).

STILLINGSRESSURSAR

Kommunalteknikk har i 2018 nytta alle stillingsheimlar.

Årsverk Kommunalteknisk		
2018	2017	2016
10,0	10,0	10,0

Tenesteområde teknisk sektor

SJUKEFRÅVÆR

Sjukefråvær driftseining for Kommunalteknikk		
2018	2017	2016
4,26%	1,50%	1,5%

Sjølv om det er en auke i sjukefråvær frå 2017 er samla fråvær lågt. Driftseinga vil framleis ha fokus på oppfølging og tilrettelegging for nærvær og at sjukmeldte kan komme tilbake i jobb snarast råd.

Økonomi

Kommunalteknisk og fellesstyring	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	14 527 009	14 912 200	13 796 516	1 115 684	108,09 %
Inntekter	-9 514 633	-9 146 113	-6 978 984	-2 167 129	131,05 %
Resultat	5 012 376	5 766 087	6 817 532	-1 051 445	84,58 %

Resultat viser mindreforbruk på kr. 1 051 445 som utgjør $\approx 15\%$ av budsjett. Det er grunn til å kommentere følgjande i høve resultatet:

Ansvar 51120 Kommunalteknisk administrasjon:

Fordelte utgifter (16900, inntekt) er 1,3 mill høgare enn budsjettet. Overføring til fylkeskommune (14300) var budsjettet med 426.000kr vedr Furnesvegen, men her er det ikkje utgiftsført noko.

Ansvar 52010 Kommunale vegar:

Fordeling etter timeliste (12303) er 668.000kr over budsjett. Kjemikalar og vegsalt (11205) er 86.000kr over budsjett. Elektrisk kraft (11800) er 127.000kr over budsjett. Kjøp av vedlikehald (12301) er 110.000kr over budsjett. Det som er under budsjett er snøbrøyting (12302) 330.000kr under budsjett og refusjon frå staten (Statens vegvesen) på 263.000kr.

Ansvar 61120 Avløpsnett:

Kjøp av vedlikehald (12301) er 1,4 mill under budsjett. Materialar (12500) er 900.000kr under budsjett. Inntekter er 300.000kr over budsjett. Arbeid fordelt etter timeliste (12303) er 700.000kr over budsjett. Kjøp av andre tenester er 380.000kr over budsjett. Avvik i forhold til sjølvkostanalysa skuldast kapitalkostnad (kalkylerente)

Brann og redning

Skildring av tenesta

Oppgåver: Brann og redningstenesta har som oppgåve å forebygge skader og å sikre live, helse og verdiar i Sula kommune.

Målgruppe: Målgruppa for Brann og redning er alle kommunens innbyggjarar, bedrifter, lag og foreningar.

Organisering: Brann og redning er ei sjølvstendig avdeling i teknisk sektor med brannsjef som beredskaps- og administrativ

Tenesteområde teknisk sektor

leiar.

Måloppnåing

Mål

- Eininga skal skape eit godt samarbeid og eit arbeidsklima prega av kreativitet, positiv tenking, tryggleik og tillit. Eininga skal også vise respekt i kommunikasjon, samhandling og omtale i møte med kollegaer og andre faggrupper. I tillegg skal alle tilsette vere lojal overfor oppsette planar/aktuelle vedtak og kollegaer.
- Eininga skal yte service og ha ein kvalitet på arbeidet som ikkje gjev grunnlag for klagar.
- Alle tilsette skal ha dei nødvendige verkty for å utføre arbeidet sitt på ein god måte.
- Alt arbeid skal bygge på god forvaltningsskikk/etik. Dette betyr at alle tilsette skal opptre ærleg og opne i all si verksemd.
- Eininga skal arbeide innanfor lovverket. Den mest sentrale loven for avdelinga er; Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven).
- Eininga skal gjennomføre arbeid etter politisk godkjende planar og innanfor økonomiske rammer sett av kommunestyret.

Måloppnåing :

- Vi ser at dei tilsette har fokus på å bidra til eit positivt arbeidsklima og samarbeid i eininga. Det er stort fokus på å oppnå best mogleg resultat innanfor rammene. Avdelinga har i 2018 hatt brannsjef i 100% stilling.
- Kvaliteten på utført arbeid vurderast som god og fram møteprosenten ved alarm er høg.
- Dei tilsette har i stor grad høg kompetanse og den naudsynte kunnskapen som skal til for å få gjort arbeidet på ein tilfredsstillande måte. Generelt er avdelinga godt rusta ved at grunnutdanning av mannskaper er på plass. Avdelinga har eit vidt spekter av oppgåver knytt til brann, redning, helse og i det siste også støtte for politi i enkelte situasjonar. Det er difor naudsynt at alle tilsette får halde seg oppdatert gjennom kurs og annan kompetansebygging. Dette prøver vi å legge til rette for.
- Dei tilsette har god etikk og er ærlege og opne i sitt arbeid.
- Avdelinga har gjennomført nok eit år med høg aktivitet og mange oppdrag. Det er på lik linje med mange andre deltidsbrannkorps ei utfordring i høve stillingsressursar, budsjettammer og oppgåver.

Miljø- og klimatiltak:

Det er ikkje gjennomført særskilde miljø og klimatiltak i avdelinga i 2018 ut over oppfølging av oppdrag knytt til forureining.

Stillingsressursar

Brann og redning har i 2018 ikkje tilsett nye mannskaper. Det har ikkje vært varabrannsjef i funksjon i 2018.

Årsverk Brann og redning		
2018	2017	2016
1,73	1,18	0,93

Sjukefråvær

Sjukefråværet er lågt også i 2018 og det vert ikkje vurdert som nødvendig med særskilde tiltak.

Sjukefråvær Brann og redning		
2018	2017	2016
0,26%	0,16%	0,6 %

Økonomi

Tenesteområde teknisk sektor

Brann og redning	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	6 078 703	6 478 506	6 395 763	82 743	101,29 %
Inntekter	-168 231	-276 566	-100 000	-176 566	0,00 %
Resultat	5 910 472	6 201 940	6 295 763	-93 823	98,51 %

Resultat for 2018 er svært nær budsjett. Det er ikkje grunn til å kommentere ut over at det har vært et normalår og at det har vært mogleg å halde budsjett på grunn av at det ikkje har vært spesielle/større hendingar.

PBO-Plan, byggesak og oppmåling

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver: Avdelinga har som hovudoppgåver å forvalte følgjande lovverk i Sula kommune: Plan og bygningslova, Matrikkellova, Lov om eigarseksjonar, samt den del av konsesjonslova som gjeld konsesjonsfritak. I tillegg har eininga ansvar for tildeling av offisielle adresser.

Eininga skal sørge for saksbehandling av bygge- og delingssaker samt utarbeiding og saksførebuing av overordna planar. Eininga skal yte service til brukarane/innbyggjarane innafør sine fagfelt, og utføre tenester i samband med eigedomsdeling. Eininga har også ansvar for ajourhald/fornyng av det kommunale kartverket samt drift og ajourhald av Sula kommune sitt geografiske informasjonssystem.

Målgruppe: Innbyggjarar i Sula kommune, samt føretak som utfører tiltak innafør eininga sine fagområder.

Organisering: Plan, byggesak og oppmåling er organisert som ei eining innan teknisk sektor. Eininga er underlagt kommunalsjef, tekniske tenester.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- Byggesaksavdelinga har som årleg resultatmål å behandle inkomne bygge-/delingssaker innafør lovpålagte tidsfristar etter plan og bygningslova.
- Oppmålingsavdelinga har som resultatmål å produsere matrikkelbrev innafør lovpålagte tidsfristar etter matrikkellova/plan- og bygningslova.
- Planavdelinga har som resultatmål å behandle inkomne plansaker innafør rimelege tidsfristar.

Måloppnåing:

Både byggesaksavdelinga og oppmålingsavdelinga har oppnådd resultatmålet mht behandlingstid. Det vart i 2 av totalt 252 bygge- og delesaker brukt for lang saksbehandlingstid.

Eininga driv ei effektiv saksbehandling, og avdelinga har ei akseptabel behandlingstid både når det gjeld dele- og byggesaker. Dette til tross for mange komplekse/tidkrevjande saker.

Planavdelinga sitt resultatmål om å behandle plansakene er totalt sett også innafør akseptable tidsrammer.

Nyttige kvalitetsindikatorar for eininga							
Type indikator	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Behandla bygge/delesaker	297	339	301	224	228	252	238
Plansaker/-møter	146/17	/18	68/21	104/16	112/16	116/14	109/15
Ferdige matrikkelbrev	85	81	75	80	61	47	37
Gj.snittleg saksbehandlingstid, reguleringsplan	50	150	100	100	190	160	195
Gj.snittleg saksbehandlingstid byggesaker (12 vekers frist)	73	52	77	75	43	65	60
Gj.snittleg saksbehandlingstid byggesaker (3 vekers frist)	21	18	20	21	20	13	20
Gj.snittleg saksbehandlingstid delingssaker		120	90	40	65	88	45
Gj.snittleg saksbehandlingstid oppmålingsforretning	50	81	85	80	75	90	45
Saker med for lang saksbehandlingstid	2	6	8	2	0	11	2

Miljø- og klimatiltak:

Det er ikkje gjennomført spesielle miljø/klimatiltak i eininga i 2018.

Stillingsressursar

PBO har i 2018 hatt sju tilsette: Einingsleiar, 2 personar som saksbehandlarar av byggesaker, to personar på oppmåling og to personar i planavdelinga.

Årsverk ihht stillingsbudsjett				
2014	2015	2016	2017	2018
8	8	8	7	7

Sjukefråvær

Sjukefråvær (eigenmeldt + legemeldt)				
2014	2015	2016	2017	2018
0,8 %	6,5 %	6,3 %	9,6 %	4,34 %

PBO-Plan, byggesak og oppmåling

Reduksjon i sjukefråvær frå 2017 til 2018. 2017 var eit særtilfelle pga ei langtidssjukemelding som hadde stor innverknad på statistikken.

Økonomi

PBO	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Avvik	Forbruk i %
Utgifter	7 502 362	7 896 869	9 140 993	-1 244 124	86,39 %
Inntekter	-3 244 571	-2 994 291	-4 051 500	1 057 209	73,91 %
Resultat	4 257 791	4 902 578	5 089 493	-186 915	96,33 %

PBO eininga har eit samla mindreforbruk for 2018 på kr 186.915,- .

Driftsinntektene er noko lågare enn foregåande år, og også lågare enn budsjetert. Tala er svært påvirkelege av aktiviteten i byggemarkedet. Mindreforbruk når det gjeld utgiftene skyldast i stor grad unytta midlar sett av til planarbeid.

Økonomiavdelinga

SKILDRING AV TENESTA

Oppgaver: Økonomiavdelinga har arbeidsoppgåver innan rekneskap, kommunal fakturering, skatteinnkrevjing, lønnsarbeid, finansforvaltning, innkjøp og budsjett- og budsjettkontroll.

Målgruppe: Eininga er ein støttefunksjon i kommuneorganisasjonen og forvaltningsorgan for innkrevjing av skatt

Organisering: Økonomiavdelinga er underlagt rådmannen. Leiar er Britt J. Blindheim.

MÅLOPPNÅING

Mål:

Få tatt i bruk nye elektroniske løysingar for å lette arbeidet.

- Vi arbeider fortsatt med å innføre elektronisk personalmelding for inn og utmelding av lønssystemet og endringar av tilsettingsforhold.
- Datafangst frå eksterne tidsregistreringssystem, vi får datafangst frå enkelte system, men ikkje alle.

Vi vil utarbeide gode rutinar innan økonomi og lønn. Få utført arbeid så korrekt som mogleg innan rett tid.

Måloppnåing :

På grunn av manglande kapasitet og ikkje minst andre nye prioriterte oppgåver har vi ikkje klart å innføre dei nye elektroniske løysingane som var målet for lønsavdelinga i 2018. Av andre oppgåver som vi måtte prioritere kan nemnast elektroniske sjukmeldingar og elektronisk søknad om sjukepengerefusjon. Hittil har dette medført ekstraarbeid, men vi håper at det på sikt kan medføre effektivisering av arbeidet.

I 2018 har vi gått til innkjøp av eit konkurranse gjennomføringsverktøy, dette gjer at tilbudsprosessen har blitt meir digitalisert og effektiv.

Innanfor rekneskap arbeider vi no med meir effektiv distribusjon av fakturaer og meir fleksibel innkrevjing av kommunaleavgifter.

Vi har også tatt i bruk rapporterings programmet BI som gir ein god budsjett og resultat oversikt og gode rapporter når det gjeld sjukefråvær.

Ny stilling som kontrollerer gjer at vi no kan følgje opp driftseiningane i langt større grad enn tidlegare. Vi har også fått meir tid til å kunne prioritere innkjøpsarbeidet.

Miljø- og klimatiltak:

Alle innkjøp via innkjøpskontoret i Ålesund har miljøkrav. Avdelinga arbeider også for mest mogeleg bruk av elektroniske løysingar for å minske printmengda. Vi arbeider for at fleire private kundar skal gå over til mottak av faktura i nettbank og at våre leverandører skal bruke EHF fakturaer. Dette vil gi spart transport og papir. Vi satser også stort på web kursing der det er mogeleg framfor å reise.

AVVIKSFORKLARING

Avdelinga går med overskott. Årsaken til overskottet skuldast:

- Innsparte lønsutgifter kr. 200.000, pga meir refusjon enn vikarkostnader
- Meir inntekter enn budsjettet .

Sjukefråveret har gått ned frå 2017 til 2018.

Bilagsmengda aukar, dette skuldast auka aktivitet i kommunen. Talet på lønsoppgåver har auka med 22 % dei siste 5 åra. Utgåande fakturaer på til saman 19.299 er ikkje med i tabellen. For å klare å ta imot den stadig aukande arbeidsmengda arbeider vi heile tida med å effektivisere våre rutinar gjennom digitalisering.

Nyttige kvalitetssindikatorar for eininga/tenesta		
Type indikator (kjelde – henta frå årsmelding)	2017	2018
Lønsoppgåver	1586	1613
Bilag	19076	19523

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
7,6	8,6

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
6,8	2,87

	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Awik	Forbruk i %
Utgifter	7 051 461	8 036 534	7 969 395	67 139	100,84 %
Inntekter	-945 233	-982 926	-624 560	-358 366	157,38 %
Resultat	6 106 228	7 053 608	7 344 835	-291 227	96,03 %

Service- og støttetjenester

SKILDRING AV TENESTA

Oppgåver:

Eininga er inndelt i desse områda:

Internservice står for all dokumentbehandling, support og opplæring av kommunen sine tilsette i arkiv- og saksystem.

Serviceforretning gir førstelinjeservice til publikum, og ein del saksbehandling. Kommunen sitt sentralbord er også lokalisert her.

Støttestaben har støttetjenester inn mot dei fleste tenesteområda, med hovudvekt på fagområda saksbehandling, planarbeid, kvalitet- og utviklingsarbeid, HR/personal, overordna beredskap, IKT-strategi, samt sekretærfunksjonar for å nemne noko.

IKT har ansvar for support av kommunen sine data- og telefonsystem, samt tilrettelegging og oppfølging av maskinparken og ikt-satsinga. E-kommune Sunnmøre har det formelle personalansvaret for ikt-personalet.

Målgruppe:

Målgruppa for eininga sitt arbeid er alle kommunen sine tilsette, innbyggjarane, og politisk/administrativ leiing.

Organisering:

Eininga er leia av Gunnar Trones.

MÅLOPPNÅING

Mål:

- Halde trykket oppe på:
  - Digitale skjema, både eksterne og interne
  - interaktive plattformer mot publikum
- Gjere fleire dokument tilgjengelege på heimesida
- Skifte ut kommunen sin VMware (Sikker datalagring)
- Utarbeide og innføre e-læringskurs i eigen regi, og i samarbeid med nabokommunane og KS

Måloppnåing:

- Nye digitale skjema blir ferdigstilt fortløpande
- Heimesida er godt mottatt, og stadig nye sosiale kanalar blir oppretta i ulike delar av tenestene.
- Alle kan no gjere direkte oppslag via heimesida, i dokument som er offentleg og registrert i saksarkivet.
- Kommunen har ferdigstilt e-læringskurset *introduksjonskurs for nyttilsette*, og gjer også bruk av kursa i det interkommunale læringsnettverket. Avtale om nanokurs i GDPR vart inngått i 2018, og vil bli gjennomført for alle tilsette med kommunal epost ila våren 2019.

Miljø- og klimatiltak:

- Ved innkjøp av t.d. kopimaskiner, papir og konvoluttar vert det nytta rammeavtalar via ÅRU. Det er stilt ulike miljøkrav til produkta.
- Vi har ei god returordning på utrangert datautstyr.
- Vi nyttar og oppmodar andre om å bruke e-faktura. Her sparer vi både print og porto.
- Det aller meste av politiske dokument blir sendt elektronisk.

KOMMENTARAR

110% merkantilressurs er overført frå servicekontoret til TBU. Utbygging av fiber/nettverk vil fortsette vidare mot midtre og indre delar av øya.

IKT-utgiftene bidrar til at eininga samla sett har hatt eit overforbruk i 2018. Plattforma for datalagring må styrkast, og dagens serverar må oppgraderast eller erstattast av ny VMware-løysing. Driftsavtalen med e-kommune Sunnmøre består, men felles strategi- og utviklingsavtale er opphøyr. For 2019 er det avsett midlar til ei 100% fagsjefstilling som skal styrke kommunen sin IT-satsing og utvikling. Sjukefråveret er auka med litt over 2 prosent i eininga.

STØTTE/STAB/HOVUDTILLITSVALDE	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Awik	Forbruk i %
Utgifter	9 496 402	9 705 156	9 789 462	-84 306	99,14 %
Inntekter	-483 018	-135 706	-110 400	-25 306	122,92 %
Resultat	9 013 384	9 569 450	9 679 062	-109 612	98,87 %
SERVICEKONTORET/IKT	Rekneskap 17	Rekneskap 18	Budsjett 18	Awik	Forbruk i %
Utgifter	19 213 554	20 578 000	18 441 678	2 136 322	111,58 %
Inntekter	-3 129 591	-4 041 513	-2 680 000	-1 361 513	150,80 %
Resultat	16 083 963	16 536 487	15 761 678	774 809	104,92 %

Årsverk iht stillingsbudsjett	
2017	2018
18,7	17,6

Sjukefråver (eigenmeldt + legemeldt)	
2017	2018
2,7	4,86